

Urkunden

zur hessischen

Landes-, Orts- und Familiengeschichte,

welche

bis jetzt im Drucke noch nicht erschienen sind.

Gesammelt und herausgegeben

von

Ludwig Baur,

Großherzoglich Hessischem Geheimen Staats- und Cabinets-Archivar, Ritter etc.

Zweites Heft.

1279 — 1299.

Darmstadt, 1854.

Auf Kosten und im Verlage des historischen Vereins für das Großherzogthum Hessen.

Wien

im Jahr

Verlag des Verlags

Verlag

Die hier im Druck nicht erschienen sind

Verlag des Verlags

Gesamtheit und herausgegeben

von

Verlag des Verlags

Verlag des Verlags

Verlag des Verlags

Verlag des Verlags

Buchdruckerei von S. Brill.

Verlag des Verlags

Verlag des Verlags

Nr. 139

Provinz Starkenburg.

From the Storehouse

Nr. 159.

1278 (30. März.) In nomine domini amen. Ego Richardus decanus in Wimpina, agens in extremis meam condens ultimam uoluntatem in remedium anime mee dari volo, vi. do ad fabricam Wimpin. ecclesie carratam vini et x. maldera siliginis, x. speltae et x. auenae, item fratribus predicatoribus ad suam fabricam karratam vini et x. maldera speltae, item fratri Joanni lectori et fratri Weceloni ord. praedicatorum vi. lib., fratribus minoribus in Heilbronne dimidiam carratam vini et vi. maltera speltae, item ad fabricam ecclesie in Heilbronne x. solidos, item ad hospitale in Wimpina dimidiam karratam vini, item ad parochiam xv. solidos, item dominabus in Zimmern ii. jugera, quod uulgo dicitur zwene morgen in ueteri monte sita, item in Liechttensterne delego ii. maldra siliginis, ii. speltae et ii. auenae, item in Seligen-thal ii. maldera siliginis, ii. auenae et ii. speltae, item in Bullenkeim x. maldera, iv. siliginis, iii. speltae et iii. auenae. Item in anniuersario meo singulis annis libram presentibus canonicis dari uolo, item ad lumen ecclesie concinnandum i. lib., item duo lumina de rebus domine Remmlindis fieri uolo — item Johanni cellerario meo ob sincerum mihi impensum dari uolo uestem meam blaei coloris, item Henrico quondam cellario meo uestem meam albi coloris — item illis in Lobenfeld iii. maltera de frumento, quod nunc est in Risolfheim, item Richardo et Richardo junioribus et Waltero meis consanguineis do in communi seu pro equa portione uineas in Bueche et meos redditus in Gartach — item Wilhelmo meo cognato do quidquid juris habeo in Risolfheim

et karratam vini mediocris. Volo etiam, ut de possessionibus meis in Grunbuch v. liberae dentur singulis annis pro mandato in Wimpinensi ecclesia peragendo, de reliquis uero bonis seu possessionibus meis — ordino et dispono, ut ex eis una uel plures fiant prebendae in ecclesia Wimpinensi. — **Testes:** frater Johannes lector et frater Wezelo ordinis fratrum predicatorum, dominus Conradus dictus de Kornhuse canonicus Wormatiensis, dominus Th. de Turri, dominus H. de Gressen, dominus Vlricus de Griessheim, dominus Wezelo et Richardus canonici ecclesie Wimpinensis et quidam alii, ex his executores eligens hujus meae ultimae uoluntatis dominum Th. de Turri et Heinricum de Kurchart et Vlricum de Grissheim et Wezelonem, canonicos ecclesiae Wimpinensis, et viros religiosos fratrem Joannem lectorem et fratrem Wezelonem. —

Act. a. d. M.CC.LXXVIII, fer. iv p. letare.

(Gefiegelt haben das Stift u. das Predigerkloster zu Wimpfen.)

Cop.=Buch.

Nr. 160.

1278 (8. April.) Nos Joannes et Nicolaus fratres, dicti de Cronenberg, protestamur publice in his scriptis, quod pari consensu et communicatis manibus vxorum nostrarum, uendidimus pure et simpliciter — monasterio Eberbacensi — bona nostra subscripta in villa Leheim et eius terminis sita, mansum vnum videlicet et dimidium, item juger vnum et dimidium, item quinque virorum messiones, que mannesmat vulgariter appellantur, in pratis que Ritwisen dicuntur et aream vnam in villa Leheim, apud curiam Reinheri de Godela sitam, pro xxviii. libris hall. mere proprietatis titulo perpetuo possidenda, resignatione quoque bonorum eorundem dicto monasterio coram sculteto, scabinis et incolis villae, secundum ius et consuetudinem loci in strata publica facta. Promittimus bona fide nos constanter et firmiter obligantes, quod de eisdem, omnibus et singulis, in quocunque iudicio

tam ecclesiastico, quam seculari, seu locis aliis quibuscunque, ubi requisiti fuerimus, eidem monasterio certam, firmam et perpetuam warandiam faciemus — et ad prestandum perpetuam per nos warandiam domini iudices s. Magunt. sedis omni iudiciorum strepitu quiescente, per censuram ecclesiasticam, si requisiti fuerint, nos compellent, in quo etiam ipsis nos electione proprii arbitrii iam nunc subicimus spontanea uoluntate. Renunciamus nichilominus pro nobis et nostris successoribus vniuersis inperpetuum cuilibet defensioni et iuri — confitemur etiam nos pagatos et quitatos esse de pecunia supradicta — pro quibus dicto monasterio prefata bona nostra nos recognoscimus uendidisse.

In quorum testimonium — presentes literas sigillis dominorum iudicum s. Moguntinensis sedis, ciuium de Oppenheim, Burchardi de Woluiskeln, Gerhardi de Prumheim, militum, consanguineorum nostrorum, petimus communiri. —

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXVIII, vi. id. Apr.

(Die Siegel hängen, wenig beschädigt, in rothem Wachse an, die der Aussteller u. der genannten Ritter tragen alle die Umschrift „DE WOLFISKEHLEN“ und den gebogenen Arm mit dem Sacke auf dem dreieckigen Schilde, nur Gerhard führt einen durch einen Querbalken durchschnittenen springenden Wolf.)

Orig.

Nr. 161.

1279 (3. März.) Intendit probare syndicus ecclesie Johannis Mogunt. contra vniuersitatem hominum de Ruhenheim, quod eadem vniuersitas siue maiores ibidem, precariam siue exactiones bonis ipsius ecclesie sitis in campis Ruhenheim, scilicet dimidio manso, quem apud Hedewigin mulierem comparauit, imponant contra iusticiam, que uidelicet bona eadem vniuersitas siue maiores uille predictae in iudicio seculari a precaria siue exactione tempore resignationis faciende ipsi ecclesie coram eis per sententiam libera esse dicebant et quod solum ad censum et non ad alia seruicia tenerentur, qui census est xxx. den. Mog. et mina auene. —

Dominus decanus ecclesie Johannis Magunt. primus testis —, Jacobus plebanus de Steden secundus testis —, Jacobus canonicus s. Johannis Magunt. testis.

Ponit syndicus ecclesie s. Johannis Magunt. contra Theodericum, Wilhelmum et Henricum, procuratores vniuersitatis in Ruhenheim, quod bona sita in campis Ruhenheim circa dimidium mansum dicta ecclesia apud Hedewigin mulierem comparauit. Credunt. Item quod vniuersitas hominum de Ruhenheim siue maiores ibidem precariam siue exactiones imposuerunt et imponunt bonis eisdem. Credunt. Item ponit, quod dimidio manso, quem dicta ecclesia s. Johannis emit apud Hedewigin mulierem vniuersitas siue maiores ville Ruhenheim xxvii. den. colon. nomine precarie siue seruicii singulis annis imponunt. Credunt. Item quod et alia minora seruicia, que singulis annis estimant ad solid. colon. monete. Credunt et plus. Item quod quatuor annis continuis hoc fecerunt. Credunt. Item quod contra iusticiam, dubitant et dicunt, quod sit violencia Item quod eadem vniuersitas siue maiores uille predictae requisiti in iudicio seculari de iure bonorum predictorum tempore resignacionis faciente ipsi ecclesie dicebant per sententiam ipsa bona esse libera a precaria siue exactione. Non credunt. Item quod solum ad census suum debitum et consuetum et non ad alia seruicia tenerentur. Non credunt. Item quod hoc etiam sententialiter affirmabant, dependet. Item quod census consuetus et debitus dimidii mansi est xxx. den. Magunt. et mina auene, Theodericus, qui est unus procuratorum predictae vniuersitatis de Ruhenheim. Credit.

Judices s. Magunt. sedis ad excipiendum in personas et dicta testium prescriptorum sextam feriam proximam post dominicam oculi de consensu partium assignamus.

Act. Maguntie a. d. M.CC.LXXIX, v. non. marcy.

(Das beschädigte Siegel der Mainzer Richter hängt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 162.

1279 (1. Sept.) Nos Ebberwinus scolasticus ecclesie Magunt. — recognoscimus et publice confitemur, quod nos ecclesiam nostram parrochialem Bischouisheim, cuius jus patronatus seu collatio ad honorabilem virum prepositum ecclesie s. Victoris Mogunt. spectare dinoscitur ab antiquo, ob salutem anime nostre in manus honorabilis viri domini Symonis decani Magunt., prepositi ecclesie s. Victoris predictae, resignauimus et presentibus resignamus —, considerantes, quod dicte ecclesie Bischouisheim in eo ordine deseruire non potuimus, quem ipsius cura exigit et requirit. —

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXIX, in die b. Egidii.

(Das Siegel der Aussteller hängt unversehrt an einem Pergamentstreifen.)

Orig.

Nr. 163.

1279. Nos Jacobus sancte Marie, et Daniel sancti Johannis ecclesiarum Magunt. scolastici ad vniuersorum — noticiam cupimus peruenire, quod cum abbas et conuentus monasterii in Ebirbach ex parte Emerchonis, rectoris ecclesie in Leheim, coram iudicibus Magunt. tracti fuissent in causam, idem rector proposuit contra eos, quod licet curtis eorum dicta Rithusen in terminis sue parochie sita esset, ipsi tamen a tempore sue creationis nec sibi nec suis predecessoribus a retroactis temporibus de eadem curte decimas aliquas persoluerunt, quamvis hoc de iure communi facere teneantur, petens eos ad solutionem huiusmodi decimarum sibi de cetero faciendam et ad subtitulatarum decimarum restitutionem, quas ad x. marcas colon. den. estimabant compelli, dicti uero abbas et conuentus pro sui defensione quoddam instrumentum in medium proferebant, in quo euidenter apparuit, quod olim per quandam compositionem auctoritate domini Cristiani archiepiscopi Magunt. confir-

matam, rectori ejusdem parochie vi. tritici et iv. auene maldra pro dicte curtis decima perpetuo sunt soluenda, tandem post multas altercationes in nos tanquam in arbitratores — commissum extitit a partibus hinc et inde. Nos igitur tenore dicti instrumenti inspecto, quia auctoritate predicti archiepiscopi prefatam compositionem inuenimus esse realem, arbitrando pronunciamus eundem rectorem predictis vi. tritici et iv. auene maldris pro decima prefate curtis inantea contentum esse debere, pro decimis uero hactenus non solutis, sepe dicti abbas et conuentus eidem rectori in oct. Epiphanie nunc uentura tres et dimidiam et in assumptione b. Marie virginis proxime subsequente similiter tres et dimidiam marcam colon. denariorum persoluent et sic inter partes easdem circa decimas non solutas et decetero persoluendas per nostrum arbitrium omnis questio est sublata.

Act. a. d. M.CC.LXXIX.

(Die Siegel der Aussteller hängen wenig beschädigt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 164.

1280 (14. Oct.) Fr. dei gracia Worm. episcopus profitetur — quod Wernherus filius condam Helfrici militis dicti Vnbescheiden de Oppenheim, nomine suo, Hedewigis matris ac fratrum suorum, dilectis nostris E. decano et capitulo ecclesie nostre decimam suam in Bubensheim sitam contractu vendicionis legitimo vendidit pro c. libris hallens. ipsis in integrum persolutis, omne jus et dominium, quod in eadem ipsis competeat decima in decanum et capitulum predictos libere transferendo, ita quod ipsis warandiam debitam faciet et consuetam — fratres et suos cum ad annos discretionis peruenerint, in dictam vendicionem faciet consentire ac ipsam ratam et gratam habere. Insuper ad abundantem cautelam ecclesie nostre et fideiussorum infrascriptorum iidem obligauerunt allodium ipsorum in Gunters-

blumen ad valorem lxxx. maldrorum siliginis annuatim, quod si aliquod periculum ecclesie et fideiussoribus ingruerit, ipsa bona tam ecclesie, quam fideiussoribus sint obligata, super quo fideiussores liberos Conradum de Heimersheim canonicum ecclesie Nuhusensis, Helfricum et Philippum dictum Losenap de Eppelsheim, milites, Jacobum de Bunnenheim militem, Stephanum dictum Losenap et Petrum dictum Sner de Eppelsheim constituit. —

Dat. a. d. M.CC.LXXX, fer. ii. prox. a. Galli.

(Das an einem Pergamentstreif anhängende Siegel des Ausstellers ist sehr beschädigt.) Drig.

Nr. 165.

1281 (29. Jan.) D. prepositus, C. decanus, totumque capitulum ecclesie Wimpinensis — nouerint vniuersi, quod nos grata seruicia, que nobis et nostre ecclesie Wezelo de Gemmingen, dilectus noster concanonicus, exhibuit et inantea exhibere poterit, attendentes curiam, quam inhabitat, que post mortem suam ad nostrum collegium redire debuit, libera et soluta concessimus sibi pro iii. solidis hallens. singulis annis nobis datiuorum iure proprietario inperpetuum possidendum, dantes eidem We. liberam facultatem, eandem curiam legandi in remedium anime sue vbicunque locorum seu quibuscunque personis donandi, cognatis uel amicis, seu vendendi, si necessitas, quod absit, ingruerit, pari consensu et vnanimi voluntate, nec mirum, nam ipse We. ejusdem curie aream inanem et vacuam pulcris edificiis decorauit — praeterea idem Wezelo nobis in recompensam assignauit quandam domum ad communem nostre ecclesie vtilitatem, de quo singulis annis vi. solidi hallens. nobis dantur.

Dat. et act. a. d. M.CC.LXXXI, fer. iv. a. purif. b. Marie virg.

(Das Siegel der Aussteller ist abgerissen.) Drig.

Nr. 166.

1281 (März.) Cunradus senior et Cunradus junior nobiles de Winsperc vniuersis presens scriptum intuentibus salutem et firmiter credere subnotatis vendicionem factam per Heinricum de Herbotsheim, fidelem nostrum, de vno iugere agri siti in valle, quod a nobis idem H. iure tenuit feodali, Wezeloni canonico ecclesie Wimpinensis ratam gerimus et acceptam, predictum iuger manumittentes conferimus prefato Wezeloni proprietatis titulo libere possidendum, maxime cum prelibatus H. de Herbotsheim nobis duo iugera de magno agro suo sito iuxta viam, qua itur versus Michelenbach, in restaurum dederit nomine predicti iugeris et debitam fecerit recompensam.

Dat. a. d. M.CC.LXXXI, mense Marcio.

(Das Siegel der Aussteller, mit den 3 Schildchen, hängt sehr beschädigt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 167.

1282 (13. Nov.) Nos Ph. miles de Hohinuels junior recognoscimus — quod aream nostram sitam in villa Bischouisheim prope ecclesiam, que Sal uulgariter dicitur, concedimus ac locamus domino Heinricho sacerdoti plebano dicte ecclesie in Bischouisheim iure hereditario perpetuo possidendam, ut idem plebanus uel alter quicunque ipse eam donauerit seu legauerit, in dicta area possit edificare et facere ac eam plantare pro suo libito uoluntatis, ita tamen, quod dictus plebanus in vita sua uel alter, cui ipse eam legauerit seu donauerit post mortem ipsius plebani singulis annis in festo b. Martini viii. den. colon. et duos cappones nomine census de dicta area nobis soluat. —

Act. et dat. Maguntie a. d. M.CC.LXXXII, idus nouembris.

(Das Reiteriegel des Ausstellers, mit dem Rade, an einem Pergamentstreifen hängend, ist wohl erhalten.) Drig.

Nr. 168.

1283 (23. Jan.) Nos Philippus et Godefridus de Bickenbach fratres profitemur — quod medietatem aduocacie in Gernsheim ad nos spectantem cum suis pertinenciis vniuersis, que nobis competebant in ipsa de consuetudine uel de iure, uendidimus — domino nostro Wernhero archiepiscopo, successoribus suis et ecclesie Magunt. pro l. marcis den. colon., promittentes fide data et corporali prestito iuramento cum dicta advocacia habeatur in feudum ab illustri principe domino nostro Ludewico duce Bawarie comite palatino Reni, quod ratione ipsius homagio permanebimus astricti duci eidem et conseruabimus eam in manibus nostris ad usum et utilitatem prefatorum archiepiscopi, successorum suorum et ecclesie Magunt. quamdiu de eorum fuerit uoluntate. — Quod si prefati domini ducis consensum super uenditione et translatione bonorum huiusmodi obtinere forsitan non possemus, nos in restaurum et recompensam redditus v. marcarum de bonis nostris, que proprietatis titulo possidemus, eidem duci tenebimur demonstrare recipiendos ab ipso feodali titulo et tenendos. In cuius rei testimonium presens scriptum mei Philippi et Gude matris nostri sigillis, quibus ego Godefridus predictus sum contentus, tradidimus communitum.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIII, x. kal. febr.

(Das runde Reiteriegel Philipps v. Bickenbach hat den geweckten Schild, das sehr beschädigte runde Siegel seiner Mutter Guda, welches eine Frauenfigur, die in der rechten Hand ein 8speichiges Rad hält, darstellt, trägt die Umschrift: S. GV LINGINBVRC.) Orig.

Nr. 169.

1283 (6. Dec.) Rabono vir nobilis de Erinberg — no-
uerint vniuersi, quod ego dimidietatem pratorum, que wlgariter dicuntur der wase et latine cespis, iuxta molendinam

dicta Fleckinger sitorum, et quam quidem prata a fratre meo Olerico de Erinberg, Wolmarus conciuus in Wimpina, pro xviii. libris hallens. comparauerat, iuste tytulo hereditatis sibi et suis heredibus iure hereditario sine dolo et fraude concessimus perpetuo possidendam, tali articulo adiecto, quod dictus Wolmarus et sui heredes singulis annis de dictis pratis in censu quos hallens. ecclesie in Hensheim — debeant ministrare. — Testes: Engilhardus de Niedecke, Rudigerus de Webistad, Hartmudus in castro, Hermannus Lobelin, Niezo, C. scultetus dictus Zopritter, Albertus dictus Wickinfeger, Henricus Holbach, Gerungus antiquus et a. q. pl. fidedigni et Hen. dictus Zosser.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIII, i. d. s. Nicolay episc.

(Das Siegel des Ausstellers ist abgerissen, das der Stadt Wimpfen mit dem Adler, einen Schlüssel im Schnabel haltend, hängt beschädigt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 170.

1283 (13. Dec.) Symon dei gracia Worm. episcopus — decano et capitulo ecclesie s. Andree Worm. salutem — cum nos ex officii nostri debito teneamur ecclesias nobis subjectas in suis possessionibus defensare et conseruare et visis priuilegiis domini Buggonis predecessoris nostri didicerimus et plena facta sit nobis fides et etiam per sententias iudicum nostrorum inuenimus declaratum, quod omnis decimatio agrorum, pratorum, hortorum, pecorum ville nostre Lampertheim, necnon Bischouisheim, Glefswilre et Vischerhusin ad ecclesiam vestram pertinuerit ex antiquo et adhuc dinoscatur pertinere, tenore presentium recognoscimus — quod nos decimam feni de pratis, que infra terminos dictarum villarum possedimus seu que alii nostro nomine possident siue detinent, ecclesie vestre denices dare volumus et tenemur.

Dat. Wormacie a. d. M.CC.LXXXIII, i. d. b. Lucie virg.

(Das Siegel des Ausstellers hängt unversehrt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 171.

1284 (2. März.) Judices Wormacenses. Cum decanus et capitulum ecclesie s. Andree Worm. vniuersitatem villanorum in Lampertheim coram nobis super decima feni conuenissent, Baldemarus scultetus et Ludolfus villani ibidem pro ipsa vniuersitate conparuerunt, asserentes se ad decimam feni dandam non teneri, qui dum requisiti essent si ita conparerent, quod alii villani in Lampertheim ratum haberent, quicquid ipsi in huiusmodi causa decime facerent, in iudicio coram nobis responderunt, quod eis prefigeretur alter terminus, in quo alios suos conuillanos adducerent ad hanc causam, quare ipsis quintam feriam post dominicam reminiscere prefigimus, vt si quid juris haberent propter quod non teneantur ad decimam feni dandam, coram nobis exhibeant et ostendant et predicti decanus et capitulum, quare ipsis predicta decima debeatur, similiter doceant et ostendant.

Act. a. d. M.CC.LXXXIV, fer. v. p. dom. inuocauit.

(Das Siegel der Aussteller ist abgerissen.)

Orig.

Nr. 172.

1284 (9. März.) Judices Wormatienses. Cum Baldemaro sculteto de Lampertheim et Ludolfo villano ibidem pro se et vniuersitate villanorum de Lampertheim quintam feriam post dominicam qui cantatur reminiscere prefixissemus, ut quicquid juris haberent, propter quod non tenerentur ad decimam feni dandam, decano et capitulo ecclesie s. Andree Worm. exhiberent et ostenderent coram nobis, et predictis decano et capitulo eundem statuerimus terminum ad docendum et ostendendum de jure suo, quare ipsis predicta decima deberetur, Baldemarus et Ludolfus predicti vna cum Eberhardo dicto Beheim, Cunrado dicto Sure, Heinricho dicto Sure, Reinhardo dicto Swab, Burchardo, Heinricho dicto Tymelich et ceteris quam pluribus de Lampertheim villanis predicto

termino comparentes, quare non deberent dare decimam feni requisiti, ut ostenderent et docerent, nichil aliud pro jure suo ostenderunt, nisi quod dicebant se et suos antecessores nunquam hujusmodi decimam feni dedisse et per quosdam milites et alios nobiles, qui bona in terminis ville Lampertheim haberent, eis esse inhibitum, vt non persoluerent hujusmodi decimam vllo modo, predicti vero decani et capitulum ecclesie s. Andree triplici de causa asserebant eis esse hujusmodi decimam feni dandam, tum quia jus commune pro se haberent, tum quia non solum nostram sententiam, sed etiam sententiam synodalem, tum ratione instrumentorum Worm. antistitum, que ad probandam quod eis ipsa decima deberetur, coram nobis presente parte aduersa predicta in publico offerebant, contra quam probationem, cum per partem aduersam nichil ob...eretur omnino, nec ipsi quicquam aliud, quam supradictum est, quare non deberent dare decimam, pro se ostenderent vel docerent, nos sculteto et Ludolfo ac predictis villanis de Lampertheim ipsorum et vniuersitatis de Lampertheim nomine precepimus sub pena excommunicationis in his scriptis, quod ecclesie b. Andree predictam decimam feni soluant, alias contra ipsos procedemus per censuram ecclesiasticam, vt tenemur cum deo debita sit solutio decimarum in tantum, vt ad eas clericis exhibendas layci si moniti dare noluerint, dist...tione ecclesiastica sint cogend....

Act. a. d. M.CC.LXXXIV, fer. v. reminiscere supradicta.
 (Das an einem Pergamentstreifen anhängende Siegel der Aussteller ist beschädigt.) Drig.

Nr. 173.

1284 (21. Sept.) Ebberhardus de Husenstam thesaurarius s. Marie ad gradus in Magunt., pastor ecclesie parochialis in Diepburg — recognoscimus — quod cum Hermannus dictus Avman, Fridericum Otalp quondam opidanum

in Diepburg super medietate molendini in Kestelberg apud Diepburg de facto inpeteret et cum suis amicis et in ea parte complicibus eundem Fridericum grauibus ac hostilibus persecucionibus diutius impulsaret, idem Fridericus propter aduersariorum potenciam de sua et suorum defensione diffidens, eandem molendini medietatem nobis et parochie nostre in Diepburg contulit sub hoc pacto et conditione, ut nos ipsum nostris amicis expensis et laboribus contra eiusdem Hermani et suorum amicorum ac complicum insultus et impulsaciones omnimodas tueremur — volentes, ut idem Fridericus decetero utilitati sue in prefata medietate molendini sicut et aliis suis rebus tanquam verus dominus prospiciat prout sibi melius viderit expedire.

Dat. et act. Diephurg a. d. M.CC.LXXXIV. vi. kal. octobris.
(Das Siegel des Ausstellers hängt an einem Pergamentstreif unverseht an.)
Orig.

Nr. 174.

1285 (21. Oct.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, A. prior, totusque conuentus in Seligenstad, ordinis s. Benedicti — nouerit tam presentium quam futurorum industria, quod ad instanciam Hartmani de Fulda continuam et amicorum suorum frequentissimam intercessionem ipsi H. et heredibus suis, scilicet filiis suis ac filiabus, si quos post mortem vxoris sue, quam nunc habet, ex vxore alia heredes legitimos generabit, aliis vero heredibus minime, si quos habet, sub specie locationis concessimus quandam curiam, attinentem officio custodie nostre sitam in Wellensheim perpetuis temporibus possidendam ita tamen, quod ad officium custodie pro censu singulis annis xvi. maldra siliginis quarto modio cumulado, iv. maldra auene in toto cumulata, i. ancam, ii. pullos censuales in festo assumptionis b. Marie, i. pullum carnispriuiale et i. solidum denariorum in festo b. Martini confessoris, promittit insuper idem H., quod ipse et sui hae-

redes praefatam reficere curiam in edificiis debent annuatim.
— **Testes:** Fridericus custos, Damarus capellanus, Symon cellerarius, Theodericus de Nuheym, Theodericus camera-rius, Johannes hospitalarius, Cunradus pincerna, sacerdotes, Gotfridus dictus Helride, Hertwicus in atrio, Ludolfus Hospes, Rychwinus filius Burchardi, ciues et a. q. pl.

Dat. et act. a. d. M.CC.LXXXV, xii. kal. Nouembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller.) Vidim. v. 1327.

Nr. 175.

1286 (2. März.) **Judices Wormacienses.** Cum nos in Arnoldum dictum de Friensteyn ad instantiam decani et capituli ecclesie s. Andree Worm. processissemus per excommunicationem et aggrauacionem sentencias pro eo, quod prenotatis decano et capitulo — decimam feni de pratis suis sitis in terminis ville Lampertheym annis pluribus non dedisset, tandem prefatus Marquardus constitutus in nostra presencia recognouit, se teneri ad decimam feni dandam et ad eam dandam inantea de pratis suis, que ipse possidet seu alii bonorum suorum coloni aut conductores nomine suo possident, pro se et suis heredibus coram nobis fideliter se astruxit. —

Act. a. d. M.CC.LXXXVI, sab. a. dom. q. cant. inuocauit.

(Das Siegel der Wormser Richter hängt an einem Pergamentstreif beschädigt an.) Drig.

1286 (27. März.) **Urfunde Marquardi dicti de Friesinhem** über denselben Gegenstand, wörtlich mit vorstehender übereinstimmend.

Act. a. d. M.CC.LXXXVI, fer. ii. p. annunc. b. virg.

(Das Siegel der Wormser Richter ist sehr beschädigt.) Drig.

Nr. 176.

1287 (10. Febr.) **Nos Heinrichus dictus Marstein et heredes nostri recognoscimus** — quod illam libram denariorum

Mogunt., quam a nobilibus viris dominis Philippo et Wernhero fratribus de Minzinberg in villa Ginnensheim in feodo habuimus, de consensu predicti domini Ph. prefato domino Wernhero fratri suo et heredibus suis vendidimus pro vii. marcis et dimidia denariorum Aquens. sine impedimento quolibet perpetuo possidendam.

Dat. et act. a. d. M.CC.LXXXVII, in die b. Scolastice virg.
(Gesiegelt hat Philipp v. Falkenstein, das Reiterseigel mit dem zwerchgetheilten Schild hängt beschädigt an.) Orig.

Nr. 177.

1287 (23. Febr.) Nos Gotfridus dei gracia abbas in Selgenstad, C. prior, totusque conuentus ibidem — nouerint — quod nos pari voluntate fratrum capituli nostri Hartmano de Auheym et heredibus suis legitimis concessimus quandam curiam sitam in hac ciuitate cum bonis et agris attinentibus, que curia quondam fuerat Hartmani centurionis sui avunculi bone memorie, qui nobis eandem curiam pro salute anime sue assignauit iure hereditario perpetuo possidendam. — Testes: Cunradus Wicelo, Wicgnandus filius suus, Fredericus Drinckaz, Ludulfus quondam aduocatus, Giselbertus, Reynhardus, Heinricus de Goginsheym, Wolframus de Heinstad, scabini, Cunradus de platea que hargasze dicitur et a. q. pl. fidedigni.

Dat. a. d. M.CC.LXXXVII, vii. kal. marcii, in vig. b. Matthe apostoli.

(Gesiegelt haben die Aussteller.) Cop.-Buch.

Nr. 178.

1287 (8. Mai.) In nomine domini amen. Nos scolasticus s. Petri et magister Gozzo canonicus s. Johannis ecclesiarum Magunt. et magister Bernhelmus aduocatus Magunt. electi arbitri a decano et capitulo ecclesie s. Andree Worm. ex parte vna et abbatissa et conuentus in Nunnenmunstere

extra muros Worm. ordinis Cysterciensis ex altera, ad vniuersorum noticiam cupimus pervenire, quod petitio predictorum decani et capituli coram nobis proposita extitit in hunc modum. Coram nobis dominis arbitris proponitur ex parte decani et capituli predicti, quod prefate domine abbatisa et conuentus quoddam pratum situm in terminis ville Lampertheim, quod quondam fuit Henrici Cybure ciuis Worm., ab antiquo de jure decimale predictae ecclesie s. Andree sicut per sententiam definitivam ordinarii loci extitit declaratum, post declarationem huiusmodi per dictum Henricum nunc defunctum, utpote de manu laicali in ipsas translatum nunc possident ac ipsis decano et capitulo decimas feni de eodem prato persolvere denegant minus iuste, vnde petitur ex parte dicte ecclesie s. Andree, ut ad solutionem faciendam decime feni de dicto prato teneantur memorate abbatisa et conuentus prefatis decano et capitulo arbitrando pronuncietis. Nos igitur auditis, inspectis et consideratis diligenter petitione huiusmodi et responsione ad eandem — dicimus et arbitrando pronunciamus, — quod secundum ea, que petita sunt et proposita coram nobis, prenominate abbatisa et conuentus de prato predicto tenentur persolvere decimam feni decano et capitulo ecclesie s. Andree predictae. —

Act. et dat. Maguncie a. d. M.CC.LXXXVII, viii. id. may.

(Die Siegel der Aussteller sind sämmtlich abgefallen.) Orig.

Nr. 179.

1287 (25. Dec. — 1. Jan.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, Conradus prior, totusque conuentus monasterii Selgenstadensis tenore presentium recognoscimus — quod communi consensu Bertoldo dicto de Stenheym et Methildi ipsius legitime curiam nostram in Mulenheim sitam, abbacie specialiter attinentem, cum bonis ad ipsam spectantibus, ad dies siue tempora vite dictorum iure colonario possidendam, vna cum officio sculteticatus nostri ibidem locauimus et lo-

camus officium videlicet in hunc modum, utque circa ipsum officium facienda occurrerint ab olim consueta, dictus Bertoldus expedite faciat census tam abbati quam conuentui dandos fideliter colligendo et eisdem collectos debitis temporibus presentando; curiam vero sub hoc pacto, ut annuatim quamdiu prefati Bertoldus et Methildis vixerint aut alter eorum altero defuncto precise xii. maldra auene seligenstadens. mensure singulis modiis cumulatis et eo anno, quo campus, qui dicte curie nostre adiacet, seminatus fuerit, xxx. maldra siliginis, aliis autem annis, quibus reliqui duo campi seminati exstiterint in singulo illorum distincte, xxv. maldra siliginis quarto modio cumulado, abbati qui pro tempore fuerit aut Selgenstad aut Frankenfort, secundum quod moniti fuerint, consuetis temporibus presentabunt. — *Testes*: Widekindus miles scultetus Selgenstadensis, Fridericus dictus Schonekint, Hertwicus dictus de Bibera commorans in Bergela, Fridericus de Stenhem consanguineus jam pluries dicti Bertoldi et Wernherus frater eiusdem.

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXXVII, infra octav. nativ. dom.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cap. Buch.

Nr. 180.

1288 (21. Jan.) Gebehardus decanus, totumque capitulum ecclesie magunt. dilectis in Christo abbatisse et conuentui monasterii sanctimonialium in Patenshusen, ordinis Cisterc., magunt. dyoces., salutem in domino. Devotis vestris supplicationibus fauorabiliter annuentes incorporationi ecclesie parochialis in Gynnisheim, predicte dyocesis, de consensu dyocesani, archidiaconi et patronorum ipsius ecclesie monasterio vestro facte, sicut in confectis exinde literis continetur, nostrum adhibemus consensum. —

Dat. Maguntie a. d. M.CC.LXXXVIII, xii. kal. februarii.

(Das sehr beschädigte Siegel der Aussteller hängt an roth, grün u. weiß seidener Schnur.)

Orig.

Nr. 181.

1288 (22. Febr.) Cum mens humana letali nectare obliuionis obetescat, ex natura expedit, ut res geste sub compendio temporis per emolimenta litterarum ac testium muniantur, vnde continentia ac tenore presentium profiteor — quod ego Burchardus miles quondam aduocatus in Selgenstad, contemplans hoc prouerbium, qui parce seminat, parce et metet, ob spem diuine restorationis in remedium animarum nostrarum salubre vna cum consensu mee collateralis Mergardi — nec non et vnita manu conuentui ecclesie in Selgenstad legauit curiam, quam inhabitat Petrus de Dydensheim, cum duabus hubis et quibusdam pratis, ortum quendam, de quo Lucgardis dicta Wisten Margarete soluet iiii. sol. den. — item quandam curiam, de qua Wigandus dictus Oleiere Walpurgis soluet ii. sol. den. — item quandam ortum iuxta Emerchonem cerdonem, de quo Fridericus carnifex soluet iv. den. in pascha, quandam domum, de qua Wigandus de Heinstadt soluet iii. den. Johann. evang. de domo Pifelmennen viii. den. Muscopen — curiam quandam, de qua Adelheidis textrix soluet viii. den. Joh. evang., item Henricus Rodeman de quibusdam ortis et curiis in festo Mart. xxvi. den. et ii. pull. et in festo Mart. drathstummel unum pull. — praeterea si mole paupertatis — oppressus fuero necessitate compulsus, quod cogor bona legata conuentui venalia exponere, extunc pro redemptione bonorum quintam dimidiam marcam dabo de eisdem denariis receptis a vendicione bonorum prescriptorum. Presertim bona legata pro confraternitate non adhaerentia seruicio prenotato, scilicet pro me Burchardo in Kalda de bonis Crauwelen ii. solidos — pro socia mea thorali in Oppershusen de bonis Cysechini iv. solidos den. cum meliori capite pecuali. — Testes: dominus G. abbas, Cunradus prior, Dydericus cellerarius, Fridericus custos, Symon, Damarus, Dydericus sacerdotes,

Hermannus plebanus, Widekindus scultetus, Cunradus Wiclo, Wiggenandus filius suus, Gyselbertus, Trinkuz, Wolframus, scabini et a. p. pl.

Dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, in kath. Petri apost.

(Die Siegel des Klosters u. der Stadt Seligenstadt hängen, da der Aussteller ein eigenes Siegel nicht hat, beschädigt an Pergamentstreifen an.)

Orig.

Nr. 182.

1288 (3. Juni.) Nos Petrus et Irmela, filia Bertholdi de Metis, coniuges de Scharphenberg profitemur — quod nos manu communicata venerabilibus dominis scolastico et capitulo maioris ecclesie worm. donauimus et in eos translulimus singula et vniuersa bona nostra, que in terminis ville Northeim possedimus — que quidem bona ipsi capitulo censualia fuerant et ipsa a capitulo jure hereditario tenebamus, transferentes in ipsos hujusmodi bona simpliciter sine dolo et fraude ac omni impetitione renunciamus bonis predictis et juri, si quid habuimus in eisdem, predicta etiam bona in figura iudicii dicte ville dictis dominis resignauimus, prout consuetudinis fuerat atque juris. — In testimonium premissorum literam presentem sigillo Symonis worm. episcopi, nobilium virorum dominorum Friderici et Emichonis comitum de Lyningen et nostro dedimus communitam. —

Act. a. d. M.CC.LXXXVIII, in crast. Marcellini et Petri mart. b.

Cop.=Buch.

Nr. 183.

1288 (3. Juni.) Das Domstift Worms stellt unter gleichem Datum deshalb einen Revers aus.

Cop.=Buch.

Nr. 184.

1288 (15. Juli.) Rerum gestarum series literis inscribitur, ne per processum temporis in oblivionis precipium

dilabatur, hinc est, quod nos Henricus plebanus bacharackensis dictus de Krumpach et Rudolfus miles dictus Graslac ad vniuersorum noticiam literis presentibus cupimus pervenire, quod lis, que vertebatur inter commendatorem et fratres teutnicos frankwrtenses ex vna parte et Hermannum dictum Avman et suos fratres, eorumque heredes ex parte altera, pro molendino dicto Kystilberg apud Dypurg, que lis ex utraque parte nobis in manus nostras fuit commissa, que per verba nostra est decisa totaliter et sedata, sic videlicet, quod ipse Hermannus, Wolframus et Henricus fratres dicti Avmani et eorum heredes, omni jure et actioni, quam habuerunt contra fratres predictos frankenwrtenses, pro molendino dicto renunciauerunt beniuole et benigne et jus, quod in predicto molendino habebant, sepedictis fratribus libere contulerunt. — Testibus: Ebbirhardo custodi s. Marie ad gradus mogunt., Johanne pastori ecclesie Rossedorf clericis, Ruggero nobili de Krumpbach, Conrado de Bruningisheim, Cynone de Croninberg militibus, Ludewico de Linahe, Rudolfo aduocato in Dypurg et a. q. pl.

Act. s. h. a. d. M.CC.LXXXVIII, in diuis. apost.

(Das Siegel Rudolfs v. Grossschlag ist fast ganz abgefallen, das des Plebanen Heinrich hängt beschädigt an.) Drig.

Nr. 185.

1288 (11. Aug.) Symon dei gracia worm. episcopus — protestamur, quod cum inter — decanum et capitulum ecclesie s. Andree worm. ex parte vna, Heinricum, Gerhardum et Emerchonem camerarios fratres milites worm. ex altera, super decima feni de pratis sitis in terminis ville Lampertheim soluenda, quam predicti decanus et capitulum asserebant ab antiquo ad suam ecclesiam pertinere, questio moueretur, predictis fratribus asserentibus, quod de pratis eorum in terminis ville predictae, que a nobis et nostra ecclesia in feodo optinent pleno iure a tempore, cujus non

extat memoria, non fuerit decima data feni, et reuocantibus in dubium, vtrum prata eorum sint infra predictos terminos constituta, tandem post contenciones diutinas in nos tamquam in arbitrum — extitit a predictis partibus commissum — nos igitur prouida deliberatione prehabita statuimus — quod iidem fratres et eorum heredes nullam decimam de pratis suis apud dredelachen sitis, que eciam prata eodem nomine videlicet dredelachen nuncupantur, sicut ea nunc possident, cum parte prati adiacente, quam relictæ Volzonis de Husen a predictis fratribus pro annuo censu obtinet, soluere debeant ecclesie memorate et ex nunc ipsos et eorum successores a prestacione decime absoluimus et presentibus pronunciamus perpetuo absolutos — et volumus et iubemus, quod memorati fratres medietatem prati, quod snegerwise nuncupatur, prout situm est, assignent cum pratis et bonis vniuersis sitis infra terminos ville Lampertheim, que quondam fuerunt Conradi militis dicti de Frisenheim, ecclesie s. Andree memorate ab ipsa ecclesia perpetue possidenda. Que quidem prata cum bonis predictis predicti fratres prefatis decano et capitulo in nostra presencia assignarunt. Hinc nostre ordinacioni et pronunciacioni predictæ partes consenserunt sub pena c. marcarnm argenti, approbantes et ratificantes eandem.

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, in crast. b. Laurencii.
 (Die Siegel des Ausstellers u. des Andreastifts hängen unverfehrt an
 einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 186.

1288 (28. Oct.) In nomine domini amen. Nos Gotfridus dei gracia abbas, C. prior, totusque conuentus monasterii in Selgenstad — recognoscimus et publice protestamur, quod cum consensu unanimi et conformi dimidium mansum Hertwico Gufere et eiusdem uxori Lybeste necnon eorundem heredibus contulimus pro v. maldris siliginis annuatim quarto

modio cumulato, capite meliori exemto, iure hereditario possidendum, quem quidem mansum conuentus ecclesie prelibate circa Berengerum de Kebele sibi pecunia comparauit. —

Dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, v. kal. nouembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 187.

1288 (21. Nov.) In nomine domini amen. Nos Gotfridus dei gracia abbas. C. prior, totusque conuentus monasterii in Selgenstad — recognoscimus protestamurque euidenter per hec scripta, quod Cunradus clericus, quondam Bertoldi de Nueheim filius bone memorie, ad reuolucionem sex annorum in bonis suis uendidit obligaliter Cunrado, filio Friderici dicti Erbeithere de Plumheim, hec subscripta in Selgenstad: vii. maldra siliginis quarto modio cumulato domo superaddita et macello, in Hurstein ii. talenta hallensium solidis cum duobus — que quidem empcio est facta nostro cum consensu et beniuola uoluntate. —

Dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, xi. kal. decembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller und die Stadt Seligenstadt.) Cop.=Buch.

Nr. 188.

1288 (3. Dec.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, C. prior, totusque conuentus monasterii in Selgenstad — recognoscimus — quod conformi cum consensu et uoluntate beneuola Cvnegundi moniali domum, quam iam possidet, ad reuolucionem suorum temporum pro iv. solidos denar. censualium et duobus pullis annuatim contulimus legitime atque rite. —

Dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, iii. non. decembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 189.

1288 (8. Dec.) Decanus, totumque capitulum ecclesie magunt. recognoscimus — quod cum Henricus presbiter,

perpetuus vicarius ecclesie in Ostrich, nobis et ecclesie magunt. pro anime sue remedio bona sua sita in villa et terminis uille Bischouisheim site inter Renum et Mogum, illa scilicet bona, que olim fuerunt Cristine medice maguntinensi et que soluunt censum curie nostre in Bischouisheim, contulerit et resignauerit simpliciter propter deum, nos — eidem Henrico presbitero deputamus usufructum eorundem bonorum ad tempora uite sue — ad hoc nos deo et ipsi presbitero obligamus, quod post conclusionem diei sue extreme duos annuatim dies anniuersarios in nostra ecclesia magunt. in perpetuum cum missis et vigiliis pagamus, videlicet diem anniuersarium Henrici et Pauline parentum suorum. —

A. d. M.CC.LXXXVIII, vi. id. decembris.

(Die Siegel der Aussteller sowie der Mainzer Richter hängen unversehrt an Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 190.

1289 (15. Apr.) Judices sancte magunt. sedis recognoscimus — quod in nostra presentia constitutus Rupertus scultetus decani et capituli ecclesie s. Petri mogunt. in villa de Birgele, mogunt. dioec., coram nobis publice confessus est, quod cum ipse predice ecclesie s. Petri mogunt. attineat cum corpore scilicet propriis sit de corpore ecclesie prelibate, quod per hoc quod laborat pro obtinendo iure ciuium opidi de Franckford, videlicet quod intendit fieri ciuis opidi iam predicti, non volt nec intendit se et sua a memorata ecclesia alienare, sed se spontaneo coram nobis obligauit, quod perpetuo maneat in seruicio debite ecclesie antedictae et quod melius caput, quod vulgariter bestheubt nuncupatur, et censum de capite suo debitum et omnia alia iura et seruicia de iure uel consuetudine competencia temporibus debitis et consuetis faciet et ministrabit tamquam suis dominis decano et capitulo supradictis.

Act. Maguncie a. d. M.CC.LXXXIX, vi. fer. prox. p.
fest. pasche.

Cop.=Buch.

Nr. 191.

1289 (7. Dec.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, totusque conuentus monasterii selgenstadensis tenore presentium recognoscimus — quod pari consensu curiam nostram in Avheim cum bonis nostris sitis ibidem, Gerlindi, relicte quondam Wortwini, ad dies uite sue locauimus. — Testes: Widekindus scultetus selgenstadensis, Worwinus scultetus de Babenhusen et Henricus de Buchen, milites, ac a. q. pl.

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, vii. idus decembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 192.

1290 (20. Jan.) Cum temporis diuturnitas nebulam caliginose obliuionis inducat — nouerint igitur — quod nos Gotfridus abbas, Fridericus prior, totusque conuentus monasterii in Selgenstad — imminente graui onere debitorum, honestis matronis Beatrici de Selgenstad et eius filie Mathildi begine vendidimus redditus siue prouentus vnus prebende solite uni monacho de nostro cenobio exceptis consolationibus ministrari, pro xxxvii. marcis denariorum coloniensi. legalium et bonorum conuersis in necessarios monasterii vsus, eisdem matronis uel vni, que alteri superuixerit, cum vna marca den. colon. pro uestitu, quam debet camerarius noster qui pro tempore fuerit annis singulis quamdiu vixerit, in pane, vino et coquinalibus praeter consolationes, ut supra est expressum, absque impedimento quolibet integraliter ministrandos. — Testes: Hermannus dictus Hurnuz plebanus de Selgenstad, Widekindus dictus de Hazegenstein et Burchardus de Selgenstad miles, Gisilbertus scabinus, Petrus et Wernherus de Furbach famuli domine comitisse de Nassowa, laici et q. pl. alii.

Act. apud Selgenstad a. d. M.CC.LXXX, i. d. b. Fabiani et Sebastiani mart.

(Gefiegelt haben die Aussteller, sowie die Richter zu Aschaffenburg.) Cop.=Bch.

Nr. 193.

1290 (8. Dec.) Honorabilibus viris decano, totique capitulo ecclesie s. Petri mogunt. Godefridus de Eppenstein ad obsequia se paratum. Cum Hartmudus de Saxenhusen terciam partem medietatis aduocacie de Birgele — quam a dicta vestra ecclesia in feodo obtinemus et quam terciam partem Ripertus de Saxenhusen, nepos ipsius Hartmudi, a nobis olim habens in feodo, dicto Hartmudo militi de nostro consensu expresso pro certa pecunie vendiderit quantitate, dictamque partem in manus nostras resignatam eidem Hartmudo concesserimus titulo feodi possidendam, vobis decano et capitulo predictis pro certa pecunie quantitate vendiderit de nostra bona uoluntate — nos terciam partem supradictam cum omnibus suis juribus et pertinenciis in dictam vestram ecclesiam — titulo proprietatis perpetuo duximus transferendam.

Act. et dat. a. d. M.CC.XC, vi. id. decembris.

(Das runde Reiterfiegel des Ausstellers mit den 3 Sparren hängt unverfehrt an.) Drig.

Nr. 194.

1290 (18. Dec.) Nos Godefridus dominus de Eppenstein profiteamur — quod communicata manu Godefridi archidiaconi treuerensis, Gerhardi prepositi ecclesie s. Petri magunt. et Syfridi filiorum nostrorum, necnon Isengardis eiusdem Syfridi collateralis, accedente nichilominus uoluntate, consilio et assensu reuerendi domini et fratris nostri Gerhardi archiepiscopi magunt. ac nobilium virorum Philippi, filii Wernheri de Mynzenberg, nostri generi, et puerorum suorum, Robini de Kouverne, nostri eciam generi, et Elyzabeth filie nostre ipsius collateralis, villam nostram Wusten-

edernsheim et eiusdem ville dominium vna cum iurisdicione et iudicio dicte ville, necnon agris, pratis, pascuis, nemoribus, terris, cultis et incultis, aquis, molendinis, hospiciis, que herberge uulgariter appellantur, viis, inuis, ceterisque iuribus, aliis quibuscunque dicte ville attinentibus, quocunque nomine censeantur, que tenuimus et possedimus in hunc diem, capella, que parochie Ruhenheim attinet, et hominibus nostris nobis saluis, qui tamen homines nullam decetero residenciam habebunt ibidem ultra subscriptarum beneplacitum dominarum, eisdem dominabus, uidelicet abbatisse et conuentui monasterii s. Clare in Maguntia ipsarumque monasterio — pro cccc marcis denariorum colon. — uendidimus justo uenditionis titulo — et resignauimus eisdem, ut iuris et moris est, fratre Conrado laico procuratore ejusdem monasterii ac etiam dominarum ad hoc specialiter deputato, resignationem eandem loco et nomine ipsarum rite ac legitime suscipiente, jure ac titulo mere proprietatis obtinendam et perpetuo possidendam. Premisse nostre uenditioni hoc sane incluso, quod dicte abbatisa et conuentus de viii. mansis illis, qui prius a nobis quibusdam rusticis dicte ville concessi fuerant, qui tamen nostre uenditioni etiam sunt inclusi, tres partes decime ab ipsis prouenientis siue in earum culturis habeant, ipsos mansos seu alios pro pensione locent et concedant eosdem plebano in Ruhenheim singulis annis soluere tenebuntur, idemque plebanus per singulas septimanas duobus diebus in predicta villa Wustenedersheim misse officium perpetuo celebrabit. Ad maiorem itaque certitudinem et cautelam abbatisse et conuentui ac earum monasterio super prestatione certe warandie memorate ville et omnium premissorum sibi attinentium pro nobis et vniuersis nostris heredibus seu coheredibus facienda, nos prefatus Godefridus de Eppenstein vna cum Syfrido, nostro filio antedicto, presentibus litteris in solidum nos firmiter obligamus, petentes ipsas litteras predictorum domini

et fratris nostri G. archiepiscopi mogunt., Philippi de Mynzenberg, Rubini de Kouerne, generorum nostrorum, sigillis vna cum appensione sigilli nostri communiri in euidens testimonium huius facti. Et nos Gerhardus dei gracia s. mogunt. sedis archiepiscopus — omni iuri, quod in predicta villa Wustenedernsheim habuimus, renunciantes omnino cum prefatis Philippo de Mynzenberg utente sigillo Wernheri patris sui, quia sigillum proprium nondum habet, et Rubino domino de Kouerne in testimonium nostri consensus et ratihabitationis — sigilla nostra presentibus dignum duximus appendenda. Ego quoque predictus Sifridus de Eppenstein antedictae uendicionis et resignationis memoratis abbatisse et conuentui ac earum monasterio a predicto patre et domino meo factis, necnon protestationis certe warandie pro me et meis heredibus siue coheredibus vniuersis principalem auctorem cum eodem domino et patre meo, me constituens in ipsius testimonium et roboris firmitatem, quia sigillum personale adhuc non habeo, ejusdem domini et patris mei sigillo usus sum presentibus et contentus.

Acta sunt hec, a. d. M.CC.XC, xv. kal. januarii.

(Die benannte 7 Siegel hängen, nur wenig beschädigt, an roth seidenen Schnüren der Urkunde an. Die runden Reiteriegel Gottfrieds u. Siegfrieds v. Eppenstein führen den Schild mit 3 Sparren, das ebenfalls runde Reiteriegel Philipps v. Münzenberg hat den zwerchgetheilten Schild, unter dem Pferde die Menta, das dreieckige Siegel Rubins v. Koverne zeigt einen rechtsgewendeten Adler mit der Umschrift: S. ROBINI. DE. KOVERNA.)

Orig.

Nr. 195.

1291 (5. Jan.) Ego Rylindis, relicta quondam Reinheri de Godelahen, ciuis oppenheim. volo innotescere — quod ego in remedium anime mee, Reinheri mariti mei ac animarum omnium progenitorum meorum, de bonis meis apud villam Witerstat sitis, videlicet lx. jugeribus agri campestris et curia emptis per me titulo iuste ac vere proprietatis erga

Heinricum dictum Funke, quondam filium sororis mee Gude, et Adilheidim vxorem suam, que quidem bona ad dictum Heinricum ex obitu matris sue Gude prefate per modum successionis hereditarie deuoluta fuerant et translata, et que idem Heinricus communicata manu vxoris sue Adilheidis predicte, rite ac sollempniter in manus meas resignauit in villa Witerstat supradicta, mediantibus Hartlibo sculteto ibidem, Gerhardo et Gerhardo filio suo, Heinone filio sculteti, Herbordo Widenere et Heinricho fratre suo, Wasmudo et Hermannno filio suo, Cunrado dicto Crinpbechere, Sifrido dicto Widenere, Cunrado dicto Mey et Arnolde fratre suo, Voltzone dicto Screyuogel, Heinricho dicto Waginman, H. dicto Appe, Cunrado filio Hermannni, Gerungo de Witerstat et multis aliis fidedignis, taliter ordinaui, vt vniuersi fructus seu prouentus de ipsis bonis post mortem meam in perpetuum cedentes magistro, qui pro tempore fuerit in curia dominorum ebirbachens. in Oppenheim annis singulis absque diminutione qualibet presententur. Idem autem magister, receptis pro labore suo singulis annis duobus maltris siliginis, omne quod residuum fuerit, in diebus dominicis, quartis et sextis feriis cuiuslibet ebdomade per anni circulum ostiatim mendicantibus in pane perpetuis temporibus erogabit. Verum si quo anno magister curie predicte in distributione fructuum aut prouentuum huiusmodi forsitan negligens fuerit aut remissus, tunc fructus illius anni siue prouentus ad fabricam parrochie s. Katherine cedent, et illa duo maltra siliginis plebano ejusdem parrochie, qui superius s...t magistro curie deputata.

Act. a. d. M.CC.XCI, in vig. Epyphanie dom.

(Das Siegel der Stadt Oppenheim fehlt.)

Orig.

Nr. 196.

1291 (22. Febr.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, Fredericus prior, totusque conuentus monasterii in Selgenstad

tenore presentium recognoscimus — quod vnanimi voluntate curiam nostre cellerarie specialiter attinentem in ipsa ciuitate Selgenstadensi sitam cum bonis ad eandem spectantibus, Bertholdo dicto Rodecamp et Adelindi eius legitime ad dies siue tempora vite ipsorum locauimus, vt singulis annis quamdiu idem B. vixerit iv. solidos denar. et ii. pullos in festo b. Martini hyemalis cellerario nostro, qui pro tempore fuerit, ex dicta curia ministrabit, de bonis vero, exceptis pratis, qui de gratia habebit, dabit eidem portionem, qui wlgariter dicitur reit deil — hoc nichilominus preordinato, quod antedictam curiam prefatus Ber. in edificiis emendare et meliorare studebit. — Testes: Widekindus scultetus, Burkardus quondam aduocatus seligenstadensis milites, Henricus de Wizenkirchen maritus Sophye dicte Doden, Henricus dictus Hoveman, Wigandus scultetus de Kalda, Harthmannus ibidem retro ecclesiam residentes, et Gerhardus fater eiusdem in Selgenstad commorans et a. q. pl.

Dat. et act. a. d. M.CC.XCI, kath. Petri apost.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop. Buch.

Nr. 197.

1291 (24. Juni.) Ego Henricus dictus Lumbardus ciuis oppenheimensis recognosco — me debere soluere annuatim honorabilibus viris domino abbati et suo conuentui de Ebirbaco de bonis meis in Bunsheim, que Herbordus ibidem suo colit aratro, xiii. maltra tritici nomine iuste et annue pensionis. Quidquid autem cedere poterit de dictis bonis, siue sit de pratis aut agris ultra xiii. maltra tritici predicta annis singulis, illud post mortem meam lego per presentes de consensu Reinheri filii mei et Petrisse filie mee, in salutem anime mee et Irmindrudis uxoris mee defuncte ac omnium progenitorum meorum, predictis dominis de Eberbaco pro pitantia piscium annuatim in die exaltationis sancte crucis ipsis impendenda, ad prosecutionem cuius pitantie

ego abbas Ebirbacensis me obligo per presentes. In qua pitantia, si dominus abbas ebirbacensis, qui pro tempore fuerit in parte uel in toto quocunque sit anno negligens extiterit aut remissus, in hys scriptis statuo et facultatem do, ut domina abbatissa et conventus dominarum de corona sancte Marie extra muros oppenheimenses, eosdem redditus in parte vel in toto neglectos recipiant et suis usibus illo anno eosdem deputent et conseruent.

Dat. a. d. M.CC.XCI, die b. Johannis bapt.

(Das an einem Pergamentstreifen anhängende Siegel der Stadt Oppenheim ist beschädigt; das Siegel des Kl. Eberbach ist abgerissen.) Drig.

Nr. 198.

1291 (12. Nov.) Gerhardus dei gracia s. sedis magunt. archiepiscopus — ad noticiam omnium — uolumus peruenire, quod Herdenus, Sybodo, filii quondam Herdeni militis de Winternheim, Ruckerus de Starkenburg et Heinricus, filius quondam Heinrici dicti de Northeim militis, fratris predicti Rukeri, habito prius ad hoc nostro consensu, decimam, quam de propriis agris vulgariter dictis egen, cedentem in terminis uille Bubensheim, nostre diocesis, a nobis et nostra ecclesia in feodo obtinebant, honorabilibus viris decano et capitulo maioris ecclesie wormatiens. juste venditionis titulo vendiderunt, omne ius ipsorum, quod in ipsa decima habuerunt uel habere poterant, in dictos decanum et capitulum simpliciter transferentes, qui viri predicti in recompensam dicte decime a nobis habite nobis alia bona designauerunt, que a nobis in feodo similiter obtinebant. —

Act. a. d. M.CC.XCI, in crast. b. Martini ep.

(Gefiegelt hat der Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 199.

1291 (27. Nov.) Ich Heinrich von heilicprune ein lantvoget zu Wimphen, Dun kunt allen den die diese hantfesten

sehent oder horent lesen, Daz ich quan ze spire mit den Burgern von Wimpfen fur kunic Rudolfen von Rome. Do sprach kunic Rudolf von rome zu den Burgern von wimpfen, sie heten einen walt vnd ein stockach daz wolten sie Ruten. Daz solten sie nit dun wan er horte daz richen an, Do sprachen die Burger, er ware ir almeinde vnde horte an ir stat, Da bat ich minen herren kunic Rudolfen, daz er in dar uber gabe eine kuntschaft, hort der walt vnd daz stockach daz richen an, so solten sie ez lassen ligen, horter aber die stat an vnd ware ir almeinde, daz sie schafen mit waz sie wolten. Dar uber gab in kunic Rudolf ein kuntschaft, daz diu kuntschaft zu den heiligen swere, vnd swaz uf ir aith saith, daz wolte er state halten. Do gab er in Diether den Ritther den alten von helmestat, her morharten den Ritther von Berwangen, hern Fridrichen den friyen von Bonuelt, phafen gollen von Bargaen, Brandelin von Buchelbach, Heinrichen von Tagesvelt vnde heinrichen den hurnfurter von Bonuelt zu einer kuntschaft. Do hiez mich der kunic Rud. daz ich die selben hiezze swern zun heiligen vnd swaz die saieten uf ir aith, daz wolte er state halten. Dar nach do quan ich ze wimpfen vnd santhe nach den selben vor benanten luten, do bequamen sie in der Bridiger hus ze Wimpfen alle mit ain ander. Do hiez ich sie swern zun hailigen, daz daten sie, do vraget ich sie uf den selben eith, weder der walt vnd daz stockach horte daz Riche an oder horte dize stat an. Do sageten sie alle uf ir aith den sie gesworne heten, daz ez die stat vnd die Burger an horte vnde ware ir almeinde von alter gewesen. Daz doz state si vnd den selben Burgern niemer gebrochen werde, darumme ist dise hantfeste ver insigilt mit dez kunichlichen gerichtes Insigel ze wimpfen. Dirre brief wart gegeben an dem Dinstage vor sant andres dage zu wimpfen, Do Tusent Jar seawai hundert Jar, Nivnzig Jar an ein Jar waren von Cristes geburte. (Das dreieckige Siegel, einen rechtsgewendeten Adler zeigend, hängt unbeschädigt an.) Drig.

Nr. 200.

1293 (1. März.) Nos Godfridus dei gracia abbas, Fridericus prior, totusque conuentus monasterii selgenstadensis — recognoscimus — quod vnanimi voluntate curiam ecclesie nostre sitam in Guginsheim, cum bonis et appendiciis omnibus ad eandem spectantibus, Gerhardo ibidem et Alheydi ipsius legitime, necnon et liberis seu heredibus eorundem iure hereditario locauimus, sicut et in quodam instrumento ipsis alias locatam vidimus, perpetuo possidendam — hac conditione adiecta, quod juris, hoc est vulgariter were, quam memorata curia nostra in luco seu in silua habere dinoscitur, cum glandes et fructus produxerit, hoc est ut vulgo dicitur, cum eckeren fuerit, communem vsum in conductis porcis nostri officianti habebunt cum predictis. —

Act. et dat. a. d. M.CC.XCIII, in domin. quadragesime qua cantatur oculi mei.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.-Buch.

Nr. 201.

1294 (9. März.) Wir schultheize Bolrad, die scheffenen vnd der rad der stat zu Frankenvord, duon kunt — daz also-lich zueiunge vnd missehellunge, die da was vnder deme edelen man hern Blriche von Henouwe an eime deile, vnde zwischen der Stat von Menze an deme andern deile, der sie uf vns gegangen hatten vnde waren — daruf sprechen wir also — vmme die nemelichen pert, die der ammet man des edelen mannes von Henouwe zulest nam in dem dorf zu Alstheim, die da waren der Burgere von menze, swaz man der perde die vnvirdarp sint gehabt mag, die sal man den nemelichen luden widir gen zwischen hie vnd deme dunristage nach gesworen mandage der da nu kumet, Swaz abir bresten ist an den perden, die da ubirg sint, vnd der man nith han en mag, die sal der edele man von Henouwe gelden mid pen-

ningen also die lude zu Alstheim in deme dorf atthent, die iz da nith ane get, zu den heiligen uff den daz also sie geatthent haint, so sulen sie von deme Dage ubir virzehen nach virgolden sin, geschehe des nith, so mugent die Burgere von Menze, ob sie wollent, ir burgen manen, daz sie in leisten zu Frankenvord, biz iz geschehe, vnde sint dit die burgen der stat von menze, her Hartman von deme Buches, her Sifrid von Hufenstam, her Johan von deme Wasen, her Gozze Beier, die da ritthere sint, in einer herburge zu leistene, swelcher der Burgen selbe nid geleisten en mag, der sal einen kneth vnd ein Pferd legen an sine stait zu leistene. Dar nach sprechen wir schultheize, die scheffenen vnd der raid die vorgeanten von Frankenvord, vmmе alsolich gut, alsie der vorgeante edel man von Henouwe hait in deme dorf zu Alstheim an huben, dar ubir her ein voit vnd ein herre also sine vordern waren, die herren von Minzenberg, wer der huben ith hait her sie Burgere zu Menze odir anderswa, odir fein edil man odir wer ir ith besizet, die sulen ime gehorsam sin, allis des rethtis, des die herren von Minzenberg an sinen vadir brathen, vnde sin vadir uf in, iz sie an weize, an penninggulde an bedede an herborgen nach der alden gewonheit also iz dar brath ist vn virderpliche in deme manne nach margzal. Auch spreche wir, daz swaz der burgere von Menze, die die nemelichen hube hain vnde besizen zu Alstheim biz here virsument haint, an weize, an bedede, an herbergen also da vor gesprochen ist, daz sollen sie deme nemelichen edelen manne von Henouwe virgolden hain uf riethen vnde gelden, zwischen hie vnd deme vorgeanten Dunrisdage nach deme gesworen mandage, geschehe des nith, so mag der edelman von Henouwe sine burgen manen glichir wis alsie die stat von Menze. Dit sint die burgen her Philippus Swap der ritthere, her Hertwin von me hohenhuss, her Cunrad Burnesflecke vnd her Sifrid von Gysenheim, die da scheffenen sint zu Frankensford, samenliche zu leistene in einir herburge.

Dit ist geschehen Dufent iar zwei hundird iar, vnde wir vnde nunzig iar, nach Cristes geburte an deme Dinsdage, da man zehen dage hatte geuastit.

(Das Siegel der Stadt Frankfurt hängt in grünem Wachs an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 202.

1294 (27. März.) Ego Henricus Lule ciuis in Dyepure — recognosco — quod ego cum consensu expresso et voluntate heredum meorum, videlicet Rudolphi et Vinkonis, filiorum meorum, ac filiarum mearum Ymecha et Fridemanno marito eius, necon Karisma et marito suo Henrico vendidi redditus v. maldrorum frumenti et vi. vncias hallensium cum pullis attinentibus in Munster de mansu cedentes, religiosis et honestis viris commendatori et fratribus ordinis s. Marie theutonice domus in Sassenhusen jure perpetuo possidendos libere et quiete, quos quidem redditus ego et heredes mei predicti resignauimus in manus fratris Eberhardi de Hittengeseze loco et nomine predictorum commendatoris et fratrum in iudicio Munster publice, coram multis astantibus fide dignis, abdicantes a nobis et a nostris successoribus omne jus, quod in eisdem redditibus compete bat uel competere uidebatur, secundum terre consuetudinem ac juris exigenciam atque formam. — Testes sunt: dominus Wilhelmus miles de Dyepure, qui omnibus hiis et interfuit presencialiter, et Zoine et Henricus serui sui, Herbordus, Gundelach et Craz et Heilmannus filius eius et Hermannus scultetus in Wertlachen et Ludewicus, Lupolt et Hermannus de Mitelhoun et Johannes factor curruum et Cunradus filius Guntheri scultetus et Symon molendinarius et Cunradus Crupel possessor hereditatis et a. q. pl.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIV, vi. fer. prox. p. annunc. b. Marie virg. gl.

(Das dreieckige Siegel des Ritters Wilhelm v. Dieburg, eine Stadt mit 3 Thürmen n. der Umschrift: S. WILHELMI. DE. DIETPVRG, hängt wohl erhalten an.) Drig.

Nr. 203.

1294 (3. Apr.) Gerhardus dei gracia s. mogunt. sedis archiepiscopus, sacri imperii per Germaniam archicancellarius, dilectis in Christo abbati, totique conventui monasterii s. Albani extra muros magunt. salutem in domino — vestris deuotis precibus fauorabiliter inclinati, vestrorum prouentuum tenuitate inspecta, ecclesiam parochialem in Seylfurthe, magunt. dyoc., cuius jus patronatus ad vos dinoscitur pertinere, in prebendarum seu reddituum vestrorum augmentum, de voluntate et consensu nostri capituli mogunt., vobis ac monasterio vestro concedimus, donamus et vnimus, vt post obitum seu cessionem Vlrici de Bikkembach, canonici mogunt. rectoris eiusdem ecclesie, officiare possitis eandem per ydoneum sacerdotem, qui tantum retineat de ipsius ecclesie proventibus, unde congruam possint sustentacionem habere et supportare onera, que incumbunt et quicquid residuum fuerit, vestris vsibus licite applicare, nostro, successorum nostrorum, archidiaconi loci, et cuiuslibet alterius in omnibus iure saluo.

Dat. Maguntie, sabbato Sycientes, M.CC.XCIV.

(Das beschädigte Siegel des Erzbischofs hängt an.) Orig.

Nr. 204.

1294 (9. Apr.) Jo. dei gracia decanus, totumque capitulum ecclesie moguntine, dilectis in Christo abbati, totique conuentui monasterii s. Albani extra muros mogunt. ordinis s. Benedicti, salutem in domino. — Pia consideratione fauorabiliter attendentes, qualiter honorabile collegium vestrum hucusque floruit et vigit in obseruancia regulari, propter quod illud affectamus ex intimo desiderio in omnibus prosperari; Hinc est, quod donacionem, concessionem et vnionem parochialis ecclesie in Seylfurthe, in qua vos abbas jus patronatus hactenus habuistis, factas vobis a re-

uerendo patre ac domino nostro Gerhardo dei gracia archiepiscopo mogunt. ratas habemus et gratas — et maturo consilio prehabito voluntarie consentimus, ut iuxta donationis, concessionis et vnionis predictarum formam et continentiam pro vestris necessitatibus relevandis decedente ipsius ecclesie rectore possessionem ejusdem ingredi libere valeatis. —

Act. et dat. a. d. M.CC.XCIV, v. idus aprilis.

(Das Siegel des Ausstellers hängt unversehrt an.) Orig.

Nr. 205.

1294 (9. Apr.) Wernherus dei gracia prepositus ecclesie sancti Victoris et canonicus maioris ecclesie mogunt. (folgt die Einwilligung Wernhers ganz mit den in der vorhergehenden Urfunde gebrauchten Worten.)

Act. et dat. a. d. M.CC.XCIV, v. idus aprilis.

(Das Siegel des Probstes Wernher hängt sehr beschädigt an.) Orig.

Nr. 206.

1294 (19. Aug.) Nos Cunradus et Cunradus de Winsperg tenore presencium nos et heredes nostros astringimus et per fidem firmiter obligamus, quod honorabiles viros dominum prepositum, decanum, totumque capitulum ecclesie conuentualis wimpin. in valle uel eorum ecclesiam nunquam impetemus nec inquietabimus super aliquibus bonis, que vel tempore patrum nostrorum vel eciam tempore nostro vsque in presentem dum possederunt nec eis questionem vel querimoniam aliquam super eisdem monebimus — sed ipsos et eorum ecclesiam eadem bona permittemus pacifice frui et possidere et contra molestatores et injuriatores et violencias firmiter defendemus, personas quoque ecclesie predicte et bona ac jura eiusdem specialiter fauore et presidio protectionis prosequi promittimus literas per presentes.

Dat. a. d. M.CC.XCIV, fer. v. p. assumt. b. virg.

(Das Siegel der Aussteller mit den 3 Schildchen hängt wenig beschädigt an einem Pergamentstreifen an.) Orig.

Nr. 207.

1294 (13. Dec.) Ego Johannes dictus de Meti armiger, filius bone memorie Johannis senioris de Meti — profiteor — quod ego reverendo patri domino meo E. worm. episcopo juste uenditionis titulo vendidi medietatem uille Houeheim, quartam partem iudicii ville Husen et quartam partem silue nuncupate Sweinheimerwalt cum omnibus pertinentiis sicut illa possedi — gratum et ratum habens, quidquid circa vendicionem hujusmodi bonorum Wernherus miles de Crigessheim cum dicto domino meo episcopo nomine meo attemptat uel egit, profiteor similiter, quod ego teneor sine fraude et dolo pro meis viribus et pro posse uenditionem hujusmodi bonorum per me et per Wernherum predictum meo nomine factam ratificare — ut obtineat roboris firmitatem. Quod si non fecero, extunc dicta medietas uille Houeheim cum suis pertinentiis cedere debet gratis absque omni auro et argento domino episcopo prenotato.

Act. a. d. M.CC.XCIII, in die b. Lucie virg.

(Gefiegelt hat der Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 208.

Circa 1294. Ego Johannes armiger dictus de Meti — profiteor per presentes, me domino Wernhero de Crigesheim militi dedisse facultatem vendendi, obligandi et alienandi, secundum quod sibi visum fuerit oportunum, siluam et villam dictam Husen cum suis pertinentiis et villam dictam Houeheim cum suis attinentiis in quantum mihi attinent.

(Gefiegelt hat der Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 209.

1295 (2. Jan.) Ego Heinrichus miles de Scharphen-ecken dictus de Meti notum facio vniuersis, me omnes proventus, redditus et omne ius, quod in uilla Husen ex altera parte Reni sita ego et mei antecessores cum silua dicta

Metzerwalt habui et habuimus usque ad tempora hodierna ex consuetudine siue jure, concedo Sybodoni dicto Munxkeshorn militi, Heinricho dicto Wirtzeburger armigero, Wernhero Ritterchen et Heinricho Dirolffi, ciuibus Worm., in feudum et feudi nomine possidendum, qui infeodati per me domino nostro Worm. episcopo et sue ecclesie et capitulo homagium pro hujusmodi feodo portare tenentur.

Dat. a. d. M.CC.XCV, in crast. circumcis. dom.

(Gesiegelt hat der Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 210.

1295 (17. Aug.) Judices s. mogunt. sedis recognoscimus — quod constituti in nostra presencia Wernherus dictus Vfmegraben et Sabina coniuges de Trebure confessi sunt, se titulo donacionis pure inter viuos dedisse ac resignasse ob salutem animarum suarum ac parentum eorundem et reuerenciam b. Marie virginis gloriose honorabilibus viris decano et capitulo ecclesie s. Marie ad gradus Mogunt. — bona infrascripta, videlicet vnam curiam sitam in villa Tribur, in qua iidem conjuges habitant, cum x. jugeribus terre arabilis et v. messionibus pratorum, que manisgemat vulgarter appellatur, sitis in terminis ville predictae, qua quidem donacione facta ab eisdem conjugibus — predicti decanus et capitulum eadem bona dictis conjugibus quamdiu vixerint justo locationis titulo lacaverunt — situs predictorum iugerum et pratorum talis est, quinque quartalia eorundem iugerum terre arabilis sita sunt vffedeme Stutperrich et protendant se vffeden Nidder Gewandinweg, item ibidem situm est vnum iuger, quod protendit se super dictam viam apud Cunzonem venatorem, item enzveidel protendit se vffeden Geraherweg apud dictum Druthere, item ein halb morgen in loco, qui dicitur Sarsstrumpel, apud agrum dimidium Wolframi et Wernheri filii aduocati, item dimidium iuger indeme Ecgrunde, iuxta zuedel Arnoldi dicti Zirl, item quin-

que quartalia in loco ibidem uersus altam quercum zuschen Herbordin dictum Hentschuch et Metzam Gerherthen, item ante siluam, que vocatur kameruorst, iuxta agrum Henrici dicti Dorst, vnum iuger, item ibidem apud Wickeri agrum filium Friderunis dimidium iuger, item vnum iuger protendit se vffeden hoheweg in medio agrorum Wolframi et aduocati Gysonis, item einzuedel ander astheimer Lachchen apud zuedel Wolframi piscatoris gender holzesbecke, item vnum iuger, quod se protendit vffedaz wer ander Lachchen apud iugerum Wolframi piscatoris, item vnum iuger vffedes herzogen anewender inter agrum Wickeri vnde Drostes, item quinque messiones pratorum predictorum que mannisgemat vocantur site sunt ibidem, vnum videlicet gemannismat protendit se super pratum Conradi et Sengere indem Widach, item apud pratum Wolframi piscatoris inder haniwesin tres messiones, item apud eundem Wolframum vnum mannisgemat vffe Tweren lachchen.

Act. et dat. a. d. M.CC.XCV, xvi. kal. septembris.

(Das wohlerhaltene Siegel der Mainzer Richter hängt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 211.

1295 (13. Sept.) Nos Rudolfus aduocatus ac Rudolfus dictus Grazloch miles, necnon scabini et consules opidi in Deypurg — recognoscimus — quod dominus Johannes sacerdos celebrans in Rossedorf et Jutta dicta Flovgen ac Ymma, filia eius, in nostra presencia constituti, recognouerunt, se communicata manu quartam partem, quam in molendino dicto Kistelberg apud nostrum opidum sito habuerunt — commendatori et fratribus domus theutonice in Sassenhusen iuxta Frankenuord cum omni iure, quo ipsam quartam partem tenuerunt, vendidisse pro lxiii libris hallensium — pro remedio animarum suarum ac parentum suorum dictis commendatori et fratribus ipsam quartam partem donasse et

contulisse iure proprietario perpetuo possidendam et ipsam quartam partem in figura iudicii coram nobis in manus commendatoris et fratrum antedictorum libere resignarunt. — Testes: Rudolfus aduocatus, Rudolfus Grozloch miles, Rudolfus dictus Drutkint armiger, Rudolfus filius aduocati, Henricus dictus Heylo, Wernherus dictus Vlbechere, Henricus Albus, Cunradus filius sunt, Fridericus Hartradi, Henricus dictus Frelich, Gernodus Henrici, scabini, Henricus dictus Renne et a. q. pl. oppidani deypurgenses.

In cuius rei — nos aduocatus, scabini et consules de Deipurg antedicti sigillum vniuersitatis nostre, vna cum sigillo domini Rudolphi dicti Grozloch militis prefati — duximus appendenda.

Act. et dat. a. d. M.CC.XCV, iii. fer. prox. a. exalt. s. crucis.

(Die Siegel des Deutschordens zu Sachsenhausen sowie des Rudolfs v. Groschlag hängen unversehrt an Pergamentstreifen an, nicht aber, wie es in der Urkunde lautet, das der Stadt Dieburg.) Drig.

Nr. 212.

1295. Rogerus s. Seuerini et Philippus salernitanus archiepiscopi, frater Maurus ameliensis, Franciscus terracinensis, Quillemus callensis, Perronus larmensis et Jacobus treuentinus episcopi ecclesie parrochiali b. Marie virginis wimpinensis in monte indulgentias concedunt.

Dat. Rome a. d. M.CC.XCV, pontif. Bonifacii pape viii. anno i.

(Die an roth u. gelb seidenen Schnüren angehangenen Siegel der Aussteller sind sämtlich abgerissen.) Drig.

Nr. 213.

1296 (27. Jan.) In nomine domini amen. Ne ea, que aguntur in tempore simul cum tempore transeant — hinc est, quod ego Johannes de Croninberg et ego Guda eius legitima vxor coniuges, vniuersis — cupimus esse notum —

quod religiosi viri abbas et conuentus de Ebirbach — locauerunt et locant omnia bona sua, que habent et sita sunt in loco, qui nominatur Frenkinuelt apud Gersheim, cum omnibus suis pertinenciis ac attinenciis suis — ad vitam nostram pro xl. maldris siliginis et totidem maldris auene, Wormac. mesure, ipsis abbati et conuentui a nobis nomine pensionis soluendis annis singulis et presentandis nostro periculo et expensis in omnem euentum in nauem ipsorum in littore Reni ville Gersheim infra duo festa assumptionis et nativitatis b. Marie virg. — Vt autem hec omnia et singula predicta a nobis inconvulsa permaneant et conseruentur, predictis religiosis ad maiorem securitatem nemus nostrum, quod furst vulgariter nominatur, situm ante curiam ipsorum que Leheim nominatur, presentibus sub titulo subpignoris obligamus — renunciantes spontanea uoluntate omni actioni, defensionis, exceptioni. — Praeterea sustinebimus et predictis religiosis nos presentibus obligamus, quod quascunque oues predicti religiosi habuerint uel adduxerint, quod illas depasci promitemus in bonis predictis sine quolibet impedimento.

Dat. a. d. M.CC.XCVI, vi. kal. februarii.

(Die Siegel Johannes v. Wolfsfehlen*) sowie der Mainzer Richter hängen unverfehrt an grün und weißen Schnüren.) Orig.

Nr. 214.

1296 (18. Febr.) Nos Gotfridus dei gracia abbas, Fredericus prior, totusque conuentus monasterii selgenstadensis sanctorum martirum Marcelli et Petri — profite mur, nos Cunrado dicto Stollen et Mehthildi vxoris sue legitime xii. iugera cum duobus pratis ad ea spectantibus pro xxii. denar. legalibus et iv. pullis singulis annis in festo b. Martini dandis,

*) Das Siegel, welches der v. Wolfsfehlen hat, nämlich ein gebogener Arm, an welchem ein offener Sack hängt, führt die Umschrift: S. Johannis de Wolfskelen, weil Johann v. Cronberg Burggraf in Wolfsfehlen war.

magistro consolationis nostri cenobii concessisse ad utriusque vite tempora possidenda. Preterea prefatis Cunrado et Mehthildi coniugibus pratum dictum Dalwisen, quod Henricus quondam dictus Rudelhut antecessor dicti C. a nobis habuit, ad officium cellerarie pertinens, pro vna marca denar. legalis monete per singulos annos in festo prememorato s. Martini hyemalis ministranda, ad utriusque vite tempora concessimus obsidendum. — *Testes*: Winandus archipresbiter in Rotgawe, Henricus plebanus in Babenhusen, Ortwinus quondam plebanus in Wilmodesheim, Cunradus de Roneburg et a. q. pl. fide digni.

Dat. a. d. M.CC.XCVI, xii. kal. marcii.

(Gefiegelt haben die Aussteller.) Cop.=Buch.

Nr. 215.

1296 (11. Mai.) Nos Ebirhardus miles camerarius civitatis moguntinae — profitemur, quod cum in possessione uel quasi iuris piscandi in alueo fluminis seu ripe dicte Gerhahe fluentis inter villas Astheim et Ginninsheim pro parte dimidia aliquamdiu fuisset, honorabiles viri decanus et capitulum ecclesie s. Marie ad gradus Moguntie asserentes, dimidietatem huiusmodi partis dimidie ad eos pleno jure seu proprietatis titulo pertinere, nobis mouerunt super eadem parte dimidia questionem, verum quia ex inquisitione per nos facta et instructione sollerti et diligenti seniorum et testimonio scabinorum necnon juratorum de villa Astheim prelibata nostra consciencia plenius extitit informata huiusmodi ius piscandi quoad partem predictam, iure superius expresso, ad ipsos decanum et capitulum spectare, ac nos in eadem parte juris penitus nil habere, considerantes peccata a domino non remitti nisi restituantur ablata et omne, quod non est ex fide et consciencia peccatum, possessionem uel quasi iuris piscandi predictam, quoad partem memoratam, quam eisdem decano et capitulo alias coram sculteto et scabinis

ville Astheim prescripte restituimus et resignavimus, ex nunc restituimus et presentibus resignamus, nolentes predictos decanum et capitulum in possessione uel quasi iuris piscandi predicti pro parte prenarrata per nos seu heredes nostros in posterum molestari siue ullo umquam tempore impediri. —

Act. a. d. M.CC.XCVI, v. idus may.

(Gefiegelt haben der Aussteller und die Mainzer Richter. Die Siegel hängen in grünem Wachs an roth, weiß und blauen seidenen Schnüren wenig beschädigt an.) Drig.

Nr. 216.

1297 (17. Aug.) Decanus ecclesie s. Marie ad gradus moguntinensis, iudex a venerabili patre ac domino Ger. archiepiscopo mogunt. constitutus, in nostra constitutis presencia syndico monasterii Eirbacensis — ex parte vna, et Wernhero sculteto et Heinricho dicto Kelnere de Bubensheim pro se et vniuersitate dicte ville Bubensheim — ex altera, dictus syndicus proposuit contra scultetum et vniuersitatem predictos, quod eadem vniuersitas se obligasse sub pena x. marcarum den. aquens., quod nunquam dicto monasterio aliqua dampna irrogare deberet in bonis suis, que habet in terminis dicte uille Bubensheim — vnde petiuit idem syndicus nomine dicti monasterii cum dicta vniuersitas contra predictam obligationem venisset et grauia dampna predicto monasterio in bonis suis intulisset, ad estimationem xx. marcarum ipsam vniuersitatem sibi per vos sententialiter condemnare nomine quo supra ad resarciendum dampnum predictum et ad soluendam penam predictam, ad quam petitionem Wernherus et Heinrichus predicti responderunt, confitendo dictam vniuersitatem dampna intulisse monasterio supradicto in bonis suis, que habet in villa predicta, supplicantes humiliter, quod dictus syndicus graciose agere uellet cum vniuersitate predicta, vnde nos iudex predictus — propter

bonum pacis et concordie medio tempore adtemptande feriam quintam ante natiuitatem beate Marie virginis prefigimus ad procedendum in causa predicta. —

Act. a. d. M.CC.XCVII, sabb. p. assump. b. Marie virg.
(Das Siegel des Liebfrauentifts hängt in grünem Wachs sehr beschädigt an einem Pergamentstreifen an.) Drig.

Nr. 217.

1298 (16. März.) Nos Emercho miles de Cronenberg et Agnes, vxor eiusdem legitima, recognoscimus — nos viro discreto Voltzoni dicto an deme Kirchtore, ciui oppenheim. vniuersa bona nostra, dicta Buchdung, Halhart, allodium, quod vulgariter dicitur dez eygen, et Clevlecken, in districtu ville Gerinsheim sita, necnon decimas eorundem bonorum cum omnibus suis iuribus et pertinenciis, prout ea hucusque habuimus et possedimus et quemadmodum progenitores mei Agnetis predictae eadem hactenus possederunt, pari vtriusque nostrum assensu ac uoluntate vnanimi iusto ac legali venditionis titulo pro quadam summa pecunie — vendidisse, que quidem bona dicto Voltzoni in villa Gerinsheim predicta iuxta quod s. . . . scabinorum ejusdem ville resignanda censuerunt, resignauimus in figura iudicii coram Theoderico filio Hartliebi, sculteto in Gerinsheim, Johanne dicto Berman burggraui seu officiato, Cristiano fratre suo, Wolf-ramo, Hartliebo, Volkenando et Cunrado dicto Hasehart, scabinis ibidem, presentibus et mediantibus viris strenuis Johanne dicto de Cronenberg burggraui in Woluiskelin, Friderico de Rudensheim dicto Slaffer et Gerhardo filio quondam Johannis dicti Atzen, filio sororis mei Emerchonis de Cronenberg predicti, atque prudentibus ac discretis viris Jacobo aduocati, Emerchone de Leheim et Jacobo Bvningi, scabinis oppenheim., Johanne de Gymminsheim, Petro de Selsin dicto Vaut, Wintherone et W. fratre Wikenandi de Nakheim, militibus oppenheim., Cunrado dicto Macheschande,

Lutzone de Weldistein fratre Eckilmanni, Sigilone dicto Girbyz, Arnolfo Eppini, Hildebrando de Cornu, Cunemanno Fuger, H. dicto Segehorn, W. dicto Vngewege de Stockestat, Godeberto de Godelahren, W. dicto Schaubisseil de Eruelden et H. fratre suo, ciuibus oppenheim., W. dicto Smelcelen sculteto in Crumbestat, H. dicto Lupo, Hermann Rustico, Jacobo dicto in Fine, Wolframo dicto Karstilie, Cunrado dicto Wennere et dicto Haylstein, scabinis in Crumbestat. Has itaque vendicionem ac resignacionem rite factas et sollempniter, approbamus atque presentium testimonio confirmamus. — In argumentum omnium et singulorum premissorum ego Emercho predictus vna cum sigillo strenui viri Johannis de Cronenberg officii in Woluiskelin prescripti meum sigillum hiis apposui litteris quo et ego Agnes supradicta profiteor me contensauit quoad seriem antedictam. —

Act. a. d. M.CC.XCVIII, domin. letare jerusalem.

(Die Siegel hängen ziemlich unbeschädigt an roth seidenen Schnüren an, das des Johann v. Cronberg wie bei Nr. 213.) Drig.

Nr. 218.

1298 (17. Juli.) Eine Urkunde desselben Jahres (xvi. kal. augusti) und gleichen Inhaltes, jedoch mit Weglassung der Urkundspersonen, haben die Mainzer Richter ausgestellt. (Das Siegel hängt in rothem Wachs an roth seidener Schnur.) Drig.

Nr. 219.

1298 (6. Sept.) Judices s. mogunt. sedis recognoscimus — quod coram nobis in figura iudicii constitutis Johanne dicto Diuite carnifice et Elysabet vxore sua legitima, ciuibus magunt., ex vna parte et procuratore seu sindico — decani et capituli ecclesie s. Marie ad gradus magunt. ex parte altera, predicti coniuges confessi sunt — quod ipsi vnanimi voluntate — omnia bona sua sita in villa Bishouisheim prope Mogum et villam Selinvort, magunt. dioecesis et

in eiusdem ville terminis cum omnibus iuribus et pertinentiis in iudicio dicte ville Bischouisheim coram sculteto et scabinis ibidem presidentibus iuxta eiusdem ville consuetudinem contulerunt, tradiderunt et donaverunt — donatione, que dicitur inter viuos, decano et capitulo supradictis — ac dicta bona ab eisdem pro censu siue pensione in perpetuum ipsis soluenda pro suarum animarum remedio et salute iusto locationis titulo pro se et suis heredibus receperunt. —

Act. Maguntine a. d. M.CC.XCVIII, viii. id. septembris.
(Das Siegel der Aussteller hängt an roth, weiß und blauer Schnur
wohlerhalten an.) Drig.

Nr. 220.

1298 (17. Dez.) Bischof Emicho von Worms bestätigt die der Parochialkirche zu Wimpfen von verschiedenen Bischöfen (Nr. 212) ertheilten Indulgenzen.

Dat. Wormacie a. d. M.CC.XCVIII, fer. iv. a. diem b. Thome apost.

(Das Siegel der Bischöfe hängt wenig beschädigt an.)

Nr. 221.

1299 (6. März.) Nos Theodericus dei gracia abbas, Fridericus prior, totusque conuentus monasterii s. martirum Marcellini et Petri in Selginstad recognoscimus — quod Herbordus dictus de Auweheim gener patrisse et Beatrix ejus collateralis, opidani in Selginstad, ii. maldra siliginis annis singulis inter illa duo festa assumptionis et nativitatis b. virginis perpetue percipienda, de nostra comparauerunt permissione, vnum scilicet apud Hartmannum carpentarium soluendum de manso Gugenshemeri et reliquum circa Emericchonem cerdonem soluendum de dimidio manso, quem quondam quidam dictus Seurit possidebat — ipsi autem Herbordus et Beatrix predicti volentes aliquibus operibus misericordie diem prevenire messionis extremo prenarrata duo maldra

in remedium animarum suarum salutiferum et ob spem diuine restorationis conventui ecclesie nostre vnita manu donauerunt. —

Dat. a. d. M.CC.XCIX, prid. non. marcii.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop. Buch.

Nr. 222.

1299 (6. März.) Nos Theodoricus dei gracia abbas monasterii s. Marcelli et Petri in Selginstat — recognoscimus — quod dum Hertwinus dictus vf demevrithouve beate memorie et Beatrix sua contectoralis quandam pensionem, videlicet xxvi. solidorum denar. levium de nauigio nostro iuxta Selginstat prouenientium apud Conradum et Mehthildim eius collateralem dictos de Castro pro rata pecunie quondam comparassent, qui Cunradus et Mehthildis eandem pensionem ab ecclesia nostra iure tenuerant feodali, nos de bona voluntate et vnanimi consensu nostri conuentus ipsi Beatrici suisque heredibus vtriusque sexus, prefatam pensionem contulimus eodem iure perpetue possidendam.

Dat. a. d. M.CC.XCIX, prid. non. marcii.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop. Buch.

Nr. 223.

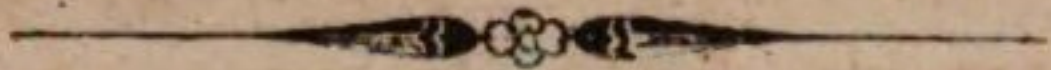
1280 — 1300. Ista sunt bona domini Erkenboldi in Byschofheym.

Ein zweitel in den strengen uffte hoyge. Item ein morgen uffte owe hern helfruges. Item ein halb morgen uffte derselben owe. Item ein halb zweitel neben costhemer wege. Item ein halb zweitel uffte die gewande uffte den se. Item anderhalb morgen uffte hunemans path. Item ein halb morgen uffte buwenshemere wec. Item ein zweitel zu ende den edichgen. Item ein halb zweitel zu buche se bime sultheizen. Item ein halb zweitel durch den berlach se. Item ein halb zweitel durch den berlach se. Item ein halb morgen uffte lache bule. Item ein halb morgen uffte tise lache. Item ein

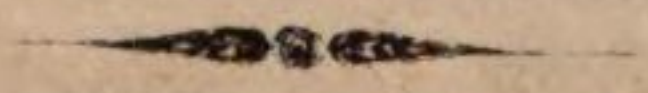
virltel uffe varwegis gewande. Item ein morgen zu dicken
 erden. Item ein zweitel zu etersbule. Item zwey zweitel zu
 slanthen. Item ein halb zweitel in hartunges se. Item ein
 halb morgen in der mitelwande. Item sextehalb virltel zu
 swerze grabe. Item ein zweitel am geren. Item ein halb
 morgen an haselberge. Item ein morgen uffe beyers wisen.
 Item ein halb zweitel in der mitelwande. Item in selfurter
 velde ein morgen zut ofer gemerke. Item ein plez an sul-
 teizen nidersten houe. Item anderhalb morgen an sel-
 furter gemerke. Item ein halb morgen oberen burwec. Item
 ein halb zweitel uffe der achzen morgen. Item ein halb mor-
 gen in den herdecker. Item neben deme truchsezen funftehalb
 virltel. Item ein morgen in den gerin bi her mengoze. Item
 drittehalb morgen uffe gerer weige. Item ein morgen ober
 den mitel wec. Item ein morgen halb uffe den hundolfes
 weic. Item anderhalb morgen neben gerer weige. Item ein
 halb morgen bi der lache. Item ein halb zweitel zu sne-
 decker. Item ein morgen an hundolfes wege ander vzeren
 fure. Item ein halb zweitel uffe monsgemundere wege. Item
 ein virltel ober dem stein hoic ander urowen von sarpenstein.
 Item zwei zweitel zu vocken wangen die stozen offen ander.
 Item zwei zwei halbbeteil in den vis wisen. Item ein zweitel
 offer zusselache, offe ginenshemere velde. Item ein virltel in
 den nuwen wisen bi der orbeize. Item ein morgen bi monsg-
 gemunder wege bi heirin wolframis fin von ginensheim.
 Item ein halb zweitel an zwen stuchen die stozen offe den
 durren wert. Item anderhalb morgen in der zuslache die
 waren gemeine des sultheizen berfornis vnd emerchens smuzeln.
 Item ein halb zweitel bi der zwirbelechten wisen. Iste est
 census, quem dabit dominus Erkenboldus in festo beati Mar-
 tini viii. den. mog. et iii. uncias. Item in festo palmarum
 de eisdem bonis xi. solidos mag. et iii. den. mag. in curiam
 domini de Hoenvels. Item in festo sancti Remigii v. solidos
 mag. et quintum dimidium den. magunt. in curiam dominorum

maioris ecclesie magunt. Item in predictam curiam in festo
 beati Martini iii. sol. magunt. Item in die cinerum et in
 festo beate Gerdrudis v. den. magunt. et vi. solidos magunt. in
 predictam curiam.

Drig.

Provinz Oberhessen.

Nr. 224.

1278 (27. Jan.) Heduwigis comitissa dicta de Castele et Gotfridus filius eius, comes in Cigenhain, notum facimus — quod cum Jutta relictā Rudegeri Ossen et sue filie Hedewigis et Issentrudis et gener eius Bruno dictus Buchsorge bona sua sita Grauenowe, que a nobis in pheodo tenuerunt, cum omni jure sicut eis pertinebant, accedente nostro consensu, fratribus domus hospitalensis jeresolomitani vendidissent, nobis eadem bona uoluntarie resignando, nos ipsa bona cum omni jure proprietatis, sicut nobis pertinere dinoscebantur, ob dilectionem vtriusque partis, memoratis fratribus pro nobis ac nostris successoribus contulimus in perpetuum libere possidenda. — Testes: Henricus senior de Abenrode, Ortwinus Ritesel, Volpertus Swerzel et Arnoldus Waltvogel milites, serui autem armigeri Cunradus et Wigandus fratres dicti Vreze et Rudolfus de Lumutesfelt cum multis fide dignis aliis. —

Act. et dat. in Cigenhain a. d. M.CC.LXXVIII, vi. kal. februarii.

(Gesiegelt haben die Aussteller. Das Siegel Gottfrieds fehlt ganz, das der Hedwig ist zerbrochen.) Drig.

Nr. 225.

1278 (22. März.) Judices s. maguntinensis sedis recognoscimus, quod Hermannus de Birgestat, constitutus in figura iudicii coram nobis, confessus fuit, se uendidisse, communicata manu vxoris sue et puerorum suorum, commendatori et fratribus domus teuthonice in Sassenhusen apud Frankenvort et Heinricho sacerdoti cappellano ipsorum dimi-

dium mansum terre arabilis, duo jugera et dimidium pratorum et medietatem trium arearum sitarum apud Redelinheim pro xix. marcis denariorum aquensium legalium, solidis tribus minus, et quia idem Her. habet filiam infra annos legitimos constitutam ipse sacerdoti et fratribus supradictis Wernherum militem, Heinricum dictum Sengen et Fridericum dictum de Mosheim, de Birgestat in solidum fideiussores constituit, ut postquam ipsa filia ad annos discretionis peruenerit, ipsa renunciaret bonis predictis et extunc ipse Her. per annum et diem eisdem sacerdoti et fratribus prestabit warandiam ac omnia impedimenta ipsis tollet, que eis in predictis bonis iuste poterunt prouenire. Si uero eadem filia ipsis bonis renunciare noluerit, prefati fideiussores vna cum prefato Her. intrabunt oppidum frankenvordensem in vnum hospicium tamdiu more fideiussorio comesturi ibidem, donec ipsa bonis predictis renunciaret et iusta impedimenta sustulerit, si qua eis peruenerint infra annum. Et si forte medio tempore aliquem fideiussorum cedere uel decedere contigerit, ipse Hermannus infra xv. dies, postquam monitus fuerit, alium ipsis in ciuitate maguntinensi constituet eque bonum, alioquin fideiussores superstites ex parte ipsorum sacerdotis et fratrum commoniti, intrabunt predictum oppidum frankenvordensem tamdiu more fideiussorio comesturi ibidem, donec alius fuerit subrogatus, eligentes spontanea uoluntate absque strepitu iudicii excommunicari a nobis, si in predictis omnibus vel in aliquo premissorum negligentes inuenti fuerint uel remissi.

Act. et dat. Maguntie a. d. M.CC.LXXVIII, xi. kal. aprilis.

(Das Siegel der Aussteller hängt unversehrt an.) Drig.

Nr. 226.

1278 (14. Mai.) Ne rerum gestarum veritas cadat in obliuionem, litterarum solet memoria perhennari, hinc est,

quod nos Berthous miles de Yringishusen, Rudolfus plebanus in Rulskirchen, Herdenus de Rulskirchen — cupimus esse notum publice recognoscendo, quod nos cum omnibus nostris coheredibus per presentes renunciauimus simpliciter et absolute, quolibet dolo et captione cessante, omni actione et impetitioni, que nobis competebat seu competere videbatur erga honorabiles et religiosos viros commendatorem et fratres domus theutonice apud Frankinuorth occasione bonorum sitorum in villa Cleyn et sibi coherentium vbicunque iacentium, super quibus eisdem aliquando molesti fuimus, ipsos in causam trahendo, promittentes bona fide nos fortiter presentibus obligando, quod prefatos viros commendatorem videlicet et fratres de cetero non impulsabimus aut impediemus antedictorum bonorum ratione. — Testes: Wigandus miles de Screkesbach, Henricus vir nobilis de Rumerode, Henricus plebanus de Oberrode, Eckehardus de Selheim, Theodericus dictus Kulo, Wipodo; item in Alsfelt scultetus dictus Stade, Fridericus maritus domine Hazzechen, Rudegerus ante portam magunt., Sifridus Scoreuuz, Fridericus Longus, Sifridus dictus Kippe frater eius et a. q. pl.

Dat et act. Alsfelt a. ab incarn. dom. M.CC.LXXVIII, prid. id. mens. maii.

(Gefiegelt hat die Stadt Alsfeld. Das Siegel hängt beschädigt an.)

Drig.

Nr. 227.

1278 (2. Aug.) Nos Hermannus de Heldebergen recognoscimus — quod vt amicitiam et fauorem honorabilium virorum fratrum s. domus hospitalis jeresolomitani, ordinis s. Johannis, nobis efficacius procuremus, actioni vniuerse, quam in eos habuimus, pro quadam decima sita in Vthenhusen apud Nythe, pure renuntiamus et libere propter deum. Ne igitur huiusmodi nostra renunciatio libera — valeat infirmari, memoratis fratribus presentes conscribi fe-

cimus et dilectorum consanguineorum nostrorum Phylippi de Kalsmunt et Macharii militum muniri sigillis in testimonium super eo. — Testes: dominus Wigandus miles de Nithe et Wernherus frater suus, Henricus scultetus de Nithe, Wolkelo, Lemphridus, Henricus, Berlewini, scabini ibidem et a. q. pl.

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXVIII, in crast. ad vinc. s. Petri.
(Nur das Siegel des gen. Macharius, ein gewürfeltes Schild, hängt noch, aber sehr beschädigt an.) Drig.

Nr. 228.

1278 (21. Aug.) Nos Theodericus de Warthenberg — profitemur, villam nostram, que dicitur Rod, communicata manu Trabodonis, sui generi, necnon puerorum suorum et consensu, dedisse pro v. talentis et dimidio denariorum fuldensium honorabilibus viris fratribus domus hospitalis s. Johannis in Grevenowe omni iure, quo possedimus, nullo excepto articulo, ipsis iure proprietario possidendam et pacifice in agris cultis siue incultis, siluis, rubis, aquis, pratis, pascuis et in omnibus aliis perfruendam, preterea fideiussores nostros dictis fratribus obligauimus, videlicet Heinricum de Warthenberg, Cumph. de Eisenbach, Trabodonem generum nostrum, Hermannum de Mora, de iusta warandia et quod filia nostra cum ad annos discretionis pervenerit ville renunciaret memorate. — Testes: Th. plebanus de Luterembach, Volgnandus plebanus de Cappela, Ber. plebanus de Angersbach, Her. plebanus de Vdenhusen, Rupertus Slefraiz miles, Heckeardus supra montem, Henricus Lynze, Ber. de Vrispernes, Henricus de Lo, Ludewicus de Mocris scabini de Luterbach, Ludewicus de Mirica.

Dat. a. d. M.CC.LXXVIII, die dom. inf. oct. assump. b. uirg.
(Gefiegelt hat der Aussteller u. sein Sohn Heinrich. Die Siegel hängen nur in kleinen Stückchen noch an.) Drig.

Nr. 229.

1279 (5. Jan.) Nos Wigandus miles de Nithe recognoscimus — quod venerabiles viros et dilectos nobis fratres domus hospitalis apud Nithe ab omni decimationis onere intra septa curie eorum in superiori Leyzsa site eximimus in anime nostre remedium et salutem. Ne igitur huiusmodi nostra donatio testamenti in posterum a nostris pueris corrumpatur, nostrum sigillum presentibus cum sigillo Erwini Leonis ex parte puerorum nostrorum, cum ipsorum sit tutor, apponi decrevimus in testimonium et memoriam perhennalem.

Dat. a. d. M.CC.LXXIX, in vig. Epyphan. dom.

(Das dreieckige Siegel Wigands, einen vorwärts schreitenden gekrönten Löwen darstellend, mit der Umschrift: „SIGILLUM WIGANDI DE NITHEHE“, hängt unverfehrt an, das Siegel Erwins dagegen ist zerbrochen.) Orig.

Nr. 230.

1279 (17. Dec.) Ego Helvicus, Henrici de Barendorph filius, tenore praesentium recognosco, quod omni actioni, quam habui adversus ecclesiam de Hegene et fratres ibidem domino famulantes super quadam pensione, videlicet xii. modus siliginis et avenae, quae de Lotheim dabantur, ad instantiam amicorum meorum abrenunciavi pure et integraliter, excluso penitus omni dolo. — Praesentibus: avunculo meo domino Ottmaro Bittersolen, Hermannno cognato suo, Ottmaro spor...? de Wolmersbergk, Lenfrido de Lotheim, Johanne de Nylach, Johanne de Uppenshusen, Johanne de Colle.

Act. Nuenburgk foris ante portam civitatis, a. dom. incarn. M.CC.LXXIX, domin. antecedente fest. s. Thomae ap.

(Gefiegelt hat die Stadt Neuburg.) Alte Abschrift.

Nr. 231.

1279. Omnibus presens scriptum uisuris Gerdrudis, relicta Orphani, salutem in perpetuum — noscat igitur —

quod ego Gerdrudis, unanimi consensu liberorum meorum, bona quedam in Rendele, viii. maldra siliginis annuatim soluentia, contuli ecclesie Throni s. Marie pro salute anime Henrici mariti mei, tali condicione, ut semper in die anniuersarii ipsius conventui de pensione prescripta in seruicio, prout melius fieri potuerit, prouideatur. Preterea proprie eciam anime saluti cupiens prouidere — comparaui circa iam dictum conuentum bona quedam in Holzhusen, viii. maldra siliginis annuatim soluentia pro quadam summa pecunie data et numerata, uolens et ordinans, ut singulis annis in die anniuersarii mei seruitium de bonis memoratis pro recreatione sepedictarum dominarum semper habeatur.

Dat. in Trono a. d. M.CC.LXXIX.

(Das Siegel des Klosters Thron hängt wohl erhalten an.) Orig.

Nr. 232.

1279. Nos Ludewicus dei gratia comes de Cygenhagen constare cupimus — quod Ortruna relictæ Volkolonis pie memorie de Nytte, vna cum pueris suis omnibus et vniuersis coheredibus ipsius, omnem proprietatem siue hereditatem, quam habuit in molendino, que dicitur grabemule, cum omnibus suis attinenciis, vendidit religiosis fratribus s. domus hospitalis jeresolomitani in Nythe iure proprietario eternaliter possidendam, renunciantes nichilominus pro nobis et nostris heredibus omni iuri et proprietati, que et quam in predicto molendino habere videbamus. Ut autem hiis omnibus fides plenior habeatur, predicti fratres nobis clenodium valens alteram dimidiam marcam wetereibensium denariorum propinabant.

Dat. in noua ciuitate, a. d. M.CC.LXXIX, coram hiis testibus: Theoderico de Linsingen, Wigando Vraz, Hartrado et a. q. pl.

(Gesiegelt hat der Aussteller. Das Siegel fehlt.) Orig.

Nr. 233.

1280 (1. Juni.) Vniuersis presentes literas inspecturis Conradus decanus et capitulum ecclesie s. Marie ad gradus magunt. ac frater Lodewicus commendator et fratres domus theutonice in Sassinhusen apud Frankenfort magunt. diocesis salutem in domino. Nos predicti decanus et capitulum recognoscimus per presentes, quod de uoluntate communi et consensu unanimi nostri capituli curiam nostram sitam in villa Berkirsheim cum bonis eidem pertinentibus permutauimus cum bonis predictae domus theutonice sitis in villa Lichen, ad quam permutationem euidentis utilitas inde nostre proueniens ecclesie nos induxit. Nos quoque predicti commendator et fratres prefate domus recognoscimus etiam per presentes, quod de uoluntate communi et consensu unanimi fratrum curiam nostram apud villam Lichen sitam cum bonis eidem attinentibus permutauimus cum bonis predictorum decani et capituli sitis apud villam Berkirsheim, verum quia iugera nostra apud villam Lichen sita excedunt in numero iugera iam dictorum decani et capituli sita in villa Berkirsheim, nos huiusmodi iugera excedentia uendidimus decano et capitulo sepedictis pro xvii. marcis denariorum coloniensium pecunie numerate, quam recepimus ab eisdem, renuntiantes exceptioni pecunie non numerate, ad quam permutationem et alienationem euidentis utilitas nostre domui inde proueniens nos induxit.

Act. Maguntie a. d. M.CC.LXXX, kal. junii.

(Gefiegelt haben die Aussteller. Das Siegel des Deutschordens fehlt.)
 Drig.

Nr. 234.

1280 (6. Dec.) Universi Christi fidelibus hoc scriptum visuris vel in perpetuum audituris. Nos priorissa, totumque collegium sanctimonialium in Beriche praesentibus — declaramus, quod nostram medietatem predii in villa Hart-

practeshusen siti cum omnibus suis pertinentiis, sufficienti deliberatione praehabita, vendidimus viris religiosi domino abbati et conventui de Hegene pro iv. marcis westfal. denariorum in usus nostrae ecclesiae conversorum. — Testes: frater Cunradus dictus de Meinherteshusen noster conversus et procurator, frater Cunradus et frater Henricus conversi de Hegene, plebanus de Voyle, Rudolfus miles, Volpertus Freye, Sifridus, Wernerus et a. q. pl.

Dat. a. d. M.CC.LXXX, in fest. b. Nicolai.

Alte Abschrift.

Nr. 235.

1281 (9. Febr.) Judices s. magunt. sedis notum facimus vniuersis, quod Henricus aduocatus miles de Erlebach confessus est coram nobis a. d. M.CC.LXXXI se conduxisse mansos xiv. terre arabilis cum suis pertinentiis apud villam Lichen a decano et capitulo ecclesie s. Marie ad gradus magunt. ad tempus xii. annorum pro certa pensione, uidelicet quod idem Henricus in proximis sex annis inchoantibus anno domini supradicto soluet annuatim cxxxviii. maldra siliginis ac xxx. maldra tritici claustralis mesure, in reliquis uero sex annis immediate sequentibus cxlvi. maldra siliginis ac l. maldra tritici claustralis mesure soluet annuatim, ita quod tam maldra siliginis quam tritici singulis annis infra festa assumptionis et natiuitatis b. Marie sub periculo suo et expensis, grandinis et exercitus casu duntaxat excepto, ad ripam Reni Maguntiam assignabit. Idem quoque Henricus fidem prestitit corporalem in manus predicti decani, se non debere ante terminum xii. annorum a conuentione huiusmodi resilire, nisi ad talem uergeret inopiam, propter quam ad culturam bonorum huiusmodi minus sufficiens uideretur. Est etiam adiectum, quod edificia iam extantia in villa predicta non solum prefatus Henricus conseruabit in omni bonitate, sed etiam emendabit et post lapsum xii. annorum taliter

emendata ad ecclesiam supradictam proprietatis iure libere pertinebunt eo, quod dicti decanus et capitulum pensionem de messibus presentis anni eis debitam, uidelicet xlv. maldra siliginis et tritici totidemque de messibus anni preteriti pro edificiis factis et faciendis per ipsum Heinricum in recompensationem penitus relaxarunt, ita quod nec ipse nec sui liberi nec heredes sepedictis decano et capitulo super edificiis predictis mouere debebunt de cetero questionem.

Act. Maguntie a. d. prenotato v. idus februarii.

(Gefiegelt haben die Aussteller. Das Siegel fehlt.) Orig.

Nr. 236.

1281 (21. März.) Decanus et capitulum, iudices, scabini et consules wetflarienses tenore presencium protestamur, quod cum inter commendatorem et fratres domus theutonice in Sassinhusen prope Frankenuort ex vna, Heinricum dictum de Herlisheim conciuem nostrum ex altera parte, super bonis quibusdam in Langunse sitis, que fuerunt olim Hartradi dicti Blyde bone memorie, questio uerteretur, tandem nobis mediantibus fuit compositum inter ipsos in hunc modum, uidelicet quod idem H. necnon Hartmannus, Hartradus, Eberhardus et Conradus, fratres sui, cum ipso pariter et pro ipso fide data promiserunt et obligauerunt se prestito iuramento, quod nunquam in posterum inpediant — uerbis uel factis aliququaliter fratres memoratos super hiis aut aliis quibuslibet eorum bonis, familiis uel colonis, verum quod dictus Henricus fuit causa principalis et efficiens huius rei, obligauit se specialiter sub hac pena, ut si forte quod absit promissum, obligationem et iuramentum huiusmodi unquam ausu temerario infringeret, quod per formam iuris posset probari rationabiliter contra eum, ipso facto ciuitatem wetflariensem exeat nunquam rediturus in eandem, nisi prius digne satisfecerit de commissis et iuste uel amice composuerit cum fratribus domus teuthonice supradictis. Si vero in ciui-

tate predicta voluerit potius remanere, dabit eisdem fratribus nomine pene xx. marcas denariorum coloniensium. —

Act. in ecclesia wetflariensi hiis presentibus: Johanne decano, Arnolfo de Derenbach, Sifrido de Dalheim, Wernhero de Mersefelt, Walthero plebano, Heinricho de Brubach, custode et magistro Thoma canonicis, item nobilibus viris Eberwino dicto Cranich et Craftone de Grifinsstein dominis, Eberwino aduocato, Philippo de Linden, Brandano et Leschone militibus in Calsmunt, item Gerborto quondam aduocato, Conrado et Heinricho dictis de Dridorf, Bernone, Gernando Lye, Wigando dicto Dytheren, Hermannno monetario, Wigando de Gozelishusen, Heinricho de Catzenfurt et Vdone scabinis wetflar. ac a. q. pl.

A. d. M.CC.LXXXI, fer. vi. ante domin. letare jherus.

(Gefiegelt hat die Kirche in Weßlar. Das Siegel hängt wenig beschädigt an.) Drig.

Nr. 237.

1281 (?). Sicut fluit tempus, sic defluit hominum memoria, nisi literarum apicibus adiuuetur, innotescat igitur — quod ego Cunradus dictus Vinitor de Frideberch tradidi fratribus de domo theoton. in Sassenhusen apud Frankenvort agros meos omnes in Morla superiori et inferiori, omnes vineas meas ibidem, pratum meum in Lychen et assignaui donatione inter uiuos fratribus antedictis, pratum in Lychen predictum emi a quodam nomine Gyso. Item concessi eis iura et actiones super omnibus debitis meis, quibus michi tenentur monachi et moniales in Cunradesdorf, tam in pecunia quam in frumento. Teneor eciam iam dictis fratribus dare x. marcas aquens. ponderis et monete usque ad pascha proximo venturum, quod si medio tempore viam vniuerse carnis ingressus fuero, de tritico meo et aliis bonis meis mobilibus satisfieri debet eis de pecunia memorata. Ad hec dedi eisdem fratribus bona mea omnia, que emi ab eisdem in Rodeheim et alia bona mea quecunque dinoscor

habere ibidem, ipsis omnia bona supradicta et debita per presentes literas vice scotacii libere assignando et in omni iure, quo ad me spectabant, in ipsos integre transferendo. Nos vero commendator ceterique fratres de domo theoton. pretacto tenemur prefato Vinitori prouidere de alimentis uite sue sicut vni de fratribus nostris sanis. Insuper debemus ei pascere vnum seruum, pro quo ipse dabit nobis annuatim duo maldra siliginis nichilominus a Vinitore precium persoluetur eidem. — Testes: Hartmudus miles, Gernandus Siboto pistor, Fridericus de Swalheim, Fr. Gotfridus de Morla sacerdos.

Dat. a. d. M.CC.LXXXI, fer. v. prox.*)
 (Das Siegel des Deutschordens hängt unversehrt an, das des gen. Conrad Vinitor fehlt.) Drig.

Nr. 238.

1282 (27. Juni.) In nomine domini amen. Ego Erm-brethus et vxor mea Methildis — recognoscimus — quod nos communicato consilio et consensu vnanimi donamus et legauimus omnia bona mobilia et immobilia, quesita et inquesita, que nunc habemus siue in posterum adipisci iusto titulo poterimus, viris religiosis fratribus domus theutonice in Sassinhusin apud Frankenvort perpetuo tamquam propria possidenda. Item i. mansum terre arabilis in Prunheim, ii. iugera ibidem pratorum, item in Clopheim dimidium mansum arabilis terre comparauimus, vii. octalia siliginis annis soluentem singulis, hunc mansum dimidium commendator et fratres domus theutonice cum alio manso dimidio in Prunheim a Rupertho milite comparato nobis recompensauerunt, item retinuimus nobis in campo ville Prunheim iii. iugera

*) Eine spätere Hand (des 14. Jahrh.) hat den Inhalt der Urkunde auf die hintere Seite derselben geschrieben u. beigefügt: Dat. a. d. M.CC.LXXXI, vff dorstag ich wans nit wen, die meuß haben es fressen vnd das sigel darzu.

preter i. quartale iuxta Gotschalcum militem sita, item versus Steinbach i., item in campo contra Redelheim i., item in dem bruele iii. quartalia pratorum, item in locis duobus versus huserholze i. iugerum pratorum et dimidium, item dimidium iugerum pratorum, quod transit viam, que Frankenvort ducit, insuper retinuimus nobis, quod de bonis legatis et datis fratribus donacione inter viuos possumus, x. marcas personis siue locis ordinare, legare, quibuscunque de bonis mobilibus nostris, de bonis immobilibus possumus in alimentis si necessitas nobis ingruerit prouidere, omni dolo et fraude exclusa. — Testes: fratres prior fratrum predicatorum in Frankenvort, frater Ludewicus gardianus fratrum minorum, Gotfridus sacerdos, Lutherus, Petrus, Johannes domus theutonice et a. q. pl.

In euidenciam predictorum presentem literam sigillis prioris frankenvordens. fratrum predicatorum, gardiani fratrum minorum, commendatoris domus theutonice petiuimus communiri.

Dat. a. d. M.CC.LXXXII, v. kal. julii, indict. x.

(Die Siegel hängen sehr beschädigt an.)

Orig.

Nr. 239.

1282 (16. Oct.) Henricus dei gracia abbas in Breydenowa, Eberhardus prior, totusque conventus ibidem ad universorum noticiam cupimus peruenire, quod bona nostra in Odephe sita, que Johannes bone memorie dictus Rampht inhabitauerat et ad nos libere sunt deuoluta vnanimi consensu contulimus ecclesie in Hegene, ordinis cisterciensis, mogunt. dioecesis, iure hereditario perpetuo possisenda. —

Act. in Treise a. d. M.CC.LXXXII, fer. vi. ante Luce evang.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 240.

1282 (5. Dec.) Nos Philippus et Wernerus fratres de Valkenstein recognoscimus — quod Hartmudus de Karben

miles, noster fidelis, dimidium mansum terre arabilis situm apud Odephe, quem a nobis feodaliter possedit, contulit — abbati et conventui monasterii in Hegenes de nostra voluntate libera et consensu proprietatis titulo perpetualiter possidendum.

Dat. a. d. M.CC.LXXXII, nonas decembris.

(Gefiegelt haben die Aussteller.) Cop.=Buch.

Nr. 241.

1283 (13. Jan.) Nos Christianus dictus de Bolande et Engele mea legitima, Reinholdus et Christina mea legitima, Henricus et Gertruda mea legitima, Henricus dictus de Herredere et Christina mea legitima, Henricus dictus de Cotte et Mechtilt mea legitima, Henricus de Langendorff et Hadewig mea legitima, Gerlacus et Gertrudt mea legitima, Henricus dictus Bolendere, Cunradus dictus Bolendere, Waltherus dictus de Lotheim, Glismud, Christina, Gertrud, Helvicus et Volpertus, Henricus dictus Cruse et mea legitima, notum facimus — quod communicatis manibus nostrorum cohaeredum et sufficienti praehabito consilio, vendidimus viris religiosis, domino abbati et conventui de Hegene bona nostra in Schmidtlothheim sita, cum omnibus suis appenditiis, videlicet curtibus, agris, pratis, pascuis, silvis et aquarum decursibus, pro quadam summa pecuniae nobis integraliter assignata, conferentes eisdem viris religiosis praedicta bona cum totius juris integralitate in perpetuum possidenda et abrenunciantes per praesentium tenorem omni futurae requisitioni et calumniae simpliciter et praecise. — **Testes:** Ludevicus scultetus in Gemünden dictus Slegeren, Wigandus dictus Buchsorge, Wigandus et Waltherus fratres dicti de Lindenbürne armigeri, Cunradus dictus Luchard (?), Cunradus dictus Purnebudel et Dithmarus frater suus, Guntherus de Steinreshusen, Cunradus de Schonouwe, Theodericus de Jaspach, scabini de Gemunden et a. q. pl. fide digni.

Dat. et act. publice Gemunde, a. d. M.CC.LXXXIII, in oct. Epiphaniae.

(Gefiegelt hat Graf Gottfried von Ziegenhain.) Alte Abschrift.

Nr. 242.

1283 (17. Apr.) Universis — Johannes dictus de Nylach et Guda sua legitima — notum facimus tenore praesentium profitentes, quod nos Johannes et Guda praedicti unanimi consensu et manibus communicatis contulimus ecclesiae s. Mariae virginis in Hegene et fratribus ibidem domino famulantibus, omne jus nostrum, quod nobis in bonis dictae ecclesiae Lotheim sitis, quomodolibet competeat, abrenunciantes omni actioni et querelae ratione eorundem bonorum habitae adversus ecclesiam antedictam, recognoscimus nihilominus per praesentes, quod v. solidorum redditus nobis annuatim solventes de bonis saepedictae ecclesiae in Mandere sitis et a Johanne bonae memoriae dicto Darrebach eidem ecclesiae in testamento collatis adunatis manibus pro quadam summa pecuniae nobis integraliter assignata, vendidimus jam dictae ecclesiae proprietatis titulo perpetuo possidendos, abrenunciantes super hoc contractu omni requisitioni et calumniae in futuram. — Testes: Arnoldus miles dictus de Paderburne, Gumpertus de Grenere, Albertus de Glasewaldt, Ludovicus de Venne, Hermannus dictus Hache, Gumpertus et a. q. pl. fidedigni.

Dat. et act. publice Wildungen a. d. M.CC.LXXXIII, in vig. paschae.

(Gefiegelt hat die Stadt Wildungen.) Alte Abschrift.

Nr. 243.

1283 (15. Juli.) Nos Guntramus de Olefe miles recognoscimus publice profitendo, quod advocatiam in Licho, quam habuimus a venerabili domina abbatissa de Wettere iure feudali, resignavimus, volentes eciam a tali esse homaio

liberi et soluti, et ut ista maneant inviolata, presentem litteram sigillo nostro proprio et amicorum nostrorum de Cronenberg, in quorum presencia hec sunt acta, supradicte abbatisse dedimus roboralam.

Act. a. d. M.CC.LXXXIII, in diuis. apost.

Cop.=Buch.

Nr. 244.

1283. Wizzen alle dye dysin geinwortigen brief ane sehen, daz ich Philippiß fon Lynden vnd Godefrid min sun vnd andir mine kint han vns bescheiden vnd verrichtet mit hern Erwine lewen vnd allin sinen finden mit willen vnd rade hern Macharies fon Lynden vnd ander vnser frunde in dyse wis, Ist daz Hadewig hern Macharies dohter abe get ane erbin, sunne ader dohtere, so sulin ich vnd mine erbin wen her Erwin leue vnd seine erbin gliche teylin alle dye lehen hern Macharies, dye im fon seiner vater vnd sinen bruter an gevallin sint, ader diehe sint gewonnen hat ane die foyteie zu Berinkeim vnd zuo hube zu Lynden, dye der forgenante lewe koufte sunderlingin mit sinen penneingen, vnd ist daz, daz ich oder her lewe abegen, e dyse lehin gevallin, swaz vnser iewedir dirre lehen gewunnin hat ader gewinnit, dye sal he des anderin erbin gliche teylen midde, vnd daz dit ding stede vnd veste si, so hon ich gegebin dysin brief bestigelit mit mime ingesigele, der Burcmanne fon falsmont, Heynrichis minis swagir von Stockheim, vnd hern Emerchen von Woluiskelin.

Dit ding ist geordenet vnd verrichtet nach vnser herin geburte twsint zwei hundirt dru vnd abzeg iar.

Vid. vom J. 1324.

Nr. 245.

1284 (1. Mai.) Nos Henricus prepositus Laurissheim recognoscimus — quod inuenimus et legimus in registro nostro et ecclesie predicte bona illa, que quondam Otger

et uxor sua Goda beate memorie tempore regis Karoli dederunt et legauerunt ad salutem animarum suarum ecclesie nostre in pago Vetreibie sita in villa Wanebach jure proprietario ecclesie nostre sepefate attinere.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIV, kal. maii.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 246.

1284 (25. Mai.) Noverint universi presentes ac futuri, quod nos Reinboldus decanus ecclesie fryzlariensis de portione proprietatis nostre, que nos attingit, cum consensu coheredum, videlicet Johannis fratris nostri de Merlawe ac fratrueis nostri Mengoti, ii. mansus sitos in Keistrich contulimus ecclesie in Werberg liberaliter possidendos, hac conditione interposita, quod nobis vivente nepti nostre singulis annis de bonis supradictis iv. solidi levium presententur, dum vero nos decesserimus, nostre fient anime remedium, et eadem ecclesia bona sepedicta more proprietario possidebit. Ad evidentiam hujus rei presens scriptum volumus sigillo nostro et sigillo dilecti fratris nostri ac sigillo civitatis grunenbergensis communiri — Testes: Emmericus dictus Strebekoz, Hartmannus de Bugesechke, Meingotus dictus Knibo, Hermannus dictus Kalp, Mengotus de Cronenberg milites, Volkenandus de Bugesechke, Gerwinus Angelus, Henricus, Hildegardis, Guntramus de Lindenstrud, Gunterus, Theodericus fratres scabini, Conradus dictus Waldsmeit et a. q. pl. fidedigni.

Dat. et act. a. d. M.CC.LXXXIV, viii. kal. junii.

(Die Siegel hängen sehr beschädigt an.)

Orig.

Nr. 247.

1284 (29. Aug.) Vniuersis — Ludewicus comes de Cygenhain salutem — cum nos ac dilecti nobis commendator et fratres domus hospitalis apud Nithe necnon quidam ci-

uium nostrorum ibidem duo rubeta siluarum ad mansus ag-
rorum nostrorum pertinentia, communia et indiuisa pariter
haberemus, ne quis nostrum ea pro sue voluntatis arbitrio
annis uel horis singulis temerarie resecaret, de consensu
partium decreuimus in alterutrum pro bono pacis et concordie
dictas siluas diuidere, ita ut quelibet partium sua portionis
parte pro sue voluntatis beneplacito potiatur, assignauimus
itaque et dedimus memoratis fratribus siluam sitam in Her-
lesberge iure proprietario in perpetuum possidendam. Nobis
quoque et nostris ciuibus quorum interest inferiorem siluam
eodem iuris titulo reseruauimus perfruendam.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIV, in decoll. s. Johannis baptiste
coram hiis testibus: Wig. de Nithe, Craflhone de Belders-
heim militibus, Henrico sculteto, Hartrado de noua ciuitate
et a. fidedignis.

(Das Siegel des Ausstellers fehlt.) Drig.

Nr. 248.

1285 (2. Jan.) Ludewicus comes de Cygenhain —
recognoscimus — quod Conradus de Bleychenbach miles
jus aduocacie sue siue bona in Rifershagen, quod uel
que a nostris progenitoribus et a nobis usque ac hec tem-
pora iure possedatur feodali, communicata manu Juthe vxoris
sue, in manus nostras libere resignauit, supplicans nobis
humiliter et instanter, quatenus eadem bona honorabilibus
viris fratribus s. domus hospitalis apud Nithe conferre sub
proprietatis titulo dignaremur, nos uero petitionis sue affectu
necnon fratrum memoratorum dilectione inclinati, predicta
bona seu quicquid dictus miles in prefata villa a nobis feo-
daliter possederat, prenotatis fratribus ac domus contulimus
communicata manu Sophie collateralis nostre iure proprietario
perhenniter possidenda. In cuius rei euidentis testimonium
presentes tam nostro quam dicti militis sigillo duximus ro-
borandas.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, in oct. b. Stephani coram hiis
testibus: Wigando de Nithe, Craſthone de Beldersheim
militibus, Henrico ſculteto, Ludewico de Huſen, Ludewico
de Rumershuſen et a. fidedignis.

(Die Siegel fehlen.)

Orig.

Nr. 249.

1285 (5. Jan.) Nos Johannes de Merlowe notum eſſe
cupimus — quod exigente deuocionis affectu, quem erga
nos venerabiles viri commendator et fratres s. domus hos-
pitalis apud Nithe habent, mansum ſitum in villa Vthen-
huſen a nobis et a Mengoto cognato nostro feodaliter
descendentem, quem emptionis titulo compararunt, commu-
nicata manu Elyzabeth vxoris nostre necnon dicti Mengoti
parique conſenſu eorundem, ipsis fratribus contulimus iure
propriario libere poſſidendum, renunciantes nichilominus
omni juri ac actioni, quod uel quam in predicto manu ac
ſuis pertinenciis hactenus habebamus.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, in vig. Epyph. dom.

(Das Siegel des Ausſtellers iſt ſehr beſchädigt.)

Orig.

Nr. 250.

1285 (10. Apr.) Baldewinus dei gratia prepoſitus in
Werberg, totuſque conventus cenobii ibidem uniuerſis —
cupimus eſſe notum — quod de communi conſenſu animo-
que benivolo contulimus Demudi, relicte Hermannii quondam
civis in Gruninberg, i. talenti denariorum usualis monete et
iv. anſeres cum tot pullis, necnon dimidium maldrum casei
in redditibus bonorum, que eccleſie nostre contulit, ſingulis
annis quod vixerit percipiendis. Ceterum profiteſmur, quod
prefate Demudi in iii. talentis denariorum, exceptis vi. ſoli-
dis, tenemur obligati, que eadem in redditibus bonorum
preditorum recipiet, quouſque ipſa debita eidem integraliter
perſolvantur. Insuper contulimus ſepedicti Demudi in his

scriptis caminatum nostram, in qua moratur, ad finem vite sue omni impedimento post possidebit, hoc adiecto, quod . . . aliquis . . . decubuerit, ille in sua infirmitate in prenotata caminata iacebit.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, iv. id. aprilis.

(Das Siegel der Aussteller hängt beschädigt an.) Orig.

Nr. 251.

1285 (1. Aug.) Nos Henricus de Gymneych dei gracia prepositus wetzflariensis recognoscimus — quod cum inter prepositum et canonicos regulares ac eciam sanctimoniales ecclesiarum in Schiffenborgh ex vna parte et nostros thelonearios in Wetzflaria ex parte altera super theloneo, quod a predictis in Schiffenburg exigebatur, dissencio verteretur, quesitum fuit a scabinis wetzflar. quid super huiusmodi juris esset, qui sentenciando pronunciauerunt per sententiam definitivam, dictos de Schiffenburg fuisse semper et esse merito debere liberos a theloneo penitus et quietos et quod thelonizare minime teneantur, quam libertatem nos deuotis ipsorum precibus requisiti tenore presencium approbamus et auctoritate qua possumus confirmamus, dantes eis has literas sub sigillo nostro in robur et testimonium super eo. — Testes: Henricus de Brubach custos, Waltherus quondam plebanus canonici, Giselbertus de Derinbach et Philippus de Lynden milites, item Gerbertus quondam aduocatus, Berno, Henricus de Dredorff et Gernandus Leye scabini wetzflarienses.

A. d. M.CC.LXXXV, kal. augusti.

(Aus einem Instrument von 1456.)

Orig.

Nr. 252.

1285 (Mitte Sept.) Nos Johannes junior dominus de Lympurch et Elizabeth uxor nostra — notum facimus, quod nos voluntate concordii quedam bona in districtu de Gam-

bach sita xiiii. jurnales et dimidium continentes, pro quibus jam diu cum fratribus hospitalis de Wizzele litigavimus, titulo proprietatis libere donavimus ipsis fratribus in perpetuum possidenda, et cum uxor nostra predicta proprium sigillum non habeat, nos ambo uno sigillo utimur et eo ipsis fratribus has litteras sigillari fecimus in testimonium premissorum. Et nos Gerlacus dominus de Lympurch senior profitemur, quod in ipsis bonis nichil habemus iuris et quod premissa omnia facta completa sunt de nostro scitu nostroque consensu et voluntate per omnia mediante et ob hoc nostrum etiam sigillum appendimus huic scripto.

Dat. in medio septembris, a. d. M.CC.LXXXV.

Cop. = Buch.

Nr. 253.

1285 (21. Oct.) Ne rerum gestarum ueritas cadat in obliuionem, cautum est, ut quicquid temporaliter agitur, litterali memorie commendetur, hinc est quod nos Eckerhardus de Felizberg miles, necnon Jotha nostra contectalis legitima ceterique nostri pueri utriusque sexus recognoscimus — quod matura deliberatione prehabita ac manu coadunata parique consensu viris religiosis et deuotis fratribus domus s. Johannis in Grebenauwe bona nostra hereditaria in Wernichiz, in Ephizroyde, Ymmenrode et in Encenrode sita cum agris, paschuis, nemoribus, aquarum decursibus, ac omni alio jure, quo ad nos sunt deuoluta, dedimus ad emendum more proprietatis in perpetuum liberaliter possidenda. — **Testes:** nobilis uir Albertus comes de Waldenstein, Hartmudus plebanus in Felizberg, Henricus sacerdos ejus socius, Hermannus dictus Lugillin nobilis, Ripertus dictus de Breydelo, Henricus de Breydelo ejus germanus nec non Heydenricus scultetus, et scabini ibidem et a. q. pl. fide digni. —

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, xii. kal. nouenbris.

(Das Siegel des Ausstellers ist fast ganz zerstört, das der Stadt Felizberg ebenfalls sehr beschädigt.)

Orig.

Nr. 254.

1285 (24. Nov.) Ne rerum gestarum ueritas cadat in obliuionem, cautum est, ut quicquid temporaliter agitur, litterali memorie commendetur, hinc est, quod ego Johannes, Renboldus et Sifridus fratres, filii Renboldi de Aldenburg, necnon Byngela beckyna nostra soror recognoscimus — quod consilio sufficienti prehabito ac pari consensu inferiorem Razenberg*) cum agris, pratis, paschuis, nemoribus, aquarum salibus, iurisdictionibus ac alio omni iure, quo villam Razenberg possedimus, viris religiosis et deuotis fratribus domus s. Johannis in Grebenauwe dedimus ad emendum more ac jure proprietatis in perpetuum liberaliter possidendam. — Testes: Johannes plebanus in Alsued, Johannes in Holizburg, Ekehardus dictus Dodelinburg, Wipodo de Didizrode nobiles, Fredericus Longus, Lodewicus Elsesere, Lodewicus Rennoldi, Conradus Pankohe, Hartmudus dictus Kastelon scabini in dicto opido Alsued, Ditmarus cyngrauuius, Hermannus filius Bernhardi, Lodewicus dictus Milhelhinch, Wigandus de Kirtdorf ciues ibidem et a. q. pl.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, viii. kal. decembr.

(Gesiegelt haben Heinrich v. Romrod u. die Stadt Alsfeld. Das Siegel des ersteren ist sehr beschädigt, das der letzteren fehlt ganz.) Orig.

Nr. 255.

1285. Quoniam — nouerint ergo — quod quedam bona in Husen, sita iuxta montem Schyfenburg, que bona Hedewigis uidua a nobis iure hereditario dinoscebatur hactenus possidere, ad manus nostras coram nobis et officialibus nostris, magistro Bernhardo, Lodewico scolteto de Grunenberg dicto Shurenzloz et fratre Hermano, publice resignauit, renunciauit etiam omni iuri heredum suorum si quos haberet, contradictione qualibet non obstante. Nos

*) Der Razenberg liegt zwischen Alsfeld und Grebenau.

igitur, prvdendum vsi consilio virorum, dicta bona viris religiosis preposito et conuentui ecclesie in Schyfenburg pro vi. solidis denariorum marpurgensis monete, nobis singulis annis persoluendis, quos habere dinoscebantur de quadam domo infra muros marburgenses sita, communicata manu Henrici filii nostri, mere proprietatis titulo dedimus et donamus in concambio per presentes. Vt ergo tam dicte vidue resignatio quam nostra donatio siue concambium firma et inuiolabilis perseueret in perpetuum, nos presens scriptum dedimus eisdem et illud sigillo nostro fecimus communiri.

Dat. in Marburg a. d. M.CC.LXXXV.

(Gefiegelt hat Landgraf Heurich von Hessen, welcher somit auch die Urkunde ausgestellt. Das Siegel hängt an der Umschrift sehr beschädigt an.)

Orig.

Nr. 256.

1285. Nouerint — quod ego Burchardus de Linden dictus Fraz testamentum, quod pater meus et mater mea et frater meus vnanimiter pro salute animarum suarum dominabus de Sciffenburg delegauerunt, scilicet fertonem leuium denar. soluencium annualim in festo Martini de bonis, que sita sunt in Hattenrode, que bona coluntur per Sifridum dictum Calhart, promitto soluere predictis dominabus quam diu vixero sine mora et si medio tempore viam vniuerse carnis iubente deo migrauero, ipsa bona prefata in perpetuum dominabus de Sciffenburg soluent testamentum memoratum. — Testes: Anshelmus plebanus de Lynden, Wernherus plebanus de Husen, Wernherus socius de Linden sacerdotes, Gernandus et Eberhardus de Huchilheim milites, Sifridus de Hattenrode, Ditmarus dictus Angelin.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV.

(Das Siegel der Stadt Gießen hängt beschädigt an.) Orig.

Nr. 257.

1286 (4. Apr.) Nouerint universi — quod nos Baldewinus prepositus cenobii sanctimonialium in Werberg mo-

lendum situm in Yr(t)inshusen seu proventus ipsius molendini, videlicet x. solidos denariorum levium de ipso molendino derivantium, pro salute anime nostre, ipsi cenobio contulimus in hunc modum, ita videlicet, quod v. solidi sacerdoti cedent, qui semel in septimana in ipso altari celebraverit unam missam. — Testes: Hermannus de Buchesecke, Mengotus dictus Knibo milites, Heinricus de Sassen, Erwinus et filius suus Erwinus, Guntramus de Lindinstrod cives in Grunenbergh et a. q. pl. fide digni.

Dat. a. d. M.CC.LXXXVI, prid. non. aprilis.

(Gefiegelt haben die Aussteller u. die Stadt Grünberg. Die Siegel fehlen.)

Drig.

Nr. 258.

1286 (25. Oct.) Nos Ludewicus comes de Cygenhain recognoscimus — quod exigente pie deuocionis affectu necnon multifaria obsequiorum exhibitione, qua circa nos mouentur viri religiosi ac in Christo nobis dilecti commendator et fratres s. domus hospitalis jeresolomitani apud Nithe, vniuersas ac singulas bonorum quorumcunque in nostro districtu emptiones, commutationes seu eciam diuisiones erga nos uel nostros hactenus habitas, ab eisdem ratas et gratas habere volumus et in perpetuum haberi promittimus in hiis scriptis, renunciantes pure et libere, communicata manu pariter et ore Sophye comitisse de Marchia vxoris nostre, omnibus actionibus necnon iuribus, que occasione predictarum emptionum, commutationum et diuisionum competere nobis possent, ita sane ut decetero memorati commendator et fratres dicte domus apud Nithe nulla bona erga nostros homines nobis soluencia uel ad nos quocunque modo uel jure spectancia sibi usurpare uel comparare attemptent aliquatenus et presumant, nisi de nostra fuerit libera voluntate.

Dat. a. d. M.CC.LXXXVI, in die s. Crispini et Crispiniani coram hiis testibus: Wigando de Nithe, Crafhone de

Beldersheim militibus, Henrico sculteto, Hartrado de Mumenberg et a. fidedignis.

(Gefiegelt hat der Aussteller. Das Siegel fehlt.) Drig.

Nr. 259.

1286 (22. Dez.) Nos Henricus et Fridericus fratres dicti de Quecburnen uniuersis — notum esse volumus, quod nos, cum consensu matris nostre Gertrudis et sororis nostre Ditrunis, bona nostra sita videlicet unum allodium in villa Willixishusun vendidimus preposito et ecclesie in Werberc pro x. marcis libere et absque omni contradictione proprietatis titulo perpetuo possidenda. — Testes: Wieroldus et Everhardus sacerdotes de Capella, Fridericus miles de Ortenberc, Bernigerus villicus de Massenheym, Conradus de Massenheym, Wigandus ibidem et a. q. pl.

Dat. et act. a. d. M.CC.LXXXVI, domin. memento.

(Das dreieckige Siegel der Aussteller, ein quergetheilter Schild, oben ein wachsender Löwe, unten zwei wellenförmig gezogene Balken, hängt beschädigt an, es trägt die sehr beschädigte Umschrift: S. HEN. I. QVE)

Drig.

Nr. 260.

1287 (28. Sept.) Nos Ditmarus de Wolmersdorff, Johannes et Arnoldus filii ejusdem, notum facimus — quod nos unanimes et concordēs decimam nostram in Eschenberge, quam ab ecclesia in Hegene in concambio quondam recepimus pro sorte nostra in Eschebruch, quae Sunderunge vulgariter nuncupatur, et insuper pro actione quadam, quam habuimus ex parte decimae nostrae in Elberode contulimus cum predicto concambio ecclesiae praelibatae in Hegene et fratribus ibidem, communicatis manibus Jutthae legitimae mei Arnoldi nec non filiarum nostrarum Elizabeth et Juttae ob honorem Jesu Christi et reverentiam gloriosae virginis Mariae libere et absolute proprietatis jure perpetuo possidenda. Insuper ego Johannes profiteor in his scriptis,

me mansum unum in villa Lotheim situm, quem erga Helvicum Sacken meis comparavi denariis et expensis, cum voluntate fratris mei Arnoldi praedicti, ecclesiae praenotatae in Hegene simili modo contulisse proprietatis jure libere et solute perpetuo possidendum.

Act. in claustro Hegene et in Lotheim postmodum consumatum a. d. M.CC.LXXXVII, in vig. Michaelis.

Testes: dominus Henricus abbas, Eberhardus prior, Volpertus cellarius de Hegene, Hermannus Longus, Johannes consanguineus suus, Dittmarus Hadewerkirn, Geroldus, Henricus, et a. q. pl. fide digni de Lotheim.

(Gesiegelt hat Heinrich von Ittere, domicellus.) Alte Abschrift.

Nr. 261.

1288 (2. März). Frater Rupertus de Gunthardeskirgen, magister domus s. Anthonii in Grunenberg — ad noticiam vniuersorum — cupimus peruenire, quod nos usi sano consilio dilectorum in Christo nobis confratrum, fratris FridERICI dicti Knybe, Conradi de Burcardesvelden de consensu et assensu necnon permissione bona eorundem atque vniuersorum fratrum domus nostre predictae super eo consiliis inquisitis, vendidimus iuste et rationabiliter quoddam nemus, quod Aschenowe appellatur, situm apud uillam Richolfeshusen, religiosis viris commendatori et fratribus domus hospitalis apud Nythe pro certa pecunie quantitate cum fundo, lignis, agris cultis et incultis et simpliciter et precise cum omni iure proprietate atque dominio, quibus ipsum nemus uidebamus actenus possidere.

Dat. a. d. M.CC.LXXXVIII, fer. iii. post. domin. oculi mei, coram hiis testibus: Ruperto plebano de Berstad, domino Strebekoz, Wolperto et Henrico de Sassen, Henrico, Hildegard centerauio, Th. institore et a. fidedignis.

(Gesiegelt hat die Stadt Grünberg u. der Aussteller; die Siegel fehlen.)

Drig.

Nr. 262.

1288 (15. Oct.) Nos Philippus miles dictus de Linden castrensis in Kalsmunt et Jutta vxor mea recognoscimus — quod communicata manu, pari voto et consensu mutuo dedimus et damus per presentes dilectis in Christo preposito et conuentui canonicorum regularium in Schiffinburg nomine et racione Goitfridi militis, mei scilicet Ph. fratris, quem receperunt et prebendam ei propter deum contulerunt, ii. mansos terre arabilis apud inferius Steinberg sitos cum omnibus iuribus et pertinenciis suis, qui nostri fuerunt, vere proprii titulo proprietatis perpetuo possidendos, preterea dedimus et damus eis mansum alium apud Garwarteich, qui est feodum, quem facere promittimus et faciemus infra vnus anni spacium vere proprium, alioquin fideiussores nostri super hoc constituti, videlicet Emercho de Wolfiskelen, Goitfridus dictus Lesche de Molinheim et Conradus dapifer de Glyberg milites et ego Ph. vna cum ipsis velut etiam fideiussor, si super eo requisiti fuerint et legitime commoniti, intrabunt pariter hospicium aliquod publicum in Gyzen ad exoluendum ibidem nomine fideiussorie tamdiu, donec mansi predicti proprietas habeatur, transferentes in predictos prepositum et conuentum seu ecclesiam eorundem in hiis scriptis irreuocabiliter omne jus et omne dominium, quod in tribus mansis predictis nobis hactenus competebat seu competere videbatur. Ceterum si forte quod absit iidem prepositus et conuentus pro debitis ipsius Goitfridi ab aliquibus vel ab aliquo fuerint impetiti et is, qui eos inpetit, desistere noluerit, ipsi non soluent nec soluere tenebuntur pro eo, sed ipse Goitfridus recedet ab ipsis et tamdiu extra claustrum et conuentum manebit apud nos aut alias vbi poterit, donec ab inpeticione huiusmodi fuerint penitus absoluti, difficultate et contradictione aliqua non obstante. — Testes: Erwinus aduocatus, Brandanus et Cono milites in Kalsmunt,

item Heydinricus gener Brandani et Ludewicus notarius ciuitatis wetflariensis.

Act. et dat. apud Kalsmunt a. d. M.CC.LXXXVIII, id. octobr.
(Gefiegelt haben nach der Urfunde der Außsteller u. die Burgmänner zu
Kalsmunt, in der Wirklichkeit hängt indessen das Siegel der Stadt
Beclar an.) Drig.

Nr. 263.

1289. Noverint universi — quod nos S. prepositus, magistra et conventus sanctimonialium nec non fratrum in Werberg, communi consensu et unanimi voluntate, decrevimus et statuimus et volumus in perpetuum inviolabiliter observari, quod de bonis nostrae ecclesie ab Henrico de Seleghenstat dicto collatis, sitis videlicet in Wedervelde xv. sol. et iii. den., in Husen v. sol. et iii. den., in Berstat ii. sol., in Steinbach iii. sol., in Hattinrode xx. sol. solventibus annuatim et vi. anseres et xii. pullos in festo b. Marie virginis ix. sol., in festo xi. millium virginum ix. sol. usuate monete ad refectorium conventui tam fratrum quam dominarum annis singulis debeant ministrari, de xx. vero solidis in Hattinrode, in quibus dicto Henrico quam diu vixerit solvere tenemur, ordinamus similiter, quod post obitum ejusdem H. in remedium animarum in anniversario die suo similiter ad esum dicto conventui administrentur.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIX.

(Die Siegel der Außsteller u. der Stadt Grünberg hängen sehr beschädigt
an.) Drig.

Nr. 264.

1289. Nos Philippus et Wernherus fratres domini de Mintzenburgk, ad presentium ac futurorum noticiam cupimus pervenire, quod mansum unum sive omnia bona, que Cunradus miles dictus de Morlenn in villa Margkebel a nobis iure feudali usque nunc possederat, dominabus sive claustro

in Mariebronn vendidit, nostra est voluntas, ita tamen sub hac forma, quod quia dictus Cunradus eadem bona nobis in Budensheim suis propriis bonis sufficienter recompensavit, nec nos nec aliquis coheredum nostrorum sive successorum dictas dominas sive claustrum in Mariebronn unquam volumus aut debemus aliququaliter impedire. Adiectum est etiam, quod claustrum prescriptum sive domine prenotate bona enarrata sive recitata debent quiete iure proprietario perhenniter possidere.

Dat. a. d. M.CC.LXXXIX.

(Gefiegelt hat das Kloster Marienborn.) Alte Abschrift.

Nr. 265.

1290 (22. Juni.) Ich Meingoꝝ Knibe von Grunenberg bekenne an diseme bribe vnd wil uff den heiligen behalden, daz her Meingoꝝ Knibe min vater den zenden zu Btenhusen koufte vmmen goteriden von Hellebergen Arnoldis Scutewurfs bruder vnd daz der selbe Arnolt nicht en hatte an deme zenden wan si hatten gethatheilet von ein ander vnd daz der selbe kouf geschach mit willen schenken Cunradis des aldin von Klingenburc von deme der selbe zenderurthe vnd daz min vater saz geruweliche mit deme selben zenden bis an di zit daz her mine wirthen mit willen des vorgenanten schenken mit deme selben zenden widmete, darnach gien minen vater not an, daz her den selben zenden verkaufen wulte, den gab her zu koufe deme fundur vnd den brudern des hufes von deme spithal zu Nydee mit guten willen des vorgenanten schenken min vnd miner wirthen vnd mit aller der willen, die dar zu gehorten vnd daz der selbe vorgenante schenke Cunrat den vorgenanten zenden zu Btenhusen den vorgenanten brudern von Nythe durch bete vnd durch liebe mines vater vriethe vnd eigenthe mit munde vnd mit handin vnd mit sinen offen briben. Ich Wigant von Nythe vnd ich Strebekoꝝ von Grunenberg sprechen daz also

wir uff den heiligen behalde wollen, daz wir von warhaften luten vornumen han vor langir zit, daz der kouf vumme den vorgenanthen zenden also geschen si, alse hir vor gesprochen ist.

So eime vrfunde allir dirre sache, di hir vor gescriben ist, so henke ich Knibe min ingesegele, ich Wigant min ingesegele vnd ich Strebekoze min ingesegele an disen brib.

Dirre brib ist geben nach geburthe vnser heren tusint zweihundert nunzic iar, an deme Dunerstage vor sente Johans baptisten.

(Das Siegel fehlt, das dreieckige Siegel des Mengoz Knibe zeigt einen quer getheilten Schild, im oberen Felde einen halben vorwärts schreitenden, gekrönten Löwen, im unteren Felde zwei über einander wellenförmig gezogene Balken; das ebenfalls dreieckige Siegel des Strebekoz trägt einen Sparrenschnitt, die Spitze abwärts gekehrt.) Drig.

Nr. 266.

1290 (22. Juni.) Wir Wigant von Rithe, Her Strebekoz von Grunenberg vnde her Mengoz Knibe von Grunenberg dun kunt allen den die disen brip sehen oder horen, daz vns daz kunt ist, daz her Mengoz Knibe von Grunenberg der alde den zenden zu Bdenhusen kaufthe vumbe Godesfride von Heldebergen, Arnoldes Schucheworfels bruder vnd daz Arnold mich an deme zenden hathe wan sie hatthen gethatheilet, vns ist och kunt, daz der vorgenanthe Arnold hern Mengoz Kniben den alden zu Rithe an deme gerichte zu rede sagte vumbe den vorgenanten zenden behilt selbe sabande seiner genozhe, als em er theilet wart von den scheffen an deme gerichte, der selben scheffen leben noch dri her Johan von Troneholz, Wifer von Waneshusen, Wigant von Egelsdorf.

Daz sint vnser drier ingesigeln an disen brip gehangen in testimonium premissorum.

Dat. a. d. M.CC.XC, fer. v. a. fest. b. Johannis bapt.

(Die Siegel Wigants u. Strebekoz hängen sehr beschädigt an, das Siegel des Mengoz fehlt.) Drig.

Nr. 267.

1290 (31. Juli.) Nos Gyselbertus de Derenbach, Heydenricus canonicus wetflariensis, Fridericus et Johannes filii mei, item Johannes miles de Voytisberg, Heydenricus, Gerhardus dictus Wolf, Gyselbertus, Johannes dictus Rupus et Ludewicus clericus pastor ecclesie in Nuueren filii ipsius Jo. militis, Conegundis domina de Hachenberg et Ludewicus filius eius, Senandus de Gyezen et Paulina uxor sua, Gyselbertus, Johannes et Senandus filii eorundem — notum facimus, quod nichil iuris habuimus vel habemus in Godefrido de Gunse, qui quondam domino Arnolde de Derenbach, canonico wetflariensi, patruo nostro bone memorie, attinebat, quem idem Ar. commendatori et fratribus domus teutonice apud Frankenfurd vendidit et donauit. Siquid autem iuris competebat nobis seu competere uidebatur in ipso homine, illi omnino renunciauimus et in hiis scriptis plane, simpliciter et expresse renunciamus pro nobis et nostris heredibus vniuersis, in predictos commendatorem et fratres ipsum ius totaliter transferentes, promittimus eciam bona fide, quod nunquam ipsos fratres super eo aliquatenus in posterum inpetemus.

In cuius rei testimonium et robur dedimus presentes litteras nobilis viri domini Heinrici comitis de Nassowe et ciuium de Herberen necnon Gyselberti militis de Derenbach sigillorum munimine ad preces nostras et instantiam sigillatas.

Dat. apud Herberen a. d. M.CC.XC, in vig. b. Petri ad vincula.

(Die Siegel sind sehr beschädigt, das Derenbachische fehlt ganz.) Orig.

Nr. 268.

1290. Nos soror Petrissa dicta abbatissa et conuentus Throni s. Mariae notum esse cupimus — quod Johannes et Hildegundis de Kirchdorf nobis cum in Throno commorantes

zelo ducti pietatis comparauerunt nobis propter deum in remedium animarum suarum bona subscripta, quae eisdem ad terminum uite eorum annis singulis conferre tenemur. In primis comparauerunt circa nos de bonis nostris in Petterwile viii. octalia siliginis, et in inferiore Petterwile comparauerunt dimidium mansum circa quandam matronam, quae vocatur Diligart, et eadem bona nos nomine ipsorum praedictae matronae usque ad terminum vitae suae concessimus pro dimidia marca et ii. anseribus annis singulis de eisdem bonis persoluendis. Cum vero eadem matrona videlicet Diligart obierit, praedicta bona ab omnibus haeredibus suis sunt soluta et nostrae cedent concessioni, omnium haerendum suorum contradictione qualibet non obstante. Praescripta vero viii. octalia et dimidiam marcam praelibatam ad seruiendum altari in perpetuum ordiuauerunt. Item in Petterwile vii. octalia siliginis. Item in Kilionsteden xi. octalia siliginis et i. maldrum tritici et ii. anseres et ii. pullos. In Erlebach vi. octalia siliginis et i. maldrum tritici et i. anserem. Item in Holtzhusen iv. octalia siliginis. Item ibidem Wigandus Molendinarius iv. octalia siliginis. Item in Sulburg ix. octalia siliginis et i. anserem. Item in Stirstat x. octalia siliginis. — Item dimidiam amam vini in Hagin ad anniuersarium utrorumque deputabuntur. Item comparauerunt in Hagin ii. iugera vinearum et dimidium, quorum prouentus dimidietatem ad altare deputauerunt pro reuerentia sacratissimi sacramenti. Item ii. amas vini deputauerunt conuentui in singulis sabbatis quadragesima et omnem prouentum vini, qui singulis annis prouenient de iurnali, quod comparauerunt circa Heinricum filium Bertae, ut melius possint propinari conuentui. Item profitemur per praesentes, quod eisdem Johannes et Hil. iv. anseres in festo Martini conferre tenemur. Dabimus etiam eisdem annis singulis in maio duo cluden lanae et in autumnno totidem de ouibus centum, quas nobis contulerunt et pabulum vnus vaccae per circulum

anni quoad vixerint eisdem impendemus. Concedemus etiam praedictae Hil. equum vnum quandocunque pro negotiis suis procurandis voluerit proficisci.

Dat. a. d. M.CC.XC.

Praeterea circa festum Michaelis dentur ei ii. pedules quoad uixerit. Item comparauit eadem Hil. in Erlebach pro xxi. marcis annuatim, iii. octalia tritici et v. octalia siliginis, iii. anseres et i. fertonem denarium census annualis, quae omnia eidem Hil. in domum suam in Throno tenemur praesentare.

(Das Siegel der Aussteller hängt wohlerhalten an.) Drig.

Nr. 269.

1291 (April.) Nos Gertrudis dicta Guldene, Mengotus et Johannes, filii ejusdem Gertrudis, notum esse cupimus universis — quod manu communicata ac pari consensu bona nostra in Quecburnin sita preposito et conventui sanctionialium in Werberg vendidimus pro xxviii. marcis pecunie numerate a prehabitis preposito et conventu sicut nos actenus possidemus in perpetuum jure proprietario possidenda, dantes uel assignantes eisdem in fidejussores Mengotum de Kroninberc, Wernerum de Lindin milites, Volbertum dictum de Sassin et Gerwinum scabinos in Gruninberg, ut ipsis vulgari ritu de bonis nominatis rectam warandiam faciamus, ne vero huic facto contrarietatis aliquid oriatur, presens scriptum fecimus universitatis civium in Gruninberg sigilli munimine roborari, his prescriptis presentibus et a. q. pl.

A. d. M.CC.LXXXI, mense aprili.

(Das Siegel fehlt.)

Drig.

Nr. 270.

1291 (4. Juli.) Nos Helwicus scultetus, Bertoldus de Sula, Ludewicus thelonearius et Arnoldus Woluf consules, ceterique scabini hersveldenses recognoscimus tenore presentium litterarum, nostro sigillo appenso publice protestantes,

quod Conradus de Lembach et Elizabeth uxor sua, filia Volketi de Alsfeldia bone memorie, bona sua sita in Ruprachterode prope Alsveldiam vendiderunt domino Herbordo sacerdoti dicto de Corbeche libere et solute, eisdem bonis penitus abrenunciantes et dicta bona prefato sacerdoti sollempniter resignarunt.

Dat. a. d. M.CC.LXXXI, iv. non. iuly.

Alte Abschrift.

Nr. 271.

1291. Nos Theodericus et Juttha vxor mea legitima, necnon et Gerdrudis filia nostra recognoscimus — quod communicata manu, pari uoto, consensu mutuo dedimus et damus per presentes dilectis in Christo preposito et conuentui canonicorum regularium ecclesie in Schiffenburg pro xx. marcis et iv. pecunie numerate omnia bona nostra a nostris progenitoribus in nos diuoluta eo iure, quo nos possidebamus, in perpetuum libere possidenda.

Dat. a. d. M.CC.XCI.

(Das Reitersiegel der Stadt Gießen hängt wenig beschädigt an.) Orig.

Nr. 272.

1292 (27. Apr.) Ad vniuersorum noticiam cupimus peruenire, quod nos Philippus et Wernerus fratres domini de Valkenstein vendicionem factam per Rupertum et Fridericum milites, filios quondam burgrauii de Frideberc de bonis sitis in Odephe, que a nobis tenebant in feodo, abbati et conuentui monasterii in Hegenes ratam et gratam habemus et ipsa bona, que dicti milites a nobis tenebant in feodo, prefato monasterio appropriamus ad rogatum militum predictorum. —

Dat. a. d. M.CC.XCII, v. kal. maii.

(Gesiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 273.

1292 (2. Dec.) Adolphus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis sacri imperii romani fidelibus presentes litteras inspecturis, gratiam suam et omne bonum. Digna consideracio nos inducit, vt quos grata deuocio et accepti gratitudo seruitii nobis reddunt multipliciter commendatos, amplioris a nobis beneficencie premia consequantur, eapropter nos attendentes grata fidelitatis opera, quibus nobiles et strenuii viri castrenses de Vrideberg, fideles nostri dilecti, erga nos se semper exhibent indefessos, ipsis concedimus et ex benignitate regia liberaliter indulgemus, quod coram nullo iudice, penitus super quacunque causa, nisi coram burgrauio castri de Vrideberg, qui pro tempore fuerit, iudicio curie nostre dumtaxat excepto, debeant vel possint aliqualiter conueniri. —

Dat. apud Hagenouwiam, iv. non. decembris, indictione vi, a. d. M.CC.XCII, regni vero nostri a. I.

(Das Siegel hängt an einer roth seidenen Schnur beschädigt an.) Orig.

Nr. 274.

1292 (2. Dec.) Adolfus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis sacri imperii romani fidelibus presentes litteras inspecturis gratiam suam et omne bonum. Perducte vsque ad nos a diuo quondam Friderico Romanorum imperatore consuetudini inherentes, statuimus et inuiolabiliter volumus obseruari, vt in castro nostro Vrideberch nullus umquam burggrauius hereditarius statuatur nec aliquis ipsum burgrauatus officium jure hereditario sibi vendicet vel vsurpet, sed eodem jure et consuetudine, quibus et sub imperatore predicto dictum officium instituendi vices recipiat et mutandi.

Dat. Hagenouwe iv. non. decembris, indict. vi, a. d. M.CC.XCII, regni vero nostri a. I.

(Das Siegel hängt an einer roth seidenen Schnur unversehrt an.) Orig.

Nr. 275.

1292 (2. Dec.) Adolfus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis castellanis in Frideberch, dilectis suis fidelibus, gratiam suam et omne bonum. Ex parte fidei et sincere deuocionis uestre constanciam benignius intuentes, hanc vobis gratiam decreuimus faciendam, quod nullum ingenuum siue dominum vobis in castellanum dabimus, aut aliququaliter adjungemus, nisi prius beniuolus ad hoc vester consensus accesserit et voluntas.

Dat. Hagenowe iv. non. decembris, indict. vi, a. d. M.CC.XCII, regni vero nostri a. I.

(Das Siegel hängt an einem Pergamentstreifen beschädigt an.) Orig.

Nr. 276.

1292 (2. Dec.) Adolphus dei gracia Romanorum rex semper augustus. Vniuersis burggrauis, ceterisque castrensibus in Vredeberch, qui pro tempore fuerint, fidelibus suis dilectis, gratiam suam et omne bonum. Fidelitati vestrae districtius iniungendo, committimus et mandamus precise, quatenus inhibeatis nec vllatenus admittatis, vt aliqua fiant noualia a quibuscumque personis cuiuscumque status aut conditionis existant in communitate villae Morle, que almende vulgariter appellatur, sed contra quoscumque secus facere volentes, vos murum defensionis auctoritate regia perpetuo opponatis.

Dat. apud Hagenowiam iv. non. decembris, indict. vi, a. d. M.CC.XCII, regni vero nostri a. I.

Cop.=Buch.

Nr. 277.

1293 (4. Jan.) Nos scultetus, castrenses, scabini ac universitas civium in Alsveld recognoscimus — quod Johannes de Aldenburg et Gyngela soror sua, constituti in nostra presentia, asserentes Johannem de Bocheschecke

militem, ipsorum avum, de pleno consensu eorum, curiam suam in Queppurne cum omnibus pertinentiis suis nec non omni jure suo domino preposito et conventui in Wereberg jure hereditario perpetualiter vendidisse, omni jure suo simpliciter abrenunciando. — Testes: Berthous de Liderpach miles, Herbordus dictus de Linden, Reynhardus de Aldenburg nobiles, C. dictus Pantkoche, Hartmudus Kastelon, Nicolaus dictus Schaufoz et a. q. pl. fidedigni.

Dat. a. d. M.CC.XCIII, ii. non. januarii.

(Das Siegel der Aussteller fehlt.)

Drig.

Nr. 278.

1293 (6. Jan.) Ego Johannes miles dictus Buchesecche recognosco, me curiam meam sitam in Quecpurne cum suis attinentiis preposito, totique conventui sanctimonialium in Werberg, una cum consensu filiorum meorum, scilicet Johannis, Dymari et Ludevici, nec non nepotum meorum, publice vendidisse jure proprietario quiete et libere possidendam. Hujus curie venditio restat in numero xxxiii. marcarum pecunie usualis. — Testes: Emercho dictus Strebekoz, Mengotus dictus Guldene, Mengotus dictus Knibo, Hermannus dictus Kalp, Heinrichus dictus Ruse, Volpertus de Ameneburg dictus ex Curia milites, Wigandus dictus Visegukil, Gerhardus scultetus in Grunenberg, Heinrichus et Wlpertus dicti de Sassen, Heinrichus filius Wlperti, Gerwinus, Theodericus institor, Theo. de Cornice, Gontherus, Theo. filius Angeli, Siboldus, Heinrichus Hildegardis, cives et scabini in Grunenberg et Hugo de Quecpurne, Theo. dictus Strubo ibidem et a. q. pl. fidedigni.

Dat. a. d. M.CC.XCIII, in Epiph. dom.

(Das Siegel der Stadt Grünberg hängt sehr beschädigt an.) Drig.

Nr. 279.

1293 (31. Jan.) Universis Christi fidelibus has litteras audituris Hedevigis, relicta quondam Gerlaci advocati dicti

de Kesebergk, Gerlacus filius ejus, Alheydis et Sophia filiae ejusdem, nec non Conradus dictus de Thucilenberg, gener ipsius dictae Alheydis maritus — hinc est, quod nos praedicti praesentibus protestamur, quod viris religiosis domino abbati et conventui monasterii in Hegene, unanimi et maturo consilio et sufficienti praehabito, cum bona voluntate omnium nostrorum cohaeredum, vendidimus universa bona nostra in Schmittlotheim sita cum curiis, agris, pratis, pascuis, sylvis, aquarum decursibus ac aliis suis pertinentiis, videlicet Eyschebruch et Eyselbach pro quadam certa summa pecuniae nobis assignata, debito numero et valore, transferentes in eosdem viros religiosos universa et singula bona praedicta justae venditionis titulo et eodem jure proprietatis, quo nos possedimus, in perpetuum possidenda et abrenunciantes omni juri, quod nobis in saepedictis bonis modo quolibet competebat ac universae futurae calumniae simpliciter et sincere. — Testes: dominus Gebhardus praepositus in Franckenbergk, Ludovicus filius Rudingi, Theodericus frater dicti praepositi, Henricus et Cunradus et Ludovicus filius suus dicti de Munchusen scabini, Johannes de Helffenberg et q. pl. a. fidedigni.

Act. et dat. a. d. M.CC.XCIII, prid. kal. february.

Alte Abschrift.

Nr. 280.

1293 (12. Febr.) Nos Cunradus dei gratia abbas s. Albani extra muros mogunt. ordinis sancti Benedicti ex parte vna et frater Cunradus de Halstat commendator domus ordinis s. Marie theuton. in Sassinhusen ex altera — constare volumus, quod super omni questione seu controuersia, que vertebatur inter nos et collegia seu conuentus nostros hinc inde, occasione decimarum quorundam noualium in terminis ville Wullenstat superioris sitorum, accedente ad hoc consensu conuentuum nostrorum et aliorum quorum interfuit

consentire communiter et concorditer, omni machinatione et dolo exclusis, consensimus et consentimus et compromittimus in honorabilem virum magistrum Ditmarum, decanum ecclesie frankenvordensis et fratrem Petrum, commendatorem domus theutonice in Moguncia, ut in arbitris arbitratores seu amiables compositores, ita quod predicti duo communiter et indiuisim inquisita veritate plenam auctoritatem habeant statuendi, ordinandi, arbitrandi seu faciendi, quidquid secundum deum et iusticiam inuentam et proquisitam viderint statuendum, ordinandum, arbitrandum seu faciendum, promittentes et sub pena c. librarum hallensium a parte non seruante arbitrium, statutum seu ordinacionem eorundem parti seruanti soluendarum, nos presentibus obligantes, quod quidquid predicti duo ordinauerint, statuerint super predictis vel arbitrandum decreuerint, nos ratum et gratum inuiolabiliter seruabimus bona fide nec contra hoc vlla arte, ingenio vel machinatione aliqua veniemus.

Dat. et act. Maguntie a. d. M.CC.XCIII, prid. id. februarii.
(Die Siegel des Ausstellers hängen wenig beschädigt an.) Orig.

Nr. 281.

1293 (12. März.) In nomine domini amen. Nos Conradus comes de Waldenstein — cupimus notum, quod bona in Halsburg et in Wizendorph sita cum suis pertinenciis quibuscunque, que bona dominus Herbordus sacerdos apud Gozmarum, Wigandum et Conradum fratres dictos de Screckesbach et Ludewicum de Glimenhagen, ipsorum sororium, nostro et nostrorum heredum consensu comparauit, que bona dicti fratres et Ludewicus de Glimenhagen quondam a nobis habuerunt in feodo, sicut apropiauimus penitus prefato domino Herbordo, ita eadem bona cum agris, areis, domibus, horreis, pascuis, aquis et aliis pertinenciis quibuscunque ad preces predicti domini Herbordi libertamus a nos-

tro feodo et proprietamus commendatori et fratribus hospitalis in Greuenowe titulo proprietatis perpetuo possidenda.

Dat. a. d. M.CC.XCIII, iv. id. marcii.

(Das dreieckige Siegel der Aussteller, vier senkrechte Pfähle, ist sehr beschädigt.) Drig.

Nr. 282.

1293 (26. Juni.) Adolfus dei gracia Romanorum rex, semper augustus. Sacri romani imperii fidelibus presentes litteras inspecturis graciam suam et omne bonum. Volentes deuotos nostros religiosos uiros fratres minores in Frideberg, sancte et honeste conuersationis, quorum ordinem, commendabili flore florentem, indeficientis caritatis ardore complectimur et ulnis gracie amplexamur, ueluti eterne benedictionis filios celibis uite fragrantia coruscantes, fauore semper prosequi speciali ipsis ex benignitate regia duximus indulgendum, concedendum et donandum, ut ipsi ad usus suos necessarios transitum unum de domo sua ultra murum ciuitatis Frideberg et priuatam*) ibidem facere ualeant suis necessitatibus congruentem. Ceterum ex regali clemencia concedimus, indulgemus et donamus fratribus memoratis, quod ad usus suos similiter sibi necessarios totum illud spacium habeant pacifice et quiete, sine contradicione cuiuslibet, quod est inter murum et lacum, a ueteri porta estuario magis uicina, usque ad portam laci, pro ortis suis construendis ibidem, siue cottidianis usibus oportunis, districtius inhibentes, ne quis fratres eosdem contra tenorem concessionis et gracie necnon donationis predictae molestare presumat seu aliquialiter perturbare, alioquin offensam et indignacionem regiam se nouerit incursum.

Dat. Frideberg vi. kal. july, indict. vi, a. d. M.CC.XCIII, regni uero nostri a. II.

(Das Siegel hängt an einer grün seidenen Schnur wenig beschädigt an.) Drig.

*) Hier scheint das Wort viam zu fehlen.

Nr. 283.

1293. Nos Wernherus miles de Beldersheim dictus Groppo et Conegundis vxor mea legitima recognoscimus — quod pari voto et consensu mutuo dedimus et damus — preposito et conuentui canonicorum regularium ecclesie in Schiffenburg bona nostra in campis Milbach sita cum omnibus iuribus suis et pertinenciis, que nostra vere fuerunt propria, tytulo proprietatis perpetuo possidenda, dedimus inquam et damus nomine et racione concambii pro parte sua vinee in villa Obernhoben situate, quam hactenus dinoscuntur pacifice possidisse, casu quocunque uel infortunio non obstante. Nos vero prepositus et conuentus memorati omnia et singula de concambio superius annotata in presentibus recognoscimus esse vera. — Testes: Wernherus et Cunradus de Beldersheim dicti Kolbendensel et Hiltwinus de Burkardesfelden milites, plebanus in Beldersheim, Cunradus dictus Sezepanth canonicus in Schiffenburg, plebanus in Burkardesfelden et a. q. pl.

Dat. et act. a. d. M.CC.XCIII.

(Das dreieckige Siegel der Aussteller mit dem Steigbügel, sowie das runde Siegel des Klosters Schiffenberg, hängt beschädigt an.) Orig.

Nr. 284.

1293. Ad vniuersorum noticiam cupimus peruenire, quod nos dominus Joannes de Limphurc vendicionem factam per Rupertum et Fridericum milites, filios quondam burgrauii de Frideberc, de bonis sitis in Odephe, que a nobis in parte tenebant in feodo, abbati et conuentui monasterii in Henehe ratam et gratam habemus et ipsa bona, que dicti milites a nobis tenebant in feodo, prefato monasterio appropriamus ad rogatum militum predictorum. —

Dat. a. d. M.CC.XCIII.

(Gesiegelt haben die Aussteller.) Cop.=Buch.

Nr. 285.

1294 (24. Febr.) Notum sit — quod ego Giselbertus miles dictus Rufus et Gerdrudis uxor mea de Gridede communicata manu et consensu mutuo vendidimus et dedimus iuste proprietatis tytulo commendatori et fratribus domus in Wyzele ii. maldra siliginis et i. maldrum tritici annui reditus mensure wetflarien. persolvenda eisdem fratribus et presentanda annis singulis in die b. Martini Wetflarie sub nostris laboribus et expensis de dimidio manso terre arabilis apud villam Grydele et iugeribus subnotatis, videlicet hys tribus iugeribus, que sita sunt an deme anewendere et duobus iugeribus sitis ubir Minzenberger wec, item duobus, que sita sunt an Spillinboymer wege, item duobus sitis uber den Altstader wec, item uno iugero sito zu der heide, item duobus an deme vurecchen wege, item duobus obewendyc deme vurecchten wege, que omnia iugera fuerunt quondam dicti Altbecher, item de uno iugero ultra nostra molendinaria, quod fuit Henrici Rufi. — Testes: Wygandus ante valvam, Wernherus dives et Wernherus dictus Cleyne-couf, scabini in Minzenberg, item Arnoldus centgravius, Burchardus dictus Sac, Alungus de Grydele et q. pl. a.

Act. et dat. a. d. M.CC.LXXXIV, vi. kal. martii.

(Gefiegelt hat die Stadt Minzenberg.) Cop.=Buch.

Nr. 286.

1294 (12. März.) Noverint universi — quod ego Sifridus dictus Attenrode, communicata manu Alheidis mee uxoris, heredumque meorum, bona quaedam, videlicet mansum in Attenrode situm, vendidi uel contuli pro xvi. marcis usualis monele, preposito et conventui sanctimonialium in Werberg jure proprietario possidenda vel possidendum. — Testes: Henricus dictus Hildegardere, Th. frater ejus, Siboldus, Theodoricus dictus filius Englen scabini, plebanus

de Attenrode, Conradus sacerdos, Wigandus dictus Wese-
guthil et cet. q. pl.

Dat. Grunenberg a. d. M.CC.LXXXIV, i. d. b. Gre-
gorii pape.

(Gefiegelt hat die Stadt Grünberg, das Siegel fehlt.) Orig.

Nr. 287.

1294 (20. Mai.) Henricus comes de Nassawe pre-
sentibus literis profiteamur manifeste, quod Arnoldus de Hoin-
wels voluntarie et pure dimidiam decime site in Bouche-
nauwe, a nobis diriuata et cedentis in manus nostras, re-
signauit, quam dimidiam partem dicte decime concessimus
et in hiis concedimus discretis viris et fidelibus nostris Craf-
toni dicto Durinch et Henrico dicto Kalp et suis heredibus
vero titulo feodali perpetue possidendam, ipsisque debitam
warandiam dicte decime facere promittimus per presentes,
prout nostris debemus fidelibus et tenemur.

Dat. a. d. M.CC.XCIV, fer. v. a. ascens. domini.

(Das Siegel des Ausstellers hängt zur Hälfte zerbrochen an.) Orig.

Nr. 288.

1294 (27. Juni.) Vniuersis — nos Wigandus miles
in Nythe — publice protestamur, quoniam quandam actionem
habuimus erga commendatorem et fratres s. domus hospi-
talis jeresolomitani in Nythe pro quadam decima dicta Walt-
zende sita in villa superiori Leiza, quam commendator
et fratres iam dicti dudum possiderant pacifice et quiete, et
quia ignari fuimus dictam actionem rationabilem et perfec-
tam decime supradicte ipsam cum bona deliberacione dedi-
mus et commisimus publice resignantes in arbitrium subscrip-
torum videlicet Wigandi, Reinbracti necnon Henrici de
Leiza, qui noscunt et nouerunt statum dicte decime ab anti-
quo, ratum et gratum consencientes habituri quidquid dixerint
per se aut testificati fuerint, quod ipsis constet de decima
supradicta, qui iurati dixerunt et fide prestita protestarunt,

nostram actionem in hac decima irritam et confusam ac nos, nostrosque heredes nichil iuris habere in decima sepedicta. Insuper nos Wernherus de Kibele vna cum vxore nostra Petrissa, qui sumus et erimus heredes Wi. militis superscripti, abrenunciamus cum effestucacione debita et consueta coniuncta manu et concorditer omni actioni necnon iuri, quam uel quod in dicta decima habemus in posterum habitori penitus per presentes. — Testes: Ludewicus miles de Husen, Ludewicus filius suus, Cunradus institor de Maguntia, Fridericus pistor, Wernherus frater Wigandi militis, Theodericus de Olphe, Meingotus ciues de Nythe et scabini et a. q. pl.

Dat. a. d. M.CC.XCIII, v. kal. julii.

(Gesiegelt hat der Aussteller. Das Siegel fehlt.) Orig.

Nr. 289.

1294 (14. Oct.) Nos Lemfridus sartor ciuis in Nythe notum facimus — quod vendidimus, de consensu vxoris nostre Alheidis de Gysnyt ac omnium heredum, necnon coheredum nostrorum, duo jugera pratorum cum fundo supra ripam Nyde in vna pecia situata viris religiosis commendatori et fratribus sacre domus hospitalis jeresolomitani apud opidum Nythe pro iii. marcis wederebiensium denariorum iure proprietario in perpetuum possidenda, promittentes predictis commendatori et fratribus debitam warandiam ac omnem allocucionem inpetitionem penitus deponendam, adicientes quodcunque dampnum ex hac nostra vendicione iam dictis fratribus emergerit, illud deponere nos presentibus obligamus a quocunque eciam uel quibuscunque illud factis aut racionibus oriatur. — Testes: Ditmarus de Husen, Henricus filius Eberhardi, Bertoldus Burgere, Nibelungus, Conradus de Maguncia institor, Henricus Palmerac, Johannes filius Lemfridi, Raspo sacerdos filius Lemfridi, Henricus frater suus et a. q. pl. f. d.

Dat. a. d. M.CC.XCIII, i. d. Kalixti pape et mart.

(Das Siegel der Stadt Nidda fehlt.) Orig.

Nr. 290.

1294. In nomine domini amen. Magister Ditmarus dei gratia decanus ecclesie frankenvordensis et frater Petrus commendator domus theutonice in Maguncia omnibus presentis littere inspectoribus subscriptam rei geste noticiam cum salute. Cum inter honorabilem virum dominum Cunradum abbatem s. Albani ordinis s. Benedicti extra muros moguntinos et monasterium eiusdem ex parte vna et religiosum virum fratrem Cunradum de Halstat, commendatorem domus theutonice in Sassinhusen, ac domum eandem ex altera, super decimis quorundam noualium sitorum in terminis ville Wullenstat superioris lis et contentio aliquamdiu verteretur, tandem amicorum utriusque partis inducti consilio communiter et concorditer in nos duos, ut in arbitros, arbitratores seu compositores amicabiles, arbitrio certa pena vallato consenserunt, prout in instrumento super hoc confecto sub sigillis eorundem plenius continetur; nos igitur huiusmodi arbitrio in nos recepto, iuxta formam in ipso compromisso nobis traditam, pro inquirenda veritate, ad quam scilicet predictarum parcium noualium eorundem decime de iure pertinere deberent, villam Wullenstat superiorem personaliter accedentes, eiusdem ville iuratos scabinos et alios antiquiores et quos magis fidedignos intelleximus, examinauimus et audiuius iuratos, secundum formam testium examinandorum aliasque veritatem, prout sollercius potuimus tam a liberis, quam a viris iuris peritis perquisiuius diligencia quam potuimus ampliori, et quia inuenimus ex predictis, quod licet noualia, de quorum decimis erat questio, in terminis capelle Wullenstat superioris consistent, tamen quia eadem capella pertinet ad parochiam ville Wullenstat inferioris, tamquam ad matricem ecclesiam et ab eadem parochia a tempore, cuius non extat memoria, in diuinis officiari consuevit; et quod homines ipsius capelle

superioris Wullenstat ab ipsa parochia inferioris ville Wullenstat baptismum, sepulturam et omnia alia ecclesiastica recipiunt sacramenta et a tempore, cuius non est memoria, recipere consueverunt et decime debentur de iure illis ecclesiis, in quibus audiuntur diuina et a quibus recipiuntur ecclesiastica sacramenta. Item quia nobis constitit, quod dominus abbas s. Albani non ratione pastoratus, sed ratione iuris patronatus, supradictorum noualium decimas sibi competere asserebat, quod est contra iura, cum de iure communi decime noualium sicut et decime communiter pastoribus debeantur; nos dei auxilio inuocato decimas ipsas parochie ville inferioris Wullenstat in nomine domini presentibus adiudicamus domino abbati s. Albani predicto super eisdem perpetuum silentium presentibus imponendo.

Act. et dat. apud sanctum Albanum in curia domini abbatis predicti, ipso audiente et presente, a. d. M.CC.XCIII.

(Die Siegel hängen wenig beschädigt an.) Drig.

Nr. 291.

1295 (2. Febr.) Nos magistra, priorissa, totusque conuentus sanctimonialium in Ymmichenhan notum esse volumus — quod super lite, que inter religiosos viros commendatorem et fratres ordinis s. Johannis in Grebenauwe necnon dominum Herbordum plebanum in Suarzahe quondam nostrum prepositum ex una et nos ex parte altera uertebatur, compositio amicabilis interuenit, ita tamen, quod dicti commendator et fratres in Grebenauwe bona quondam ab ipso Herbordo empti, pro quibus lis uertebatur, videlicet in Wizendorf, Halsborg, Schrechesbaych, in inferiori Berphe, Nuwenkirchen et in Sassenhusen, per renunciationem nostram liberam, voluntariam et deliberacionem prehabitam atque maturam perpetue possidebunt, excepto quodam prato sito in Schrechesbaych, quod wlgariter dicitur gegrabit wise, quod ad nos per renunciationem eorundem fratrum atque

Herbordi prefati omnimode devoluetur. In cuius prati refusionem terciam partem bonorum in Nuwenkirchen, que ad nos et nostrum cenobium spectabat ex parte Alheydis, filie Ruperti de Schrechesbaych felicis memorie, nostre consororis, ipsis commendatori et fratribus commutauimus perpetue, quiete et pacifice possidendam. Ceterum prefatus Herbordus neque nos, neque nostrum cenobium super petitione alicuius prebende sibi forte quondam collate uel cappellarum in Hayhendorf et in Elbinrode siue annuis pensionibus sibi forte promissis seu aliqua pecunie ratione edificorum nobis concessisse uel alterius cause cuiuscunque, si qua sibi competeret, de cetero nullatenus impugnabit, sed si forte ipsam compositionem uiolare presumpserit, nos pro predictis uel aliis impugnando, si quod dampnum sustinuerimus, memorati commendator et fratres eiusdem domus in Grebenauwe nos facient indempnes quemadmodum fide manuali prestita promiserunt. — Testes: dominus Johannes plebanus in Alsuel, dominus Gerlacus de Cappella cappellanus in Ymmichenhan, Nodungus miles scultetus in Alsuel, Benhardus de inferiori curia Aldinborg, Hartmudus dictus Kastelan, Fridericus dictus Longus, Nicolaus dictus Scaufus et Henricus dictus Hayke ciues alsueldenses et a. q. pl.

In cuius rei euidenciam et certitudinem pleniores presentes litteras nostro sigillo, necnon sigillis dictorum plebano et sculteti et vniuersitatis in Alsuel dedimus communitas.

Act. et dat. a. d. M.CC.XCV, iv. non. februarii.

(Die Siegel hängen wenig beschädigt an Pergamentstreifen an.) Orig.

Nr. 292.

1295 (11. Febr.) Notum sit — quod ego Rukerus dictus de Quenenbach et Guda uxor mea, communicata manu et consensu mutuo, vendidimus et dedimus iuste proprietatis titulo viris religiosiis commendatori et fratribus universis hospitalis s. Johannis jeresolomitani domus in Wyzele, magunt.

dyoc., pro xviii. marcis denariorum — iv. maldra siliginis annui redditus, mensure wetflariens., de omnibus bonis nostris tam in villa, quam extra villam Niedern Alpach sitis ubicunque annis singulis ante festum s. Michahelis solvenda et in civitate Wetflaria ad domum, quamcunque voluerint, presentanda sub nostris laboribus et expensis nomine pensionis — Testes: Crafo de Beldirsheim, Erwinus dictus de Colinhusen, Dylo de Beldirsheim et Johannes frater suus, milites, item Syfridus dictus Dives, Wernherus dictus Kleinecoup et Berno scabini in Minzenberg, item Mengocus de Westewich, Henricus dictus Wedere, Rudolfus de Megirsheim et Conradus de Alpach.

Dat. a. d. M.CC.XCV, iii. id. februarii.

(Gesiegelt hat die Stadt Minzenberg.) Cop.-Buch.

Nr. 293.

1295 (10. März.) Que geruntur in tempore, ne simul labantur cum lapsu temporis — nos ergo magistra, totumque collegium monialium in Schyffenberg — notum esse volumus, quod honesta matrona in Christo Jehsu nobis dilecta domina Heidewigis, relictā quondam Walteri militis de Slun in Gyzen pie deuotionis, zelo incitata, mente sana et corpore, pro x. marcis denariorum pecunie numerate et xvi. maldris puri siliginis apud nos in ecclesia nostra perpetuo comparauit iii. amas vini melioris prout nostris creuerit in vinetis, quam quidem pecuniam et annonam supradictam dono elemosine propter deum nobis traditam et delegatam esse recognoscimus in hunc modum, vt dicte iii. ame vini singulis annis in quadragesimali tempore pro speciali consolatione et refectione nobis et conuentui nostro in refectorio faciendā omnimode conuertantur, ita tamen videlicet, quod supradicte He., postquam morte decesserit, quod quondam Walteri militis mariti eius in remissionem peccatorum suorum omnium depositionis diem anniuersarium perpetue

peragemus, hoc conditione adiecta, quod si aliquis hominum in posterum hanc ordinacionem temerario forte quod absit infringere quoquo modo presumpserit, iamdicta elemosina ad heredes mox libere.*)

Dat. a. d. M.CC.XCV, in media xla.

(Das Siegel des Probstes Heinrich gen. von Cranenstein hängt beschädigt an; das der Aussteller fehlt.) Drig.

Nr. 294.

1295 (13. Juli.) Notum sit — quod nos Luckgardis dei gratia abbatissa, totusque conuentus ecclesie s. Marie in Wetter, magunt. diocesis, cum vnanimi consensu concessimus et per presentes concedimus — nobili viro domino Wernhero de Myntzenberg suisque heredibus in perpetuum, ut cum nostra gratitudine et benevolentia liceat eis comparare aduocatiam nostram in Liech apud fideles nostros de Beldersheim, qui ipsam nunc a nobis tenent in feodo, ita ut dictus nobilis uel sui heredes ipsam a nobis eodem iure feudali recipient possidendam, quantum ipsi nos, nostramque ecclesiam in omnibus fauorabiliter prosequantur — ut iura nostra in bonis nostris in dicta uilla Liche et in suis terminis sitis, quibus predicta aduocatia preesse dinoscitur, conseruent fideliter ac defensent, recognoscimus eciam permittentes — ut si iam dicta bona uendere decreuerimus, dabimus ipsa dicto nobili uel suis heredibus pro clxxxiv. marcis pecunie currentis monete in Wedrabis — si vero ipsis sepedicta bona emere aut comparare non placuerit, ipsa nobis aliis quibuscunque videbitur dandi liberam habebimus facultatem. — Testes: dominus Wichodo abbas in Arnsburg, frater Wickindus, frater Heinrichus de Hohinberg monachi et frater Heinrichus de Rudeken conuersus professi ibidem, Maze et Witderoldus canonici fritzlarienses, Wigandus dictus Bashart canonicus in Wetter, magister Conradus ple-

*) Die Urkunde ist am Schlusse durch Mäusefraß zerstört.

banus in Gozfelt, Albertus plebanus in Schonenstad, Reinherus notarius, Ludwicus dictus Vitulus, Mengotus dictus Flecko, Gumpertus dictus de Wittersheim, Volpertus dictus Kolbe, Wernherus dictus Kolbendensel, Wernherus de Mutschenheim, Erwinus et Wernherus fratres de Colnhusen, Conradus de Treise aduocatus, milites, Conradus dictus Rost, Ruckerus de Quenbach, Johannes Brauschilt, Heinricus de Bappenheim et Dammo de Burkartsfelde.

Dat. a. d. M.CC.LXXXV, i. d. b. Margarete virg. et mart.

(Gefiegelt haben die Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 295.

1295 (14. Juli.) Adolfus dei gratia Romanorum rex semper augustus — sane quia sicut honorabiles viri decanus et capitulum s. Marie ad gradus magunt. deuoti nostri dilecti sua nostro culmini insinuacione monstrarunt, exorta olim inter ipsos decanum et capitulum ex vna et Th. militem dictum cappellarium ac vniuersitatem ville in Redelnheim ex parte altera, super pratis, custodiis pratorum, iurisdictionibus ac terminis villarum in Redelnheim et in Grisheim materia questionis, decanus ecclesie frankenfordensis et Heinricus de Prunheim miles, deuoti nostri dilecti, quibus per nostras litteras expeditionem eiusdem questionis commisimus et in quos partes predictae tamquam in arbitros arbitratores seu amicabiles compositores magistro Conrado dicto Sueuus canonico s. Stephani magunt. pro media persona ab ipsis partibus adiuncto coram iudicibus magunt. sedis sub certa pena compromittere curauerunt, prout in litteris super eo confectis plenius dicitur contineri, qui in se recepto huiusmodi compromisso, cognitis cause meritis et iuris ordine obseruato tulerunt equum arbitrium inter partes. Nos itaque eorundem decani et capituli deuotis supplicationibus inclinati ipsum arbitrium, sicut est equum et ab vtraque parte sponte receptum, auctoritate presentium confirmamus et presentis scripti patrocinio communimus.

Dat. apud Scerstein, prid. id. julii, indict. viii. a. d. M.CC.XCV, regni nostri a. IV.

(Das Kaiserliche Siegel ist zur Hälfte zerbrochen.) Drig.

Nr. 296.

1296 (23. Mai.) Ego Wydekindus de Buchesecke clericus — notum esse cupio, quod sana deliberacione prehabita, omni iuri et actioni, que michi competebant seu competere quomodolibet uidebantur super omnibus bonis immobilibus tam in villa, quam extra villam Aldenbuche-secken sitis, a quondam Emichone, patre meo bone memorie, et Konegunde, sorore mea, ecclesie sanctimonialium in Schiffenburg collatis renuntiaui et in hiis scriptis renuncio de plano simpliciter et precise, promittens bona fide, quod ecclesiam predictam vel ipsius ecclesie collegium in bonis predictis nunquam in iudicio vel extra iudicium, verbis aut factis inpetam vel inpediam ullo modo, propter quod dederunt mihi ii. marcas denariorum vsualium et honorum pecunie numerate, quas confiteor me recepisse totaliter numeratas et traditas mihi esse et contentus sum, bonis duntaxat, que fuerunt olim Daymari et Robizis fratrum, filiorum quondam Syfridi de Dalheim, que prefatus pater meus michi et Syfrido fratri meo antea contulerat, nobis omnimode reseruatis. — Testes: Henricus de Calismunt, Wernherus de Minzenberg canonici ecclesie wetflariensis predictae, Conradus monetarius et q. pl. a.

Act. Wetflarie et dat. a. d. M.CC.XCVI, x. kal. junii.

(Gesiegelt hat der Defan der Kirche zu Weßlar u. der Erzpriester daselbst.

Die Siegel hängen unversehrt an.) Drig.

Nr. 297.

1296 (10. Juli.) Adolphus dei gratia Romanorum rex semper augustus. Universis praesentes literas inspecturis gratiam et omne bonum. Literas celsitudini nostrae ab hono-

rabilibus viris decano et capitulo ecclesiae s. Mariae ad gradus mogunt. exhibitas de verbo ad verbum vidimus, tenorem hujusmodi continentes:

In nomine domini amen. Exorta dudum inter honorabiles viros decanum et capitulum ecclesiae s. Mariae ad gradus magunt. ex una et dominum Theodericum militem capellarium ac universitatem villae de Ridelnheim ex parte altera, super pratis, custodiis pratorum et jurisdictionibus ac terminis villarum de Ridelnheim et de Griesheim, materia questionis serenissimus dominus Adolphus Romanorum rex semper augustus nobis Diethmaro decano ecclesie francofordensis et Heinrico de Prunheim militi, quondam sculteto ibidem, per suas literas expeditionem ejusdem questionis commisit, quarum literarum tenor talis est:

Adolpus dei gratia Romanorum rex semper augustus honorabili viro decano ecclesiae francofurdensis devoto suo dilecto, nec non strenuo viro Heinrico, quondam sculteto francofurdens. fideli suo dilecto gratiam suam et omne bonum. Gerentes de fidei vestrae conscientia confidentiam plenior, vobis inquisitionem de discordia, quae inter honorabiles viros decanum et capitulum ecclesiae b. Mariae ad gradus mogunt. ex una et Theodericum dictum capellar et homines villae de Ridelnheim ex parte altera vertitur, duximus committendam, devotionem vestram rogantes, quatenus dictas partes qualiter negotii cognita*) revocetis ad unionem concordiae per viam justitiae vel amoris. Dat. Frankofordiae xi. kal. aprillis, regni nostri anno III.**)

Tandem eadem partes super eadem quaestione, lite seu controversia in nos decanum ecclesiae frankofordensis et Heinricum militem praedictos tamquam in arbitros, arbitra-

*) Hier scheinen etwa die Worte: causa postulaverit, zu fehlen.

**) 22. März 1295.

tores seu amicales compositores et me magistrum Conradum dictum Suenn, canonicum ecclesiae s. Stephani Moguntini, pro media persona ab ipsis partibus adjunctum coram reverendis dominis iudicibus s. Moguntinae sedis sub poena l. marcarum denariorum coloniens. compromittere curaverunt, prout in instrumento compromissi per ipsas partes in nos facti clarissime continetur. Nos igitur arbitri, arbitratores, seu amicales compositores supradicti, recepto in nos huiusmodi arbitrio, receptis et examinatis testibus super jure partium hinc inde ac utriusque partis investigata et cognita voluntate, quia eisdem partibus placuit per nos, per modum amicitiae concordari, solemni deliberatione nobiscum prehabita, ex vigore dicti compromissi in nos facti, die nomine invocato, pro bono pacis et concordiae inter easdem partes perpetuo habendae et firmiter retinendae, pronuntiamus, arbitramur, statuimus et ordinamus, ut decanus et capitulum ecclesiae s. Mariae ad gradus mogunt. praedicti nec non universitas villae in Griesheim, nomine eorundem a fine nemoris, quod dicitur griesheimer holz, qui finis nemoris se protendit versus castrum Redelnheim, et ex transverso usque ad flumen, quod Nyede nuncupatur, perpetuo tenebunt et possidebunt tam in custodio pratorum, quae custodia Schutzen vulgariter nuncupatur, quam jurisdictione temporali, quam ibidem per se vel suos iudices, justitarios seu officiatos perpetuo exercebunt. Ex adverso vero laudamus, arbitramur, dicimus et sententiamus, quod praedictus Theodericus Capellarius miles ac universitas ville de Ridelnheim a fine praedicti nemoris usque ad castrum Ridelnheim custodiam pratorum et jurisdictionem temporalem debeant exercere. Volumus etiam, statuimus et ordinamus, ut termini et limites huiusmodi ad perpetuam rei memoriam per signa evidentia distinguantur et petitiones expensarum et actiones hinc inde penitus conquiescant. Quae omnia et singula a partibus praelibatis hinc inde servari et adimpleri dicimus et arbitra-

mur atque mandamus sub poena in compromisso contenta, quae poena totiens exigi poterit, quotiens in praedictis vel aliquo praedictorum fuerit contrafactum, reservata nobis nihilominus potestate declarandi et interpretandi super praedictis ubicunque et quocunque super ipsis vel aliquorum praedictorum fuerit oportunum etiam semel et pluries pronuntiandi, si nobis videtur expedire. Latum et pronunciatum est hoc arbitrium per nos decanum ecclesiae francofordensis, Heinricum de Prunheim militem et magistrum Cunradum Suenn, arbitros, arbitratores seu amicales compositores praedictos, in oppido frankofordens. in capella s. Michaelis archangeli, presentibus dictis partibus et emologantibus et expresse confirmantibus pronuntiationem nostram seu arbitrium supradictum, a. d. M.CC.XCV, id. iunii*), praesentibus etiam Conrado dicto Suevo, Gerhardo et Siegfrido fratribus de Husenstam, Walthero de Cronenberg, Theoderico dicto Scelmen, Volrado sculteto frankofordens., Heinrico et Conrado fratribus de Sassenhusen, Philippo Suevo juniore militibus et a. q. pl. fide dignis. Et nos decanus et capitulum ecclesiae praedictae, quia dictam pronuntiationem et arbitrium emologavimus et emologamus et ratam seu ratum habuimus et habemus, sigillum nostrum una cum sigillis praedictorum arbitrorum, arbitratorum seu amicabilium compositorum in testimonium super eo praesentibus duximus appendendum.

Dictorum igitur decani et capituli ecclesiae s. Mariae devotis supplicationibus favorabiliter inclinati ordinationem praedictam cum omnibus capitulis praedictis contentis in ea, sicut perinde facta est, ratam habemus et firmam ipsam auctoritate regia confirmamus et praesentis scripti patrocinio communivimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc nostrae confirmationis paginam infringere vel ei in aliquo

*) 13. Sunt.

ausu temerario contraire, si autem quis hoc attemptare praesumserit, gravem nostrae indignationis offensam se noverit incursum. In cujus rei testimonium praesens scriptum exinde conscribi et nostrae majestatis sigillo facimus communiri.

Dat. apud Landaue vi. id. iulii, indict. ix, a. d. M.CC.XCVI, regni vero nostri a. V.

Cop. = Buch.

Nr. 298.

1296 (7. Sept.) Nos Johannes plebanus, scultetus, scabini et vniuersitas ciuium in Alsuelte recognoscimus — quod in nostra presencia super dissensione et discordia, que inter commendatorem et fratres domus s. Johannis jerosolomitani in Grebenaue ex una et Albertum militem dictum de Rumerode ex parte altera uertebatur, pro vna curia, que dicitur zumerode sita iuxta Luterembach, compositio est amicabile ordinata, ita videlicet, quod dictus Al. et Jutta sua contectoralis dicte curie cum omnibus suis pertinenciis, iuribus, accionibus, hucusque habentibus et accionibus actenus eisdem competere uidentibus plane et totaliter renunciarunt, ita quod dicti commendator et fratres dictam curiam et ei pertinentia pleno iure perpetue possideant libere et quiete. — **Testes:** dominus Cunradus prepositus in Ymmichenhan, dominus Sifridus plebanus in Aldindorf, dominus Gerhardus viceplebanus in Cappele, Bertohus miles dictus de Lidirbach, Renhardus dictus de Aldinborg, Ludewicus et Henricus fratres dicti de Rumerode, Eccardus dictus de Linden castrenses in Alsuelte, Hartmudus dictus Kastelan, Fridericus dictus Longus scabini ibidem, Heinricus dictus Hache, Marquardus famulus predicti Al., Nicolaus rector paruulorum opidi iam dicti et a. q. pl.

Dat. et act. Alsuelte a. d. M.CC.XCVI, vii. id. septembris.

(Gestiegelt haben die Aussteller. Die Siegel fehlen.) Orig.

Nr. 299.

1296 (4. Oct.) Ego Cuno dictus de Houewizele, canonicus s. Petri in Moguntia et pastor ecclesiae in Ursele notum esse cupio — quod conuentus Throni s. Mariae comparauit in Stirstat mansum vnum terre arabilis, qui soluet annuatim super altare in Ursele nomine elemosine iv. solidos leuium denariorum et ii. denariorum leuium in festo b. Martini.

Dat. a. d. M.CC.XCVI, i. d. b. Francisci glor. confess.

(Gefiegelt hat der Aussteller.) Alte Abschrift.

Nr. 300.

1296. In dei nomine amen. Ego Gyselbertus presbiter, rector ecclesie in Langengunse — notum esse cupio, quod sana deliberacione prehabita, mente sanus et corpore, Richardi militis fratris mei consensu etiam et voluntate libera accedente, bona mea in Kirchgunse sita a meis progenitoribus ad me ex successione hereditaria libere deuoluta et a meis coheredibus separata penitus et diuisa, dono et delego in hiis scriptis donatione facta inter viuos viris religiosis in Christo dilectis Heinrico preposito et conuentui ecclesie in Schyffenburg, ob salutem anime mee et remedium peccatorum progenitorum meorum, in elemosinam perpetuam propter deum, que quidem bona soluunt et soluent annis singulis iv. maltra siliginis, dimidium maldrum auene mesure wetflariensis et fertonem siue vi. solidos denariorum legalium et bonorum vsualis monete et legalis, ii. anseres et ii. pullos autumpnales, i. quoque pullum carnispriuiale nomine pensionis, volens et ordinans, vt ratione predictae donationis mee prepositus et conuentus predicti lampadem ardentem et lucentem singulis noctibus continue et perpetuo in carcere apud ecclesiam eorum sito habeant et procurent. Item quod in ecclesia predicta a fratribus et canonicis presentibus festum de corpore Christi annis singulis cum solempnitate debita et consueta sollempniter in perpe-

tuum peragatur. Item quod in singulis quatuor temporum ebdomadis semel in ebdomada die ad hoc conpetenti vigilie nouem lectionum cum missa pro defunctis in meam, necnon parentum meorum et omnium fidelium defunctorum memoriam decantentur. — *Testes:* dominus Henricus dictus de Kalsmunt canonicus ecclesie wetflariensis, dominus Burkardus dictus Vitulus et magister Hildebrandus presbiteri, dominus Richardus miles dictus de Gunse et a. q. pl.

Act. s. h. a. d. M.CC.XCVI.

(Gefiegelt hat der Convent zu Schiffenberg, der Decan Wigand zu Weßlar und der Erzpriester Theoderich daselbst, sowie der Aussteller. Die Siegel hängen wenig beschädigt an.) Drig.

Nr. 301.

1297 (17. März.) Uniuersis — innotescat, quod ego Richardus miles dictus de Gunse et Jutta collectalis mea, prouida deliberatione habita, communi consensu et vnanimi voluntate pure propter deum, necnon in remedium animarum nostrarum contulimus octale siliginis conuentui sanctimonialium in Schyffenburg domino seruienti de bonis nostris in Gunse sitis, infra assumptionem et natiuitatem b. virginis annis singulis conferendum ac perpetuo sine impedimento quorumlibet possidendum, conditione tamen huiusmodi mediante, quod predictum octale siliginis annuatim ad meliorationem prebende dicti conuentus deriuetur et in prima dominica quadragesime fideliter offeratur.

Dat. a. d. M.CC.XCVII, domin. qua cant. oculi mei semp.

(Das dreieckige Siegel des Ausstellers zeigt zwei gekrenzte Schwerdter u. trägt die Umschrift: S. RICHARDI. MILITIS. DE. GVNSVN.) Drig.

Nr. 302.

1297 (7. Mai.) Iudices s. magunt. sedis in Seheim, in Vrbach et in Wilmutsheim plebanis salutem in domino. Quia heredes quondam Friderici militis dicti de Rannenbergh excommunicati a nobis per quinque menses et amplius ad

instanciam abbatis et conuentus monasterii in Selgenstat et denunciati singulis diebus dominicis accensis candelis et pulsatis campanis excommunicationem et denunciacionem huiusmodi temeritate diutina sustinuerunt et adhuc sustinent in salutis sue dispendium et scandalum plurimorum, mandamus vobis sub pena excommunicationis quam presentibus trium dierum monicione premissa in vos, si hoc mandatum nostrum non fueritis executi precipiendo firmiter et districte, quatenus denunciantes eosdem heredes iuxta modum premissum, familiam ipsorum conducticiam, colonos et inquilinos eorundem statim receptis hiis litteris moneatis, vt infra octo dies post vestram monicionem a seruicio, cultura bonorum et inquilinatu eorundem omnino recedant, ad ipsos sic ligatos nullatenus redituri, preterea inhibeatis vestris publice parochialibus vniuersis, ne prefatis heredibus, quamdiu sic per nos ligati fuerint, emendo, vendendo, comedendo, bibendo, loquendo, molendo, piscando seu quolibet alio communionis genere communicent vllo modo, alioquin ipsos, quos ex nunc sicut extunc excommunicamus ob eorum communionem temerariam in hiis scriptis statim post lapsum ipsorum octo dierum super hoc alio non expectato mandato excommunicatos cum eisdem heredibus et ab omnibus arcius euitandos quousque per nos absoluti fuerint. —

Dat. a. d. M.CC.XCVII, non. maii.

(Die Siegel der Aussteller sind abgerissen.)

Orig.

Nr. 303.

1297 (2. Dez.) Nos Vlricus de Henauwe notum esse cupimus — quod ob diuinam remunerationem — jus nobis competens in bonis venditis abbati et conuentui monasterii in Hegenes per Hartmudum militem dictum de Karben et heredes suos, sitis in Odephe, transtulimus et transferimus proprietatis perpetue titulo in eosdem. —

Dat. Amelburg a. d. M.CC.XCVII, iv. non. decembris.

(Gesiegelt hat der Aussteller.)

Cop.-Buch.

Nr. 304.

1297 (7. Dez.) Vniuersis presentem literam inspecturis et audituris nos Wernherus miles dictus de Linde et Isingardis nostra dilecta coniux cupimus fore notum et presentibus protestamur, quod vendimus seu vendidimus de nostra voluntate et vnanimi consensu nobili viro Hartrado de Merenberg preposito wetflariensi ac suis heredibus iusto titulo vendicionis in perpetuum mansum nostrum situm in Langengunse pro xl. marcis coloniens. denariorum bonorum et legalium tribus hallens. pro quolibet denario computatis.

In cuius rei testimonium sigillum discretorum virorum opidanorum in Geyshen presentibus est appensum.

Dat. a. d. M.CC.XCVII, in crastino b. Nicolay.

Alte Abschrift.

Nr. 305.

1298 (25. Jan.) Iudices s. moguntinensis sedis recognoscimus — quod in nostra constitutus presencia Marquardus, quondam scultetus in Assinheim, recognouit et confessus est, se ab honorabilibus viris dominis decano et capitulo ecclesie s. Marie ad gradus mogunt. omnia bona eorum sita in villa Benstat. et terminis eiusdem ad xvi. annorum curricula continue currere incipientium a. d. M.CC.XCVIII, in festo b. Michahelis conductionis et locationis iusto titulo conduxisse, de quibus quidem bonis decano et capitulo memoratis singulis annis iam dictis lx. maldra siliginis et xii. tritici claustralis mesure boni et sicci grani suis sumptibus et laboribus infra assumptionis et natiuitatis b. virginis duo festa Moguntie dare et presentare tenetur nomine pensionis, verum si ipsum Marquardum infra spacium xvi. annorum prescriptorum ab hac luce migrare forsitan contigerit, Gerdrudis vxor legitima eiusdem Mar. predicta bona tenebit et colet dicto jure ad terminum anno-

rum premissorum, pensionem huiusmodi ut premittitur persolviendo. —

Act. Moguntie a. d. M.CC.XCVIII, viii. kal. febr.

(Das Siegel der Aussteller hängt unbeschädigt an.) Drig.

Nr. 306.

1298 (25. Apr.) Nos Wernherus dominus de Mincenberg recognoscimus — quod nobis certissime constat et a memoria non excessit, quod eo tempore, cum bona in Wllenstad sita, que Jungo ciuis fridebergensis et sui coheredes a nobis tenent et possident, patri dicti Jungonis et eius coheredibus concessimus et assignauimus, ex superhabundanti ad cautelam excepimus specialiter, quod commendator et fratres domus theutonice in Sassinhusen apud Frankenuord de bonis suis, que tunc temporis in dicta villa Wllenstad possiderunt et tenuerunt, meliora capita, que wlgariter bestehoubeth nuncupantur, soluere non tenerentur et liberamus eosdem commendatorem et fratres ac domum eorum ab huiusmodi onere, ne aliquis ab eis exigeret vel requireret capita meliora de bonis memoratis, ne ipsa domus in futurum aliququaliter grauaretur, quia nunquam onus huiusmodi requisuimus vel requiri mandauimus ab eisdem.

Dat. a. d. M.CC.XCVIII, i. d. b. Marci evang.

(Gesiegelt hat der Aussteller. Das Siegel hängt sehr beschädigt an.)

Drig.

Nr. 307.

1298 (24. Juni) Ego Heydendruds relicta quondam Bernonis scabini wetflariensis notum facio — quod sana deliberacione prehabita contuli et assignaui, confero in hiis scriptis et assigno fertonem reddituum, quem emi apud Giselam Spyzeberthen in Grunenberc, sicut in littera, cui presens est annexa, plenius continetur, conuentui sanctemonialium in Werberch proprietatis titulo pacifice possidendam,

adiecta tamen condicione, quod Bernonis mariti mei et meum anniuersarium singulis annis agant missis et orationibus, sicut est consuetum.

Dat. a. d. M.CC.XCVIII, i. d. b. Johannis bapt.

(Das Siegel fehlt.)

Orig.

Nr. 308.

1298 (12. Juli.) Quoniam suspecta habetur veritas, que rediuuiuo testimonio aut scripture suffragio non poterit conprobari, hinc est quod ego Conradus dictus Munzere ciuis wetflariensis — profiteor publice, quod sana deliberatione prehabita communicata manu Irmendrudis vxoris mee dedi et do Kristine, Heydewigi et Gerdrudi filiabus meis predictis, monialibus in Schiftenburg, specialiter pre pueris meis reliquis vniuersa bona mea sita in Linden et Luzilinden et pensionem, quam habeo in molendino, quod dicitur zume Lo, in me racione quondam patris mei ex hereditaria successione deuoluta, ad earum necessaria et vsus quoslibet quoad uixerint specialiter diuertenda, tali adiecta condicione, ut post decessum vnus dicta bona deuoluentur ad aliam seu ad alias et pensio memorata, omnibus autem defunctis magistra et conuentus sanctimonialium in Schiftenburg erunt dictorum bonorum ratione filiarum mearum predictarum heredes pre omnibus pueris meis aliis et legitime successores. — Testes: Hermannus Selege, Conradus Craue scabini et a. q. pl.

Dat. a. d. M.CC.XCVIII, in vig. Margarete virg.

(Das Siegel der Stadt Weßlar hängt unversehrt an.) Orig.

Nr. 309.

1298 (20. Dez.) Nos Cunradus decanus, totumque capitulum ecclesie s. Marie ad gradus mogunt. recognoscimus — quod cum Hartmudus de superiori villa Peterwile laicus a nobis curiam nostram in eadem villa sitam, in qua

moratur et quedam alia bona nostra in ipsa villa et eius terminis constituta, a nobis pro lviii. maldris siliginis ciuilis mogunt. mesure soluendis nobis annis singulis nomine pensionis, iusto locationis seu conductionis titulo habuisset, tandem idem Hartmudus ab huiusmodi locatione seu conductione sponte recedens, nobis bona huiusmodi libere et voluntarie resignauit, quam cessionem et resignationem recepimus ab eodem, postmodum vero prefati Hart. ac amicorum suorum interpellantium pro eodem inclinati precibus et deuicti, ex mera gratia eidem ad x. annos incipientes currere in vigilia b. Thome apostoli a. d. M.CC.XCVIII, predicta bona duximus relocanda seu reconcedenda sub condicionibus annotatis. —

Act. Moguntie anno domini et die predictis.

(Das Siegel der Mainzer Richter hängt unversehrt an.) Drig.

Nr. 310.

1299 (10. Febr.) Nos Cunradus decanus, totumque capitulum ecclesie s. Marie ad gradus Mogunt. presencium inspectoribus notum facimus, quod Henrico militi aduocato dicto de Erlebach curiam nostram in villa Lychen sitam, in qua moratur, ac alia bona nostra in ipsa villa et eius terminis constituta, renouantes locationem, quam de eisdem bonis alias sibi fecisse dinoscimur ad x. annos incipientes currere in festo purificationis b. virginis a. d. M.CC.XCIX, relocanda duximus sub hac forma. —

Dat. anno domini superius annotato, iv. id. februarii.

(Das Siegel der Mainzer Richter hängt unbeschädigt an.) Drig.

Nr. 311.

1299 (17. Sept.) Nos Engilbertus de Ziegenhain — profitemur, nobili viro Philippo de Falkenstein, sororio nostro, in c. marcis denariorum coll., tribus hall. computatis pro quolibet denario, nos tenemur, pro quibus sibi viii. marcarum redditus obliga... percipiendas in uilla nostra

Berstad annis singulis et habendas donec eidem et suis heredibus c. marcas per nos uel nostros heredes fuerint persolute, quibus habitis et solutis predicti viii. marcarum redditus ad nos aut ad nostros heredes libere reuertentur, omnibus exceptionibus et impedimentis cessantibus et remotis.

A. d. M.CC.XCIX, xv. kal. octobris.

Testibus: Bertholdo de Libesperg, Frederico et Ty-lone fratribus de Beldersheim et Ludiwico de Husen, militibus, Heinrico sculteto de Myntzenberg et Helwico de Liche et a. f. d.

(Gefiegelt hat der Aussteller.)

Cop.=Buch.

Nr. 312.

1299 (21. Oct.) Nouerint — quod ego Juttha, relicta Wernheri militis bone memorie dicti Kolbendensel de Beldersheim, consensu mutuo et voluntate libera filiorum meorum accedente, Wernheri videlicet et Cunonis, contuli et dedi ratione filie mee Iggenhildis sanctimonialibus ecclesie in Schyffenburg vi. maldra puri siliginis mesure wetflariensis, ii. anseres, ii. pullos nomine elemosine proprietatis tytulo perpetuo possidenda, quorum maldrorum dabuntur ipsis in villa Inheiden v. maldra a dimidio manso ibidem sito cum i. pullo carnispriuali nomine pensionis et de bonis in Langengunse sitis, que soluunt vniuersaliter ii. maldra siliginis minus iv. metretis, quorum scilicet maldrorum presentabitur et dabitur eisdem dominabus i. maldrum annuatim, contradictione qualibet non obstante.

Dat. a. d. M.CC.XCVIII, xii. kal. nouembris.

(Gefiegelt hat die Stadt Minzenberg, sowie die Ausstellerin, deren Siegel den Beldersheimischen Steigbügel u. die Umschrift führt: S. WERNHERI.

COLBENDENSIL. D. BELDIRSH.)

Orig.

Baur, Ludwig, 1811-1877

Urkunden zur hessischen Landes-, Orts- und Familiengeschichte welche bis
jetzt im Drucke noch nicht erschienen sind

Bd.: 2

Darmstadt 1854

Augsburg, Staats- und Stadtbibliothek -- HV 104 -1/4
urn:nbn:de:bvb:12-bsb11253434-1